

Gedeputeerde Staten van de Provincie Gelderland

5.1.2e

Postbus 9090
6800 GX Arnhem

De Beek 105
3852 PL Ermelo
+31(0)85 013 1811
info@routesopdeveluwe.nl
routebureauveluwe.nl

Ermelo, 4 februari 2025

Onderwerp: Zienswijze voornemen opleggen dwangsom MTBroute Schaarsbergen
Zaaknummer: 2025-000138

Geacht college,

Op 22 januari 2025 ontvingen wij, Stichting Routebureau Veluwe (hierna aangeduid als RBV) een voornemen tot oplegging van een dwangsom met betrekking tot de MTB-route Arnhem-Schaarsbergen-Renkum. RBV is door dit voornemen volkomen overvallen. Er is geen enkel signaal of overleg aan vooraf gegaan. Het voornemen heeft zeer grote consequenties en doet in onze ogen ook geen recht aan de zorg die wij betrachten. Dit alles maakt dat wij hierbij een zienswijze tegen uw voornemen indienen.

In uw brief geeft u aan dat er geen voortoets of ander actueel ecologisch onderzoeksrapport aan u is overlegd met betrekking tot de permanente MTB-route Schaarsbergen - Arnhem - Renkum. Op zichzelf is de constatering juist dat wij niet recent een dergelijk onderzoek aan u hebben gestuurd. Dat betekent echter niet dat RBV geen oog heeft voor de natuur (Natura 2000 en flora & fauna) en daar geen onderzoek naar doet. Integendeel, RBV gaat hier zeer zorgvuldig mee om en heeft hierover ook steeds afstemming met diverse partijen, waaronder de gemeente Arnhem en ook met medewerkers van uw provincie.

De MTB-route waar uw voornemen op ziet, bestaat al zeer lang en wordt dus ook al heel lang gebruikt door mountainbikers. De routes Arnhem en Schaarsbergen zijn in 2020 aangepast en vernieuwd. Dit is gedaan in nauw overleg met de gemeente Arnhem, en ook met de provincie heeft afstemming plaatsgevonden. De aanpassingen hielden enerzijds verband met de verkeersveiligheid (op bepaalde punten voorkomen dat mountainbikers op gevaarlijke wijze in aanraking kunnen komen met andere verkeersdeelnemers, waaronder ruiters en wandelaars), en anderzijds met het inleveren van delen van de route in verband met de door de gemeente gewenste zone rondom de wildpassage. Ten behoeve van de vernieuwingen en aanpassingen is op dat moment uitvoerig natuuronderzoek gedaan. Uit dit onderzoek, dat een groot deel van de MTB-route behelst, kwamen geen belemmeringen naar voren voor de aanpassingen c.q. het gebruik van de route. De gemeente Arnhem heeft ons een onherroepelijke omgevingsvergunning verleend voor het verrichten van de werkzaamheden.

De Beek 105
3852 PL Ermelo
+31(0)85 013 1811
info@routesopdeveluwe.nl
routebureauveluwe.nl

Wij beschouwen het op dat moment verrichte onderzoek als nog altijd actueel. Dat dit onderzoek destijds niet met de provincie gedeeld is, is te verklaren door het feit dat er geen belemmeringen of risico's voor de natuur uit naar voren kwamen. Er was om die reden in die zin voor ons geen aanleiding om het rapport met de provincie te delen. Overigens was de provincie wel van de aanpassingen in de route en de redenen daarvoor op de hoogte.

Ook na 2020 heeft RBV wat betreft de zorg voor de natuur niet stil gezeten. Zo heeft RBV in 2022 een werkprotocol ontwikkeld. Dit MTB-protocol is ontwikkeld in samenwerking met alle stakeholders op de Veluwe, waaronder VeluweAlliantie en de provincie. Doel van dit protocol, dat nota bene mede op verzoek van de provincie is opgesteld, is om de aanleg en instandhouding van MTBroutes nog nauwkeuriger te laten verlopen. Dit protocol is nodig in een regio als de Veluwe. Alle terreinbeheerders werken onder supervisie van de provincie aan een beleid tot zonering en regulering. RBV heeft als opdracht, voor al deze terreinbeheerders en overheden, om te werken aan 'verleiding en spreiding' van gebruikers en het onder hoge kwaliteit reguleren van de recreatieve stromen.

Daarnaast vindt in verband met de naar wij aannemen bij u bekende 'Recreatiezonering' en 'Maaswijdteproblematiek' nog altijd nauw overleg plaats over nieuwe wijzigingen in de route. Op dit moment zijn negen locaties in beeld waar in dit kader aanpassingen zijn voorzien in de route. Deze werkzaamheden zijn gepland voor dit kalenderjaar. Met het oog hierop heeft een actualisatie plaatsgevonden van het ecologisch onderzoek uit 2019. Deze actualisatie bevestigt het beeld dat er geen reden is om de werkzaamheden aan of het gebruik van de routes te staken.

Vlak voordat feitelijke werkzaamheden aan de route worden verricht, wordt er altijd nogmaals door de terreineigenaar getoetst. Waar twijfel ontstaat tijdens de werkzaamheden, schakelen wij altijd een ecooloog in.

Al het voorgaande laat zien dat RBV (ook in overleg met diverse partners, waaronder de gemeente en de provincie) zorgvuldig te werk gaat en de stand van de natuur steeds monitort en verbetert. Mede door het in kader van de recreatiezonering sinds 2020 opheffen van de route in meerdere bosvakken, is er meer rust ontstaan in het bos waar de MTBroute ligt. Daarnaast zijn de verschillende recreatievormen gereguleerd (o.a. door MTBroutes), waardoor er niet overal meer gefietst mag worden. Dit heeft onder meer een positief effect op de natuurwaarden.

Naar de mening van RBV doen de in uw voornemen genoemde overtredingen van de Omgevingswet zich niet voor. Er is geen reden om het gebruik van de routes opeens te staken en in dat kader een dwangsom op te leggen.

De Beek 105
3852 PL Ermelo

+31(0)85 013 1811
info@routesopdeveluwe.nl

routebureauveluwe.nl

Daar komt nog bij dat het buiten gebruik nemen van de route grote gevolgen zou hebben. Niet alleen voor de vele mountainbikers die van de route gebruik maken, maar zeker ook voor de natuur. Mountainbikers zullen gaan wildrijden, zich buiten de paden begeven en daarmee de natuur onnodig geweld aan doen. Dit staat ook haaks op de doelstellingen die partijen de afgelopen jaren steeds voor ogen hebben gehad, om juist het recreatieve gebruik van het gebied te reguleren door routes open te stellen op de plekken waar dat verantwoord is. Bovendien lopen de MTB-routes voor een deel over bestaande (fietsbare) bospaden die voor een ieder (en dus ook voor andere recreanten en passanten) toegankelijk zijn.

Overigens schetst de verzoeker om handhaving een onjuist beeld waar het gaat om het gebruik van de route. Er is sinds de coronaperiode (en de hiervoor beschreven wijzigingen aan de route) juist sprake van een afname van het aantal mountainbikers in het gehele gebied. Dit wordt gemeten door middel van verschillende monitoringsmethoden. De afname laat temeer zien dat de route juist zorgt voor een zeer sterke regulering.

Afsluiting en verzoek

Wij zijn zoals in het begin van deze zienswijze al aangegeven bijzonder overvallen door uw brief. Het is voor ons onduidelijk waarom de provincie opeens het voornemen heeft om handhavend op te treden tegen MTB-routes die al zeer lang in gebruik zijn en daarover niet eerst met ons in overleg treedt om zodoende inzicht te krijgen in de wijze waarop RBV te werk gaat. De grip die we nu hebben op het gebruik van de routes, en daarmee op het Natura 2000-gebied, zou verloren gaan. Wij kunnen ons niet voorstellen dat dit de bedoeling is, dit mede gezien het overleg dat we juist de afgelopen jaren met zowel de gemeente als de provincie hebben gehad om meer grip te krijgen.

Het opleggen van een last onder dwangsom en het daarmee afdwingen van het sluiten van de MTB-routes (in afwachting van onderzoek) zal daarnaast een zeer grote maatschappelijke impact hebben. De natuur zal hiermee zeker niet zijn gediend. Een sanctie met gevolgen als deze staat naar onze mening bovendien in geen verhouding tot de zorgvuldigheid die wij betrachten. Van overtredingen als in uw brief genoemd, is in onze ogen geen sprake.

Wij doen een dringende oproep aan de provincie om niet thans over te gaan tot het opleggen van een last onder dwangsom, maar eerst met ons in overleg te gaan. Wij zijn graag bereid tot overleg op korte termijn. Wij zullen dan nader toelichten welke onderzoeken reeds zijn verricht, hoe wij volgens protocollen werken, hoe wij steeds afstemming zoeken met diverse partijen, en hoe wij ons laten bijstaan door ecologen.

De Beek 105
3852 PL Ermelo
+31(0)85 013 1811
info@routesopdeveluwe.nl
routebureauveluwe.nl

Een uitnodiging voor een overleg zien wij graag tegemoet.

Wij vertrouwen erop u hiermee voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Bijlagen

- MTBprotocol Veluwe v1.3;
- Quickscan MTBroutes Schaarsbergen 2019;
- Ontwerp MTBroute Schaarsbergen 2020;
- Aanvraag MTBroutes Schaarsbergen - Arnhem;
- Verleende vergunning MTBroute Schaarsbergen - Arnhem (Omgevingsdienst Arnhem);
- Quickscan MTBroutes Schaarsbergen 2025.



Retouradres: Postbus 3066, 6802 DB Arnhem

Stichting MTB Routenetwerk Arnhem/Schaarsbergen

5.1.2e

Onderwerp

Besluit vergunningaanvraag

Geachte

5.1.2e

Datum

19 oktober 2020

Pagina

1 van 10

Zaaknummer

1952132406

OLO-nummer

5323347

Behandeld door

5.1.2e

Op 16 juli 2020 ontvingen wij uw aanvraag voor een omgevingsvergunning. Het betreft de aanvraag voor het verleggen van een mountainbikeroute en het toevoegen van nieuwe paadjes (Schaarsbergen) in de bossen ten noorden en westen van Arnhem zoals op het kaartmateriaal is aangegeven. De aanpassingen liggen grotendeels in de gemeente Arnhem en voor een klein deel in de gemeente Renkum.

Uw aanvraag is geregistreerd onder zaaknummer 1952132406.

Beoordeling

Wij hebben uw aanvraag inhoudelijk beoordeeld.

We verlenen een vergunning voor de voorgelegde activiteit. Wij vermelden het concrete besluit hieronder.

Besluit

Burgemeester en wethouders besluiten, gelet op artikel 2.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht de omgevingsvergunning **te verlenen**.

De omgevingsvergunning wordt verleend voor de volgende activiteit:

- Het uitvoeren van een werk, geen gebouw zijnde of van werkzaamheden, ingevallen waarin dat bij een bestemmingsplan, beheersverordening, exploitatieplan of voorbereidingsbesluit is bepaald.

De omgevingsvergunning wordt verleend op basis van de toegevoegde documenten, die deel uitmaken van het besluit. Deze digitale documenten ontvangt u separaat.

Betaling leges

U bent leges verschuldigd voor het in behandeling nemen van uw aanvraag. Het gaat om een bedrag van € 1.250,00.

Omgevingsdienst Regio Arnhem

Eusebiusbuitensingel 53
6828 HZ Arnhem

Postbus 3066
6802 DB Arnhem

T 026 - 377 16 00
E postbus@odra.nl
www.odregioarnhem.nl

KvK 57137528
IBAN NL92BNGH0285158813
BTW NL 8524.52.998.B.01

Voor de legesrekening hebben wij de aanlegkosten conform uw kostenopgave vastgesteld op € 50.000,00 exclusief BTW.

Datum
19 oktober 2020

U ontvangt een factuur. Op de factuur is vermeld hoe u bezwaar kunt aantekenen tegen de hoogte van het legesbedrag en de gehanteerde grondslagen. Dit is een andere procedure dan onder "rechtsmiddelen" staat aangegeven.

pagina
2 van 10

Zaaknummer
1952132406

OLO-nummer
5323347

Publicatie

Het besluit publiceren wij op www.overheid.nl en in 'Rijn en Veluwe'.

Inwerkingtreding

De omgevingsvergunning treedt in werking met ingang van de dag na afloop van de bezwaartermijn als bedoeld in artikel 6:7 van de Algemene wet bestuursrecht. Dit is een termijn van zes weken die start met ingang van de dag na de bekendmaking.

Als tijdens de bezwaartermijn bij de bevoegde rechter een verzoek om voorlopige voorziening wordt gedaan dan treedt de beslissing niet in werking voordat op dit verzoek is beslist.

Rechtsmiddelen

Tegen dit besluit kan door belanghebbenden bezwaar of beroep en een verzoek om voorlopige voorziening ingediend worden.

Daarover informeren wij u in de bijlage.

Toelichting

De gevolgde procedure, voorschriften en aandachtspunten, overwegingen en rechtsmiddelen leest u in de bijlagen.

De omgevingsvergunning is verleend onder in de bijlagen opgenomen voorschriften. Als u niet aan de gestelde voorschriften voldoet kunt u geen gebruik maken van deze omgevingsvergunning.

Vragen

Vragen over deze brief kunt u stellen aan mevrouw H. Luijmes, telefoonnummer: (026) 377 34 91.

U heeft uw aanvraag ingediend via het Omgevingsloket. Wij verzoeken u eventuele aanvullende documenten via het Omgevingsloket in te dienen.

Met vriendelijke groet,
Namens burgemeester en wethouders van Arnhem,

5.1.2e

A.M. Prent
Afdelingshoofd
Omgevingsdienst Regio Arnhem

Bijlagen:

- Procedure
- Voorschriften en aandachtspunten
- Overwegingen
- Rechtsmiddelen
- Herziening MTBroute Schaarsbergen publiceerbaar
- 2020-404 QuickScan MTB-routes Schaarsbergen versie 3
- Ontwerp mountainbikeroute Schaarsbergen Zuid 15 juli 2020 (14-10-2020)
- Ontwerp_mountainbikeroute_Schaarsbergen_Noord_15_juli_2020 h l

Datum
19 oktober 2020

pagina
3 van 10

Zaaknummer
1952132406

OLO-nummer
5323347

Bijlage: Procedure

Datum
19 oktober 2020

Procedure

De besluitvormingsprocedure is uitgevoerd overeenkomstig het bepaalde in artikel 3.7 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

pagina
4 van 10

Zaaknummer
1952132406

OLO-nummer
5323347

De aanvraag is beoordeeld voor de activiteit 'het uitvoeren van een werk, geen gebouw zijnde of van werkzaamheden, ingevallen waarin dat bij een bestemmingsplan is bepaald' aan artikel 2.11 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Verder is de aanvraag getoetst aan het Besluit omgevingsrecht en de Ministeriële regeling omgevingsrecht.

Reacties

De ontvangst van de omgevingsvergunning is gepubliceerd op www.overheid.nl.

Er zijn geen reacties ingediend.

Verlengen

Op 1 september 2020 hebben wij de beslistermijn met zes weken verlengd omdat, wij op dat moment nog niet beschikten over alle adviezen.

Bijlage: Voorschriften en aandachtspunten

Datum
19 oktober 2020

Voor het uitvoeren van een werk, geen gebouw zijnde of van werkzaamheden, ingevallen waarin dat bij een bestemmingsplan is bepaald, geldt het volgende:

pagina
5 van 10

Zaaknummer
1952132406

OLO-nummer
5323347

Voorschriften Arnhem

- Afwateringsgeulen mogen niet worden aangebracht.
- De werkzaamheden moeten buiten het broedseizoen worden uitgevoerd. Mocht er tijdens het uitvlaggen toch een verblijf, nest of broedvogel aanwezig zijn dan moet de route worden omgelegd (> 50 meter) of worden geleid via een bestaand pad of moet het werk worden uitgesteld.
- Bij het uitvlaggen van het tracé en de aanlegwerkzaamheden (snoeien, graven) moet een beheerder bossen van de gemeente Arnhem aanwezig zijn. Het advies moet worden opgevolgd.
- Er mogen geen bomen worden verwijderd of aangetast (o.a. boomwortels).

Voorschriften Renkum

- De werkzaamheden dienen buiten het broedseizoen plaats te vinden.
- Indien één jaar na dagtekening van deze omgevingsvergunning geen gebruik is gemaakt van deze vergunning, vervalt de omgevingsvergunning voor het uitvoeren van de werkzaamheden van rechtswege.

Aandachtspunten

Melding start werkzaamheden

- De start van de werkzaamheden moet u uiterlijk twee dagen voor de uitvoering daarvan met vermelding van het zaaknummer melden.

Melding einde werkzaamheden

- De beëindiging van de werkzaamheden waarvoor een vergunning is verleend worden ten minste op de dag van beëindiging door de houder van de vergunning gemeld.

Melden werkzaamheden

- De meldingen kunnen, onder vermelding van het zaaknummer bij het onderwerp, digitaal worden gestuurd naar postbus@odra.nl.

Grondwater beschermingsgebied

- Een gedeelte van de werkzaamheden wordt uitgevoerd in gebieden die de provincie Gelderland heeft aangemerkt als grondwaterbeschermingsgebied. Mogelijk moet de werkzaamheden gemeld worden bij de provincie Gelderland.
Meer informatie is te vinden op onderstaande website:
<https://www.gelderland.nl/Beschermingsgebied-grondwater-Grondwaterbeschermingsgebied-melding-activiteit>

Bijlage: Overweging(en)

Datum
19 oktober 2020

Voor het uitvoeren van een werk, geen gebouw zijnde of van werkzaamheden, ingevallen waarin dat bij een bestemmingsplan is bepaald, geldt het volgende:

pagina
6 van 10

Zaaknummer
1952132406

OLO-nummer
5323347

Aanleiding

De aanvraag omvat het verbeteren van bestaande mountainbikeroutes en de aanleg van nieuwe duurzame 'singletracks' op het grondgebied van de gemeenten Arnhem en Renkum. Een singletrack is een pad van 80 cm breed die in één richting wordt bereden.

Tracé binnen de grenzen van gemeente Arnhem

Bij het nemen van het besluit hebben wij het volgende overwogen:

Bestemmingsplan

De route ligt volledig in het bestemmingsplan Buitengebied Arnhem Noord 2007. Er zijn verschillende bestemmingen van toepassing:

- Bos;
- Heide;
- Agrarische Doeleinden;
- Maatschappelijke Doeleinden;
- Landschappelijke waarde;
- Grondwaterbeschermingsgebied;
- Aanduiding: militaire belemmeringszone;
- Facetplan Groen en Bomen: waarde landschap 2

Uit artikel 2.28, tabel 1 blijkt dat de volgende werkzaamheden vergunningsplichtig zijn:

- verbreden of verharderen van voetpaden, rijwielpaden, ontsluitingswegen en parkeerplaatsen;
- aanbrengen van recreatievoorzieningen;
- grootschalig verwijderen van bosstrooisel of mos;
- graven, dichten, verdiepen of verbreden van sloten, greppels, beken en andere waterpartijen.

De omgevingsvergunning moet worden geweigerd indien de activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder b Wabo niet voldoet aan de in artikel 2.11 Wabo gestelde toetsingsaspecten.

Het project voldoet voor drie van de genoemde werkzaamheden aan het gestelde toetsingskader, te weten:

- verbreden of verharderen van voetpaden, rijwielpaden, ontsluitingswegen en parkeerplaatsen;
- aanbrengen van recreatievoorzieningen;
- grootschalig verwijderen van bosstrooisel of mos.

Het project voldoet voor één van de genoemde werkzaamheden **niet** aan het gestelde toetsingskader, te weten:

- graven, dichten, verdiepen of verbreden van sloten, greppels, beken en andere waterpartijen.

Hieronder treft u de beoordeling.

Datum
19 oktober 2020

Uit het rapport "QuickScan en voortoets voor de aanleg en gebruik nieuwe single tracks voor de MTB-routes Schaarsbergen" (Fopma NatuurAdvies, Rapport 2020-404, 2020) en na overleg met de beleidsmedewerker ecologie en de beheerders van de gemeente Arnhem, blijkt dat de voorliggende route niet strijdig is met het behoud of herstel van de natuurwaarden, ecologische waarden, landschappelijke waarden en cultuurhistorische waarden.

pagina
7 van 10

Zaaknummer
1952132406

OLO-nummer
5323347

Daarvoor zijn verschillende argumenten:

- De voorliggende route is voor recreatief gebruik, dus niet voor bijvoorbeeld evenementen.
- De voorliggende route en het gebruik van de route heeft geen nadelig effect op zowel beschermde soorten als beschermde gebieden Wet natuurbescherming.
- De landschappelijke waarden blijven ruimtelijk in tact. Er wordt voor de gehele route gebruik gemaakt van bestaande paden aangevuld met nieuwe single tracks.
- Het maken van Single Tracks verbetert gescheiden gebruik van voetgangers en mountainbikers in de parken.

De waarden worden door de benodigde werkzaamheden voor het aanleggen niet onevenredig verkleind.

- Het bosstrooisel dat wordt verwijderd ligt alleen op het tracé en wordt naast het tracé gelegd. Het bosstrooisel blijft dus in het gebied. Er wordt dus niet of nauwelijks in de minerale ondergrond gegraven.
- De route wordt bewegwijzerd met onbehandelde eikenhouten palen en bordjes uit de standaardbebording voor mountainbikeroutes. Dit is ingetogen en vraagt niet om extra aandacht in het landschap.
- Er zijn geen effecten op (jaarrond) beschermde soorten te verwachten. De werkzaamheden worden buiten het broedseizoen uitgevoerd. Mocht er tijdens het uitvlaggen toch een verblijf, nest of broedvogel aanwezig zijn dan wordt de route omgelegd (> 50 meter) of geleid via een bestaand pad of wordt het werk uitgesteld.
- Bij het uitvlaggen van het tracé en de aanlegwerkzaamheden (snoeien, graven) zijn de beheerders bossen van de gemeente Arnhem aanwezig. Hun advies moet worden opgevolgd.
- Er worden geen bomen verwijderd of aangetast (o.a. boomwortels).
- Een gedeelte van de werkzaamheden wordt uitgevoerd in gebieden die in het bestemmingsplan zijn aangeduid als grondwaterbeschermingsgebied. De verwachting is dat de werkzaamheden geen effecten hebben op het grondwater.

Bovenstaande geldt echter niet voor het aanleggen afwateringsgeulen. Uit het document 'Werkwijze aanleg mountainbikeroutenetwerk Schaarsbergen' blijkt dat bij de aanleg van nieuwe singletracks zo nodige ondiepe afwateringsgeulen langs het pad worden aangelegd. Het aanleggen van dergelijke afwateringsgeulen is een werk wat vergunningsplichtig is. Dit kan namelijk worden gezien als het 'graven van andere waterpartijen'.

Het aanleggen van de voorgestelde afwateringsgeulen is niet akkoord. Op de Veluwe zijn die niet nodig omdat de grond meer dan goed doorlatend is. Daarnaast tasten deze werkzaamheden de verschillende waarde onevenredig aan:

- Omdat de route is gelegen in het bos kunnen afwateringsgeulen wortels van bomen beschadigen. Afwateringsgeulen kunnen de natuurwaarden dus onevenredig aantasten.
- Afwateringsgeulen versnellen de erosie waardoor de track ondermijnt kan worden. Hierdoor zouden eerder herstelwerkzaamheden nodig zijn wat een onevenredig aantasting vormt voor de aanwezige waarden.

Datum
19 oktober 2020

pagina
8 van 10

Zaaknummer
1952132406

OLO-nummer
5323347

Daarnaast is het na verloop van tijd aannemelijk dat de afwateringsgeulen vol blad kunnen liggen en ze daarmee gevaarlijk kunnen zijn. Mountainbikers zien de geulen mogelijk niet meer. Mocht men van het pad af raken dan is de kans aanwezig dat mountainbikers onderuit gaan en in de in de geul terechtkomen met de kans dat men van de fiets gelanceerd wordt. Als eigenaar van het bos zijn wij als gemeente Arnhem verantwoordelijk en is het voorkomen van zulke situaties dus noodzakelijk.

Vanuit het toetsingskader dat betrekking heeft op het uitvoeren van een werk of werkzaamheid, zoals neergelegd in het bestemmingsplan Buitengebied Arnhem Noord 2007 zijn er ten aanzien van:

- Het verbreden of verharderen van voetpaden, rijwielpaden, ontsluitingswegen en parkeerplaatsen;
- aanbrengen van recreatievoorzieningen;
- grootschalig verwijderen van bosstrooisel of mos.

geen redenen om de omgevingsvergunning te weigeren.

Tracé binnen de grenzen van gemeente Renkum

Bij het nemen van het besluit hebben wij het volgende overwogen:

Bestemmingsplan

Het verbeteren van bestaande mountainbikeroutes en de aanleg van nieuwe duurzame 'singletracks' is in overeenstemming met het bestemmingsplan 'Buitengebied (correctieve) herziening 2008'.

Op grond van de plankaart behorende bij het bestemmingsplan is aan het gebied waar de route komt de bestemming 'Bos- en Natuurgebied' toegekend. De gronden zijn bestemd voor de houtproductie en de bescherming van natuur- en landschapswaarden alsmede extensief recreatief medegebruik. De aanwezigheid van (kleinschalige) fiets/MTB- en wandelpaden valt onder het extensieve recreatief gebruik en is daarmee in overeenstemming met de bestemmingsdoeleinden.

Voor de aanleg van nieuwe paden geldt een aanlegvergunningstelsel, welke regelt dat het niet is toegestaan om zonder omgevingsvergunning (onder meer) wegen en paden aan te leggen en gronden af te graven, op te hogen en/of te egaliseren.

Om na te gaan of er geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de genoemde waarden hebben wij advies gevraagd aan de afdeling Ruimtelijke Ordening van de gemeente Renkum. Zij hebben het volgende overwogen:

- dat aanvraag om omgevingsvergunning kan (en moet) geweigerd worden als er onherstelbare schade optreedt voor de waarden van landschap en natuur;
- dat de landschapswaarden worden getoetst aan het Landschapsbasisplan;
- dat door het initiatief geen bomen worden verwijderd en mogelijk niet of nauwelijks beplanting wordt verwijderd;
- dat hieruit wordt geconcludeerd dat de landschapswaarden niet onherstelbaar worden aangetast;
- dat aantasting van de natuurwaarden, moet worden onderbouwd op basis van onderzoek en dat een quickscan en voortoets op basis van de geldende natuurwetgeving daarvoor een geschikt middel is;
- dat een dergelijk onderzoek is bijgevoegd bij de aanvraag en deze geeft aan dat er geen nadelige effecten te verwachten zijn voor de Natura 2000 gebieden. Ook blijkt uit het rapport dat er geen onherstelbare schade optreedt voor de waarden van de natuur;
- dat uit het advies van de gemeente Renkum blijkt dat de werkzaamheden geen belemmering vormen voor de genoemde waarden van de gronden.

Ten aanzien van de werkzaamheden bestaan er vanuit het toetsingskader, zoals dat neergelegd is in het bestemmingsplan 'Buitengebied (correctieve) herziening 2008', geen redenen om de omgevingsvergunning te weigeren.

Conclusie gehele tracé

Ten aanzien van de werkzaamheden bestaat er vanuit de verschillende toetsingskaders redenen om, onder voorwaarden, mee te werken.

Datum
19 oktober 2020

pagina
9 van 10

Zaaknummer
1952132406

OLO-nummer
5323347

Bijlage: Rechtsmiddelen

Datum
19 oktober 2020

Bezwaar

Belanghebbenden kunnen op grond van de Algemene wet bestuursrecht bezwaar maken tegen dit besluit. De termijn bedraagt zes weken en deze termijn gaat in op de dag na bekendmaking van het besluit.

pagina
10 van 10

Zaaknummer
1952132406

OLO-nummer
5323347

Het ondertekende bezwaarschrift kan worden ingediend bij het College van burgemeester en wethouders van Arnhem en dient gezonden te worden aan:

Cluster Intern Advies
Secretariaat van de Algemene bezwaarschriftencommissie
Postbus 9029
6800 EL ARNHEM

Het bezwaarschrift dient op grond van artikel 6:5 van de Algemene wet bestuursrecht ten minste te bevatten:

- de naam en het adres van de indiener;
- de dagtekening;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaarschrift is gericht, samen met het zaaknummer zoals vermeld in het briefhoofd van ons besluit;
- de gronden van het bezwaar.

Als u bezwaar maakt tegen een besluit wordt de werking van het besluit niet opgeschort.

Voorlopige voorziening

Hebben u of belanghebbenden er belang bij dat dit besluit niet in werking treedt, dan kan een voorlopige voorziening worden aangevraagd. Een verzoek om voorlopige voorziening moet worden ingediend bij:

Rechtbank Gelderland
Team Bestuursrecht
Postbus 9030
6800 EM Arnhem

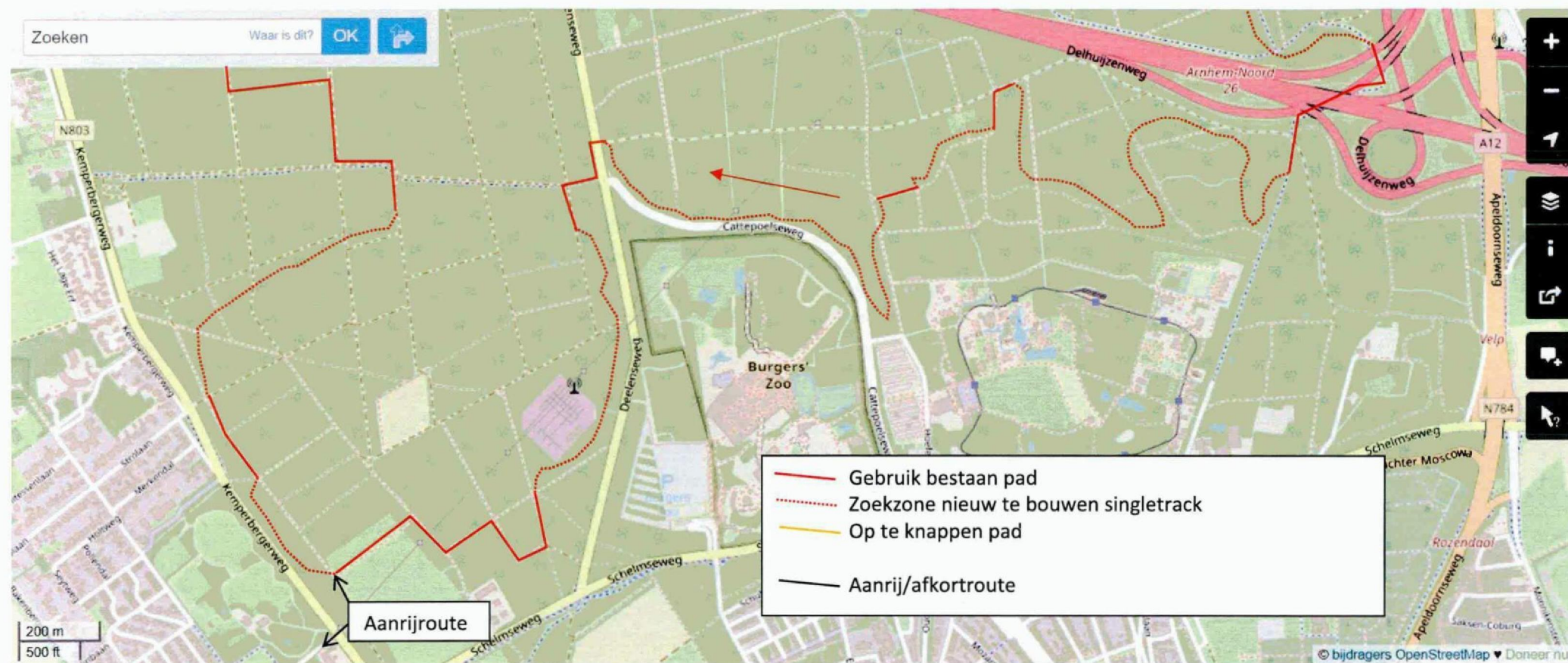
Hiervoor moet u kosten betalen (griffierecht). Wanneer een verzoek om voorlopige voorziening wordt toegewezen treedt de beschikking pas in werking nadat hierover een beslissing is genomen.

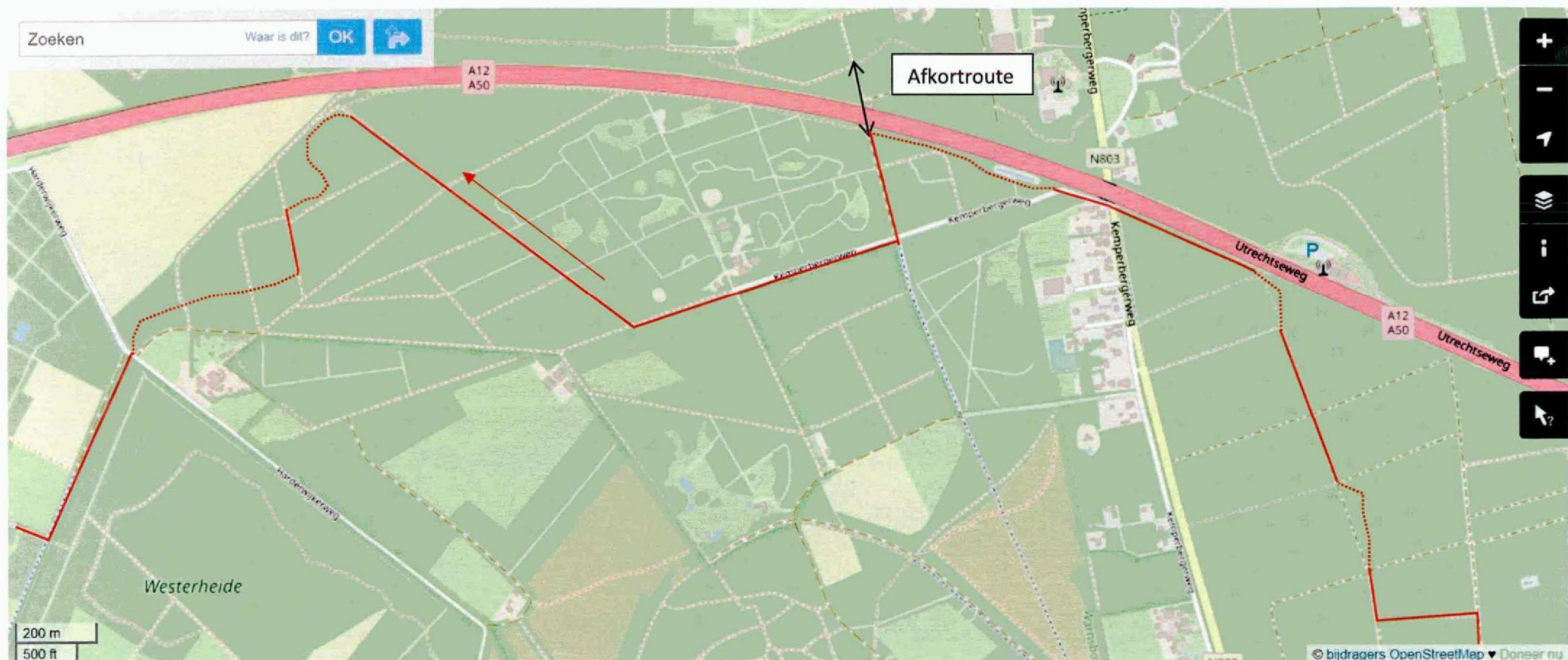
Voor de ontvankelijkheid van het verzoek om een voorlopige voorziening te treffen, is het van belang dat:

- een afschrift van het bezwaarschrift wordt toegezonden;
- er gelet op de betrokken belangen sprake is van onverwijlde spoed.

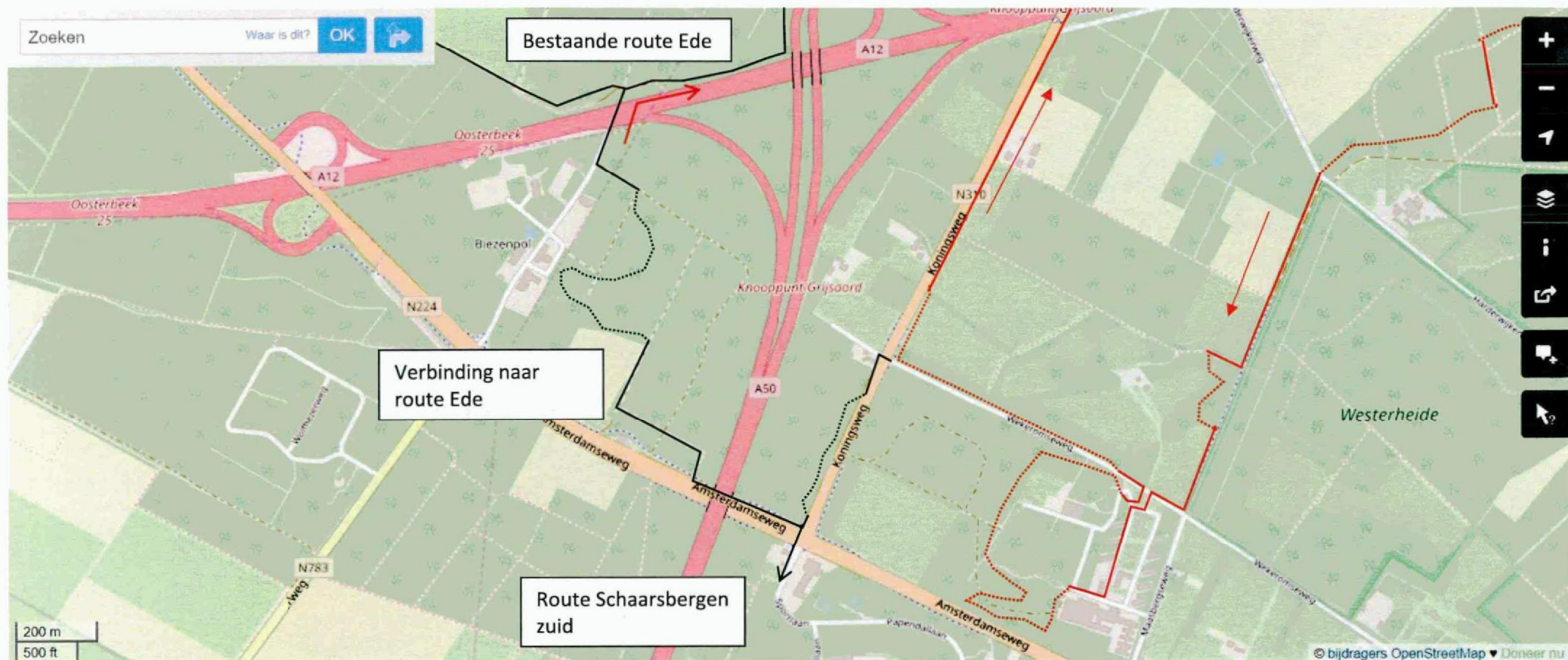
Het verzoekschrift om een voorlopige voorziening dient aan dezelfde eisen als het bezwaarschrift te voldoen (artikel 6:5 van de Algemene wet bestuursrecht).

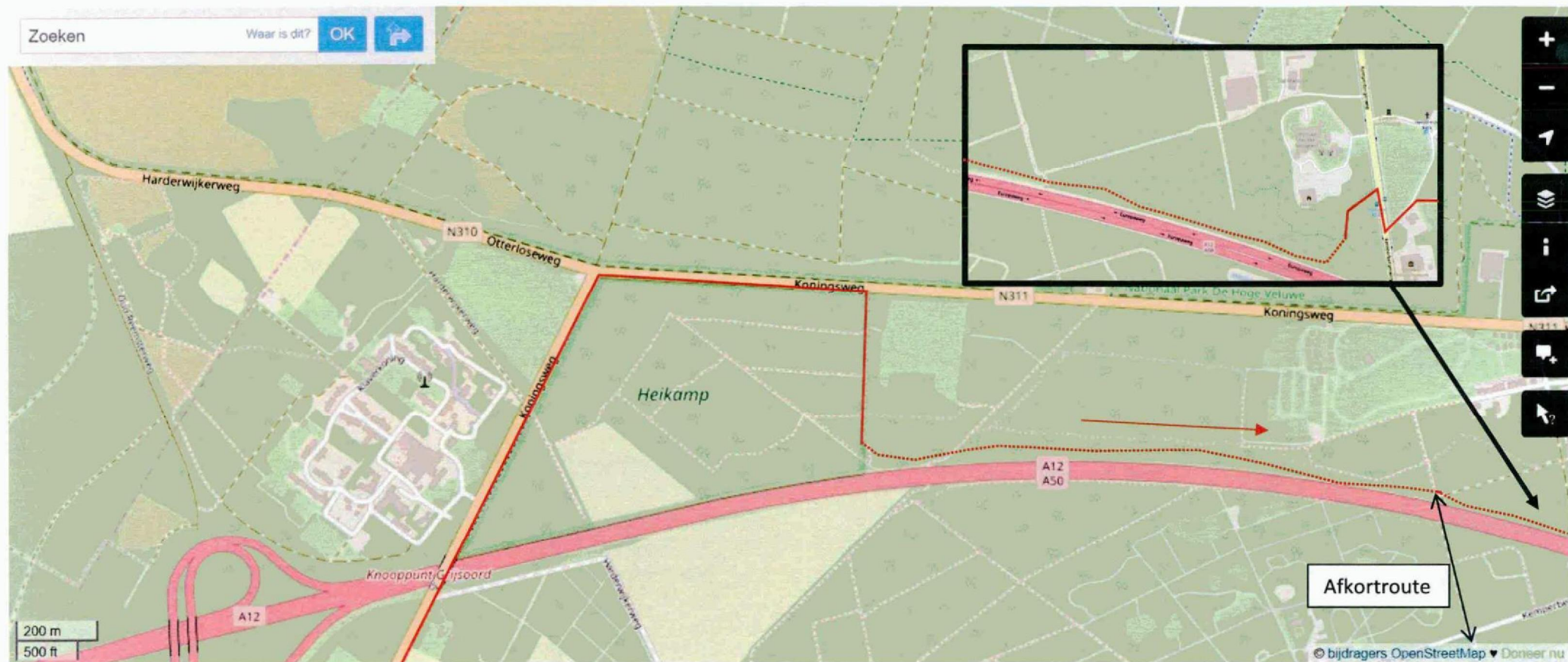
ONTWERP MOUNTAINBIKROUTENETWERK SCHAARSBERGEN: ROUTE SCHAARSBERGEN NOORD



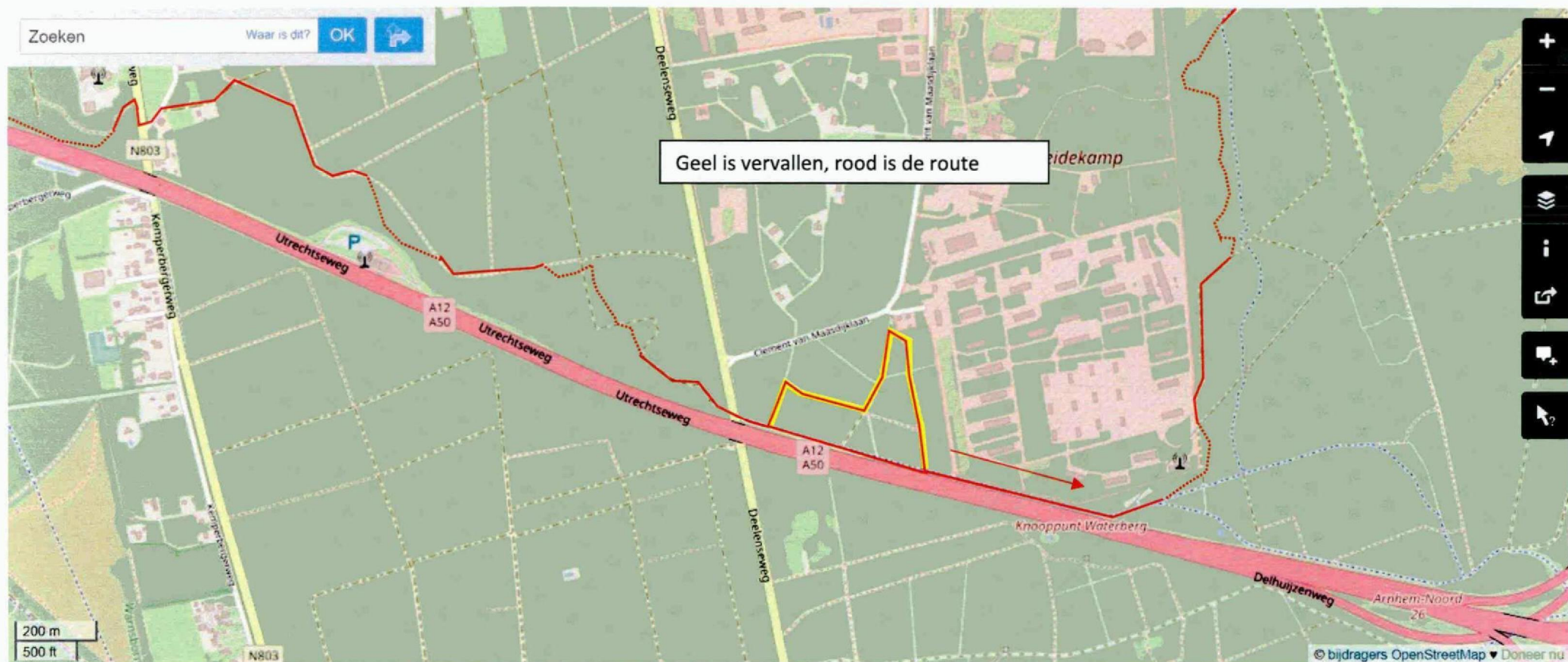


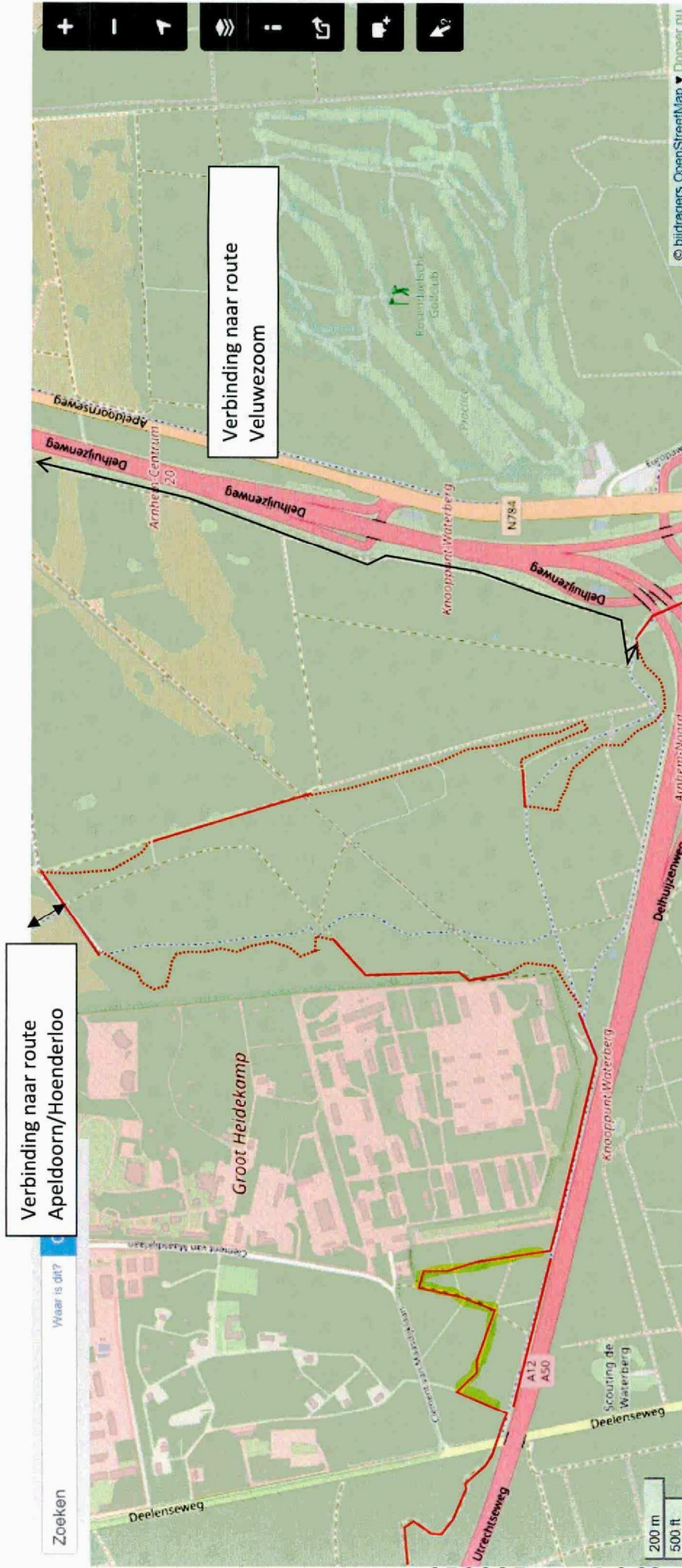
050225Batch968



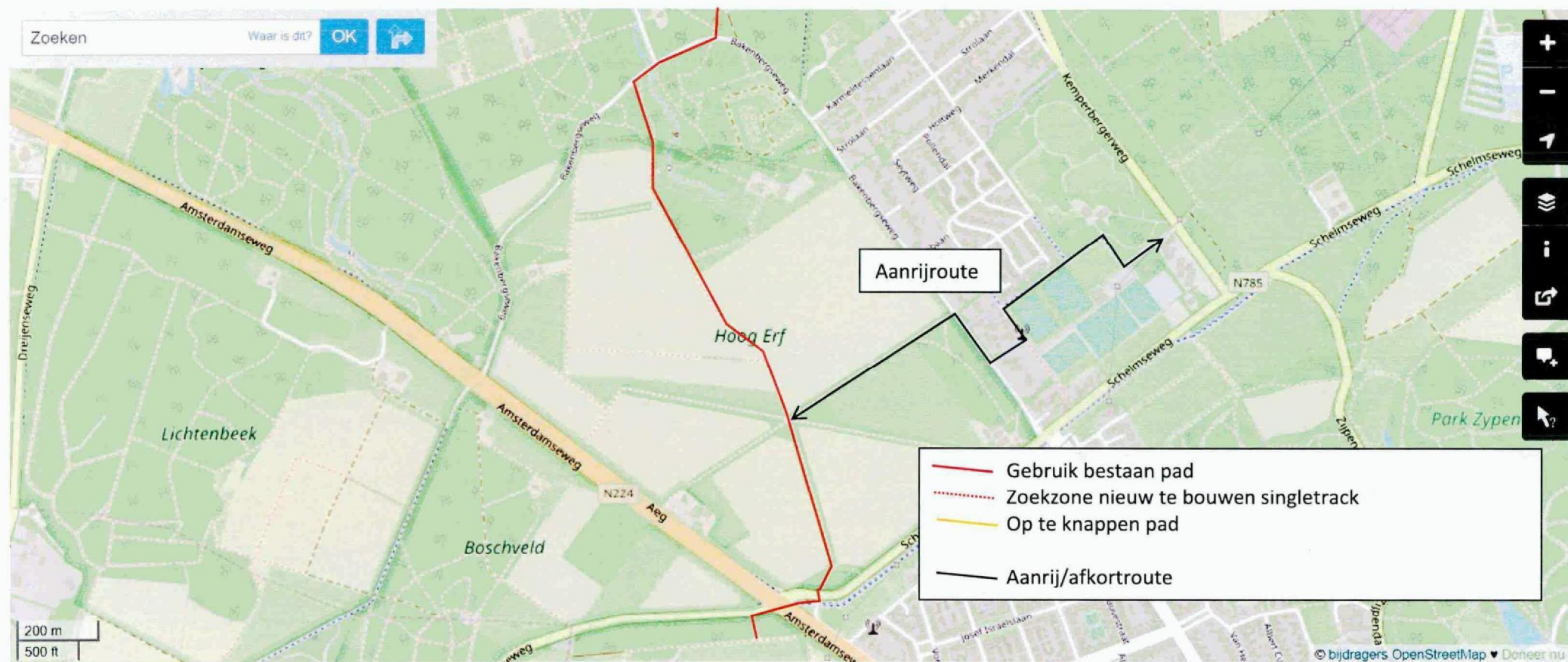


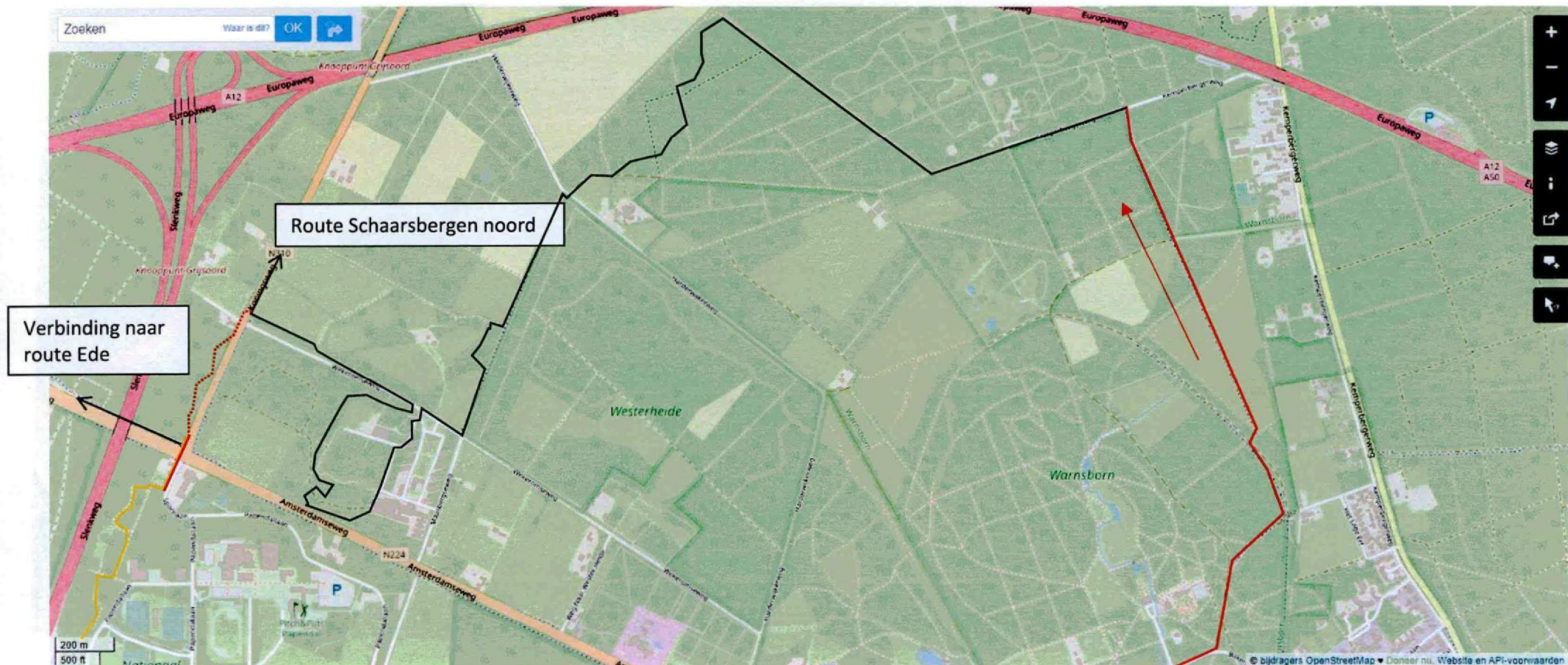
050225Batch968

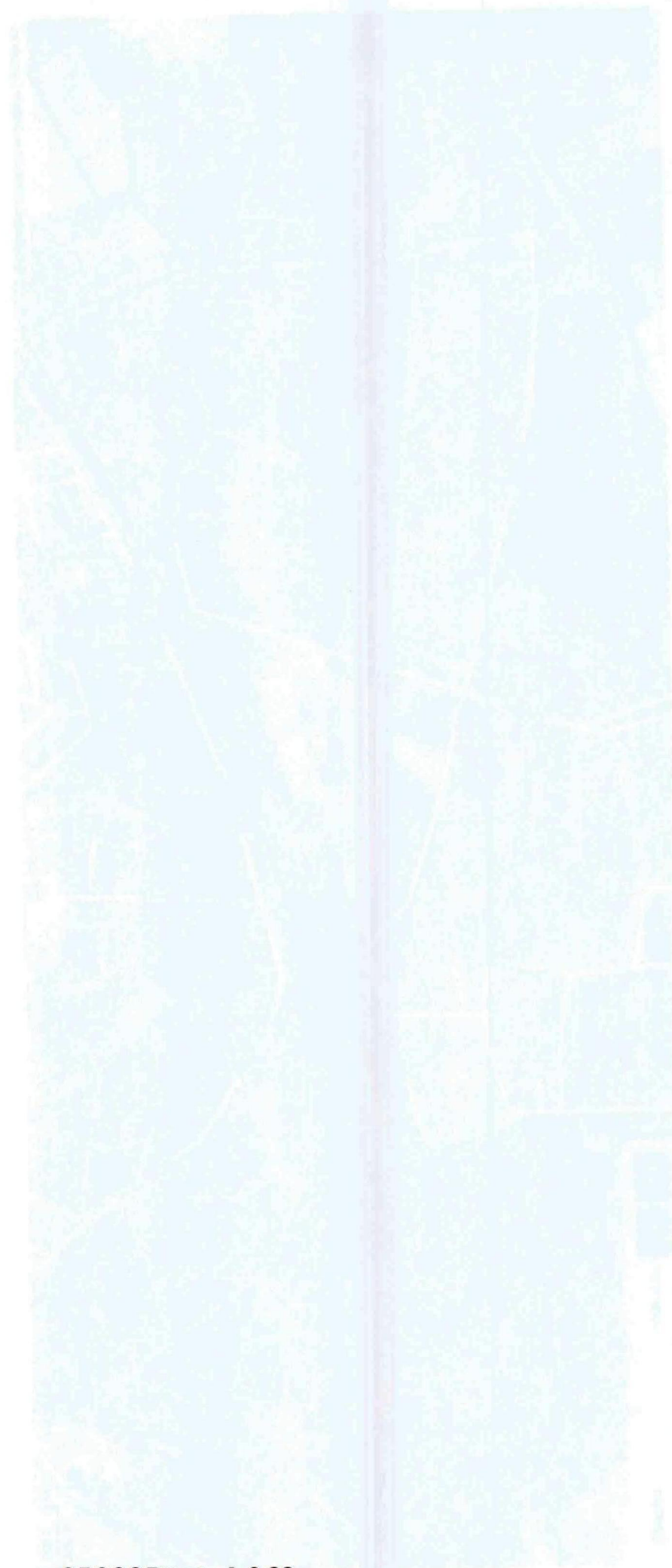




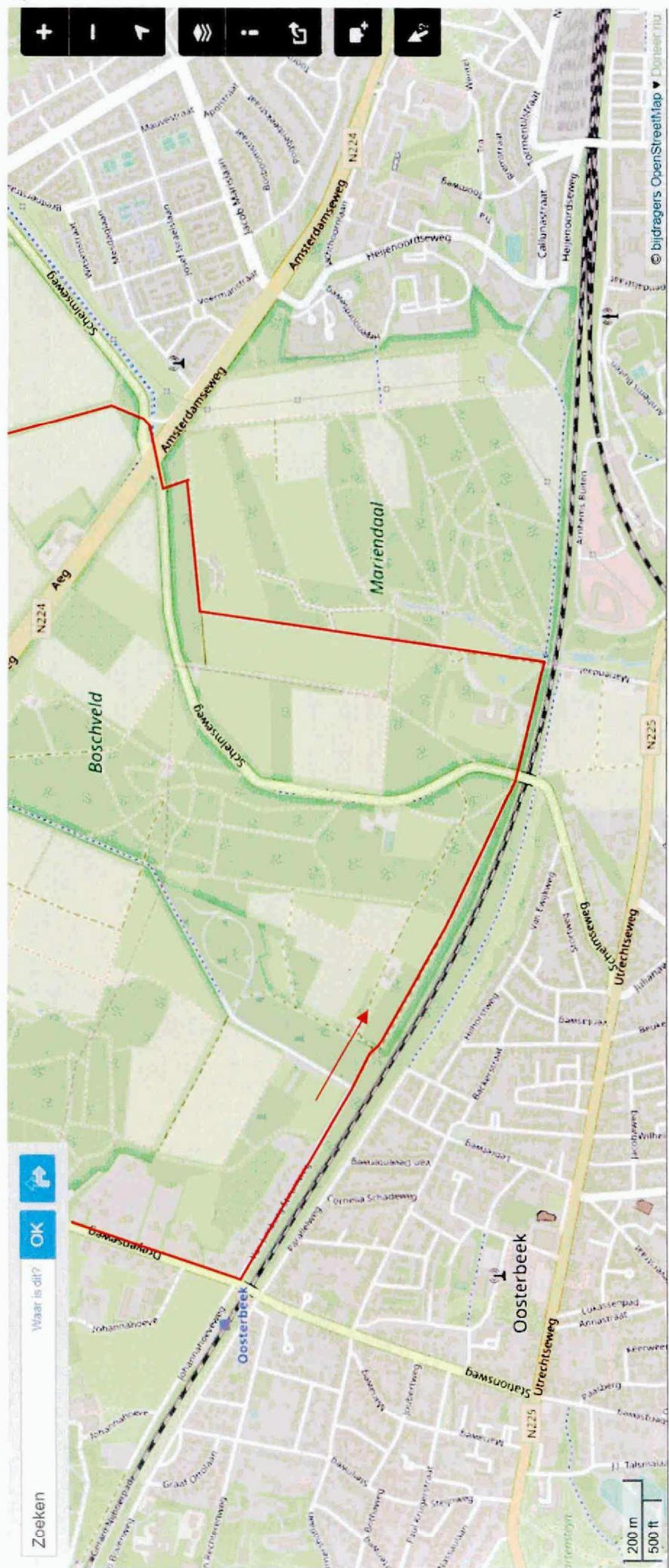
ONTWERP MOUNTAINBIKROUTENETWERK SCHAARSBERGEN: ROUTE SCHAARSBERGEN ZUID







050225Batch968



050225Batch968

Formulierversie
2020.01

Aanvraaggegevens

Publiceerbare aanvraag/melding

| | |
|-------------------|-----------------------------------|
| Aanvraagnummer | 5323347 |
| Aanvraagnaam | Herziening MTBroute Schaarsbergen |
| Uw referentiecode | - |

| | |
|-----------------|---------------------|
| Ingediend op | 16-07-2020 |
| Soort procedure | Reguliere procedure |

| | |
|---------------------------------|--|
| Projectomschrijving | De bestaande mountainbikeroute bij Schaarsbergen wordt verlegd, uitgebreid en er worden nieuwe singletracks (smalle paadjes) toegevoegd. |
| Opmerking | Routes maken onderdeel uit van mountainbikeroutenetwerk Veluwe. De routes zijn dus verbonden met omliggende routes. |
| Gefaseerd | Nee |
| Blokkerende onderdelen weglaten | Nee |
| Kosten openbaar maken | Nee |
| Bijlagen die later komen | - |
| Bijlagen n.v.t. of al bekend | - |

Bevoegd gezag

| | |
|-----------------|--|
| Naam: | Gemeente Arnhem |
| Bezoekadres: | Loket BWL, Stadhuis Koningstraat 38 Arnhem, alleen op afspraak; op ma 12:00-20:00 uur, wo t/m vr van 09:00-17:00 uur |
| Postadres: | Gemeente Arnhem Postbus 9200 6800 HA Arnhem |
| Telefoonnummer: | 0900-1809 |
| E-mailadres: | wabo@arnhem.nl |
| Website: | www.arnhem.nl |
| Contactpersoon: | Loket Bouwen Wonen en Leefomgeving |
| Bereikbaar op: | werkdagen van 9:00-17:00 uur |

Overzicht bijgevoegde modulebladen

Aanvraaggegevens

Locatie van de werkzaamheden

Werkzaamheden en onderdelen

Werk of werkzaamheden uitvoeren

- Werk of werkzaamheden uitvoeren

Bijlagen

Formuliertersie
2020.01

Locatie

1 Kadastraal perceelnummer

| | |
|--|--|
| Burgerlijke gemeente | Arnhem |
| Kadastrale gemeente | Arnhem |
| Kadastrale sectie | I |
| Kadastraal perceelnummer | 1577 |
| Bouwplannaam | - |
| Bouwnummer | - |
| Gelden de werkzaamheden in deze aanvraag/melding voor meerdere adressen of percelen? | <input checked="" type="checkbox"/> Ja <input type="checkbox"/> Nee |
| Specificatie locatie | Zie bijgevoegde kaarten |



Werk of werkzaamheden uitvoeren

Formulierversie
2020.01

1 Werk of werkzaamheden uitvoeren

Binnen welk bestemmingsplan zullen de werken, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden worden uitgevoerd?

Arnhem

Welke werken, geen bouwwerken zijnde, of welke werkzaamheden zullen worden uitgevoerd?

Aanleg van nieuwe paadjes van ongeveer 1 meter breed tbv herziening MTBroute.

Wordt grond afgevoerd naar een andere locatie?

☐ Ja
☒ Nee

Zijn er obstakels aanwezig die in de weg staan voor het uitvoeren van het werk of de werkzaamheid?

☐ Ja
☒ Nee

Staat in het bestemmingsplan dat een rapport moet worden overlegd waarin de archeologische waarde is vastgelegd van het terrein dat zal worden verstoord?

☐ Ja
☒ Nee

Bijlagen

Formele bijlagen

| Naam bijlage | Bestandsnaam | Type | Datum ingediend | Status document |
|---|--|--|-----------------|-----------------|
| an_MTB-routes_Schaarsbergen_versie_2_pdf | 2020-404 QuickScan MTB-routes Schaarsbergen versie 2.pdf | Anders | 2020-07-16 | In behandeling |
| Werkwijze_tbv_vergunningsaanvraag_pdf | Werkwijze tbv vergunningsaanvraag-.pdf | Gegevens werk of werkzaamheden uitvoeren | 2020-07-16 | In behandeling |
| oute_Schaarsbergen_Noord_15_juli_2020_pdf | Ontwerp mountainbikeroute Schaarsbergen Noord 15 juli 2020.pdf | Situatietekening Werk of werkzaamheden uitvoeren | 2020-07-16 | In behandeling |
| oute_Schaarsbergen_Zuid_15_juli_2020_pdf | Ontwerp mountainbikeroute Schaarsbergen Zuid 15 juli 2020.pdf | Situatietekening Werk of werkzaamheden uitvoeren | 2020-07-16 | In behandeling |

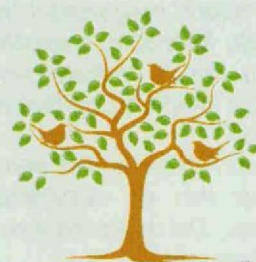
QuickScan en voortoets voor de aanleg en gebruik nieuwe single tracks voor de MTB-routes Schaarsbergen



Rapport: 2020-404

Datum: 24 september 2020

Versie: 3.0



Fopma NatuurAdvies
Oog voor natuur en milieu

| | | |
|-----------|--|----|
| 6.2 | Mogelijke effecten aanleg nieuwe single tracks op habitattypen | 31 |
| 6.2.1 | H4030 Droge heiden | 32 |
| 6.2.2 | H6230 Heischrale graslanden (vochtig en kalkarm) | 32 |
| 6.2.3 | H9120 Beuken-eikenbossen met hulst | 32 |
| 6.2.4 | H9190 Oude eikenbossen | 33 |
| 6.3 | MOGELIJKE EFFECTEN AANLEG NIEUWE SINGLE TRACKS OP HABITATRICHTLIJNSOORTEN | 34 |
| 6.3.1 | Gevlekte witsnuitlibel | 34 |
| 6.3.2 | Vliegend hert | 34 |
| 6.3.3 | Beekprik | 34 |
| 6.3.4 | Rivierdonderpad | 34 |
| 6.3.5 | Kamsalamander | 34 |
| 6.3.6 | Meervleermuis | 34 |
| 6.3.7 | Drijvende waterweegbree | 34 |
| 6.4 | MOGELIJKE EFFECTEN AANLEG NIEUWE SINGLE TRACKS OP VOGELRICHTLIJNSOORTEN | 34 |
| 6.4.1 | Nachtswaluw | 34 |
| 6.4.2 | Zwarte specht | 35 |
| 6.4.3 | Wespendief | 35 |
| 7 | CONCLUSIES | 36 |
| 7.1 | CONCLUSIE WET NATUURBESCHERMING (SOORTENBESCHERMING) | 36 |
| 7.2 | CONCLUSIE WET NATUURBESCHERMING (GEBIEDSBESCHERMING) | 36 |
| 8 | BRONNEN | 37 |
| 8.1 | LITERATUUR | 37 |
| 8.2 | GERAADPLEEGDE WEBSITES | 38 |
| BIJLAGE 1 | ALGEMENE VERBODSBEPALINGEN WNB. | 39 |
| BIJLAGE 2 | PROCES BEOORDELING ONTHEFFING WNB | 41 |
| BIJLAGE 3 | JAARROND BESCHERMDE VOGELS | 42 |
| BIJLAGE 4 | SAMENVATTING NDFF (1-1-2014 TOT 9-6-2020) | 44 |
| BIJLAGE 5 | POV GELDERLAND | 45 |
| BIJLAGE 6 | OVERZICHT WAARGENOMEN PLANTEN RODE LIJSTSOORTEN (NDFF 1-1-2014 TOT 9-6-2020) | 46 |
| BIJLAGE 7 | LITERATUURSTUDIE | 47 |

1 Inleiding

1.1 Achtergrond

Op de Veluwe liggen al geruime tijd een aantal mountainbikeroutes. Door gebruik zijn deze echter op sommige plekken modderig of slecht geworden. Op sommige locaties wordt dit versterkt, doordat de paden op plekken liggen die gevoelig zijn voor modderig rijden. Daarnaast mist bij een aantal routes de uitdaging, waardoor men ook buiten de routes op zoek gaat naar meer uitdaging.

Sinds de aanleg van de route bij Arnhem zijn nieuwe routebouwtechnieken ontwikkeld. Bovendien zijn de eisen die aan duurzame mountainbikeroutes worden gesteld op het gebied van de fietsbeleving en de regulerende werking ook veranderd. Duurzame mountainbikeroutes worden om die reden meer dan voorheen flowy singletrack (bochtige, smalle paden) aangelegd. In samenwerking met lokale mountainbikers en talloze terreineigenaren wil men de bestaande route een upgrade geven naar een duurzame route, ofwel New Skool. Deze inleiding beschrijft de uitgangspunten en de werkwijze bij het ontwerp en de bouw van de geplande mountainbikeroutes.

Zonering mountainbikeroutes

De opdrachtgever geeft aan dat het uitgangspunt in het ontwerp is dat de route een duurzaam karakter moet hebben. Sinds ongeveer 9 jaar worden zogenaamde "New Skool mountainbikeroutes" gebouwd, waarbij duurzaamheid een belangrijk aandachtspunt is. Duurzame mountainbikeroutes wil men realiseren door:

- Minimaliseren overlast voor andere bezoekers (zonering).
- Overlast voor andere bezoekers minimaliseren.
- Minimaliseren schade aan bodem, aardkundige waarden, erfgoed en flora.
- Voorkomen van verstoring van flora en fauna.
- Bestaande paden afgewisseld met nieuwe singletrack, Singletracks zijn smalle, slingerende paden die speciaal met het oog op mountainbiken worden gebouwd. Dergelijke singletracks hebben meerdere voordelen (zie verder).
- Optimaal gebruik van de geaccidenteerdheid van een terrein.
- Aanleg en onderhoud met behulp van vrijwilligers.
- Geen lange routes, maar een netwerk van kleinere routes. Hierdoor hebben mountainbikers meer mogelijkheden om te variëren en wordt de druk over een groter gebied verspreid.
- Veel aandacht voor veiligheid (aansprakelijkheid).

Waarom wil men single tracks?

Singletracks zijn paden van ongeveer 80 cm breed die in één richting worden bereden. De aanleg van singletracks heeft belangrijke voordelen voor zowel terreinbeheerders als mountainbikers:

- Singletracks zijn zeer aantrekkelijk om op te biken. Dit is niet alleen een voordeel voor mountainbikers, maar het zorgt ook voor dat de neiging om er van af te wijken niet bijzonder groot is. Hiermee neem het regulerende karakter van een route toe. Zeker als ze gebouwd worden in gebieden die zich er voor lenen is dit een groot voordeel voor terreinbeheerders.
- Door de aanleg van singletracks wordt het primaire probleem van mountainbiken opgelost, namelijk de conflicten met andere gebruikersgroepen, zoals wandelaars en ruiters. Mountainbikepaden worden immers gescheiden van andere paden.
- Door een uitgekiend ontwerp kunnen mountainbikers gefaciliteerd worden in gebieden waar niet of nauwelijks kwetsbare ecologische, cultuurhistorische of aardkundige waarden liggen.
- Een ander voordeel is dat ze veel gemakkelijker (voor vrijwilligers) te onderhouden zijn dan bestaande paden in verband met de geringe breedte.
- De snelheid ligt vaak lager dan bij bestaande paden. Dit heeft als bijkomend voordeel dat de actieradius van mountainbikers afneemt.



Figuur 1 Collage van foto's van (de aanleg van) nieuwe singletracks.

In deze QuickScan wordt gekeken of er voor de realisering van de plannen nog een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is. Ook kan uitsluitend gegeven worden of de gemeente bij een Omgevingsvergunning een verklaring van geen bedenkingen moet aanvragen. Het rapport kan tevens gebruikt worden bij de bestemmingsplanprocedure.

In hoofdstuk 6 staan de conclusies van de QuickScan.

De te toetsen activiteiten betreffen:

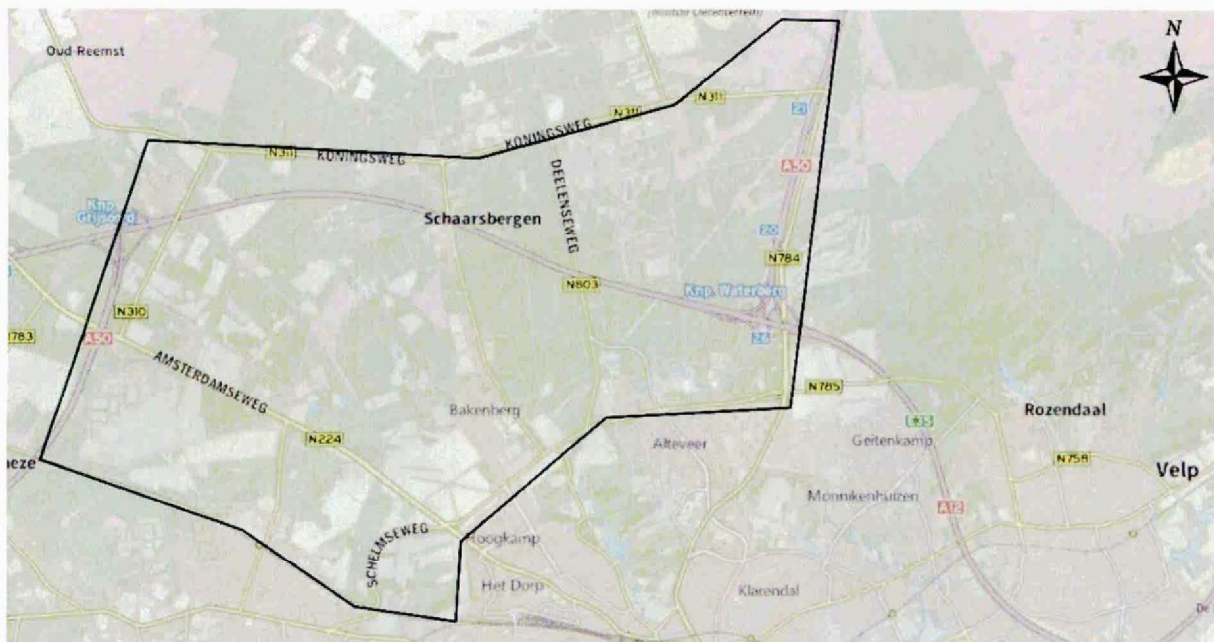
- Aanleg van nieuwe singletracks.
- Gebruik van nieuwe singletracks.

Voor de aanleg wordt gebruik gemaakt van een minikraan met een werkbreedte van circa 1 meter.

Onderzoeks- en plangebied

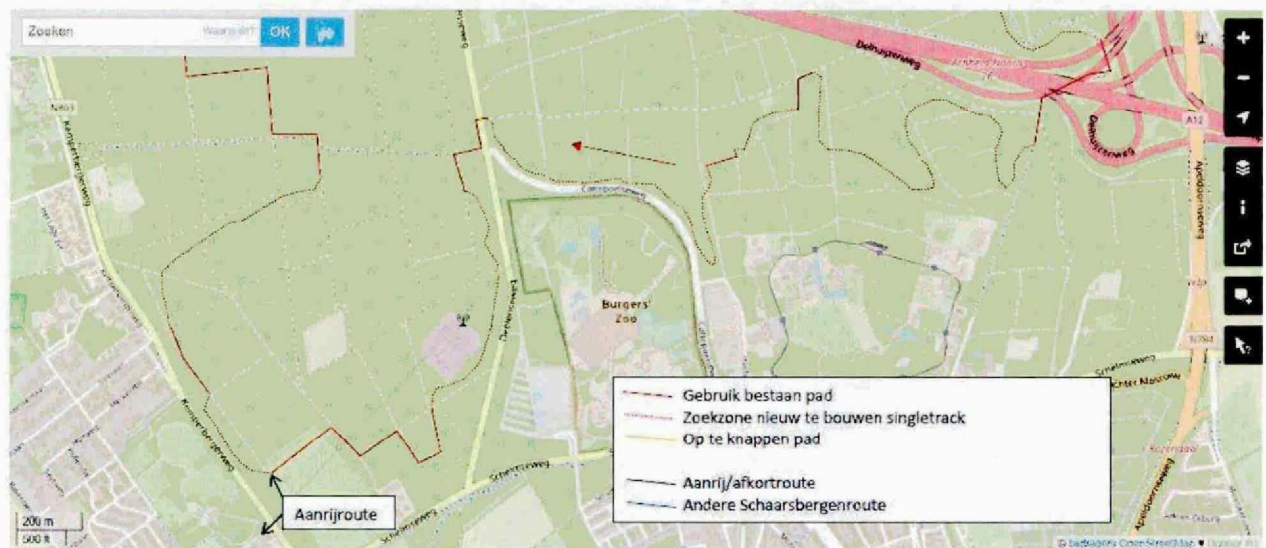
Het onderzoeksgebied is weergegeven in figuur 2.

Het plangebied is de route zoals weergegeven in de figuur 3a t/m 3k.

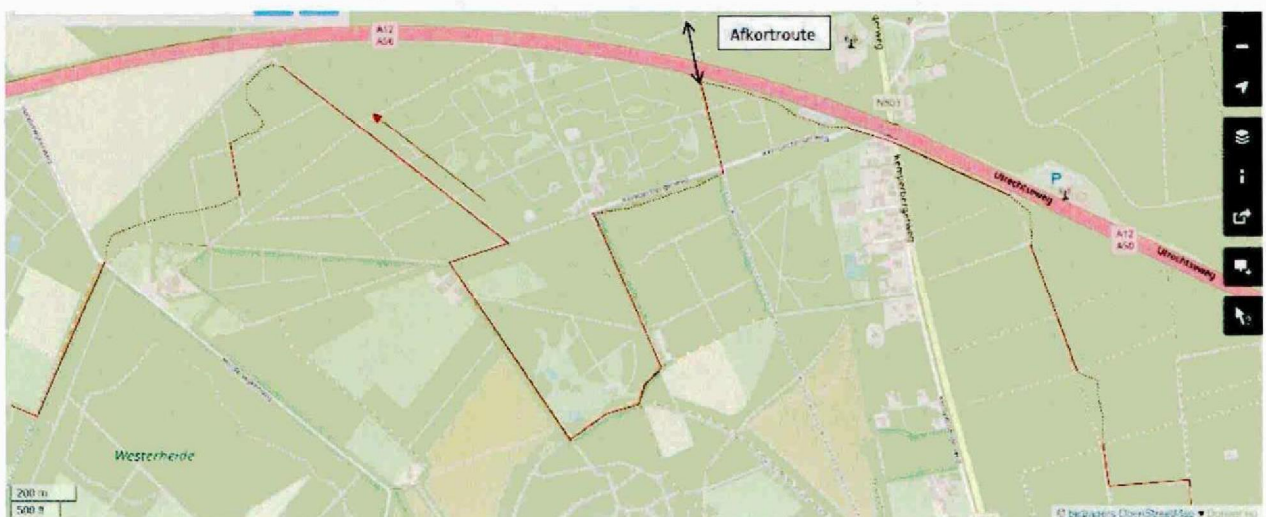


Figuur 2. Kaart met ligging onderzoeksgebied (zwart kader). Bron: NDDF.

CONCEPT-ONTWERP MOUNTAINBIKEROUTENETWERK SCHAARSBERGEN: ROUTE SCHAARSBERGEN NOORD



Figuur 3a. Deelkaart Route Noord



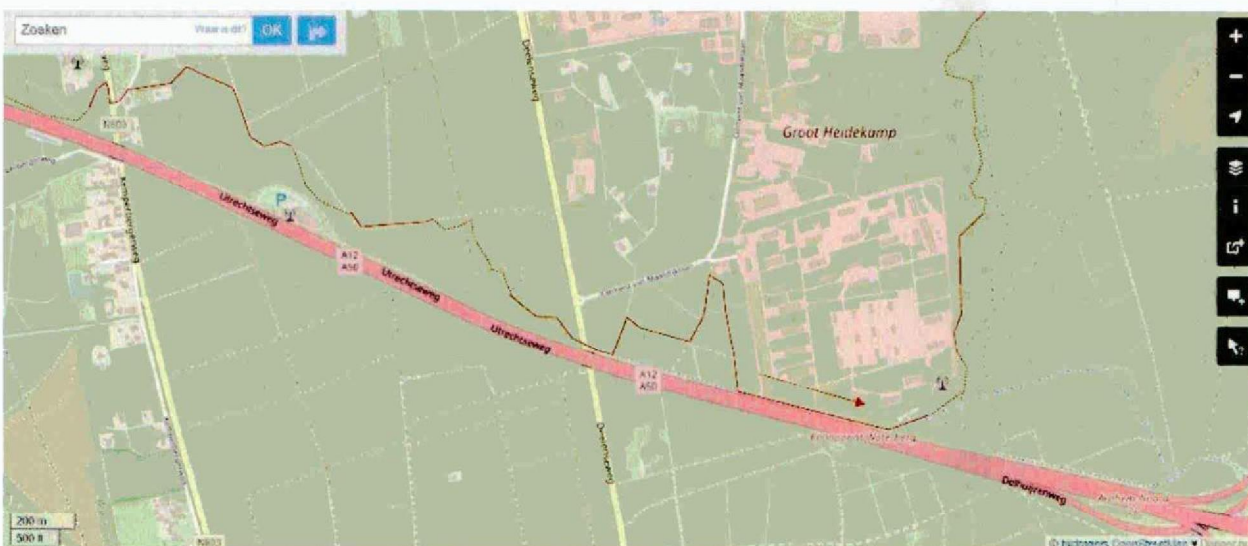
Figuur 3b. Deelkaart Route Noord



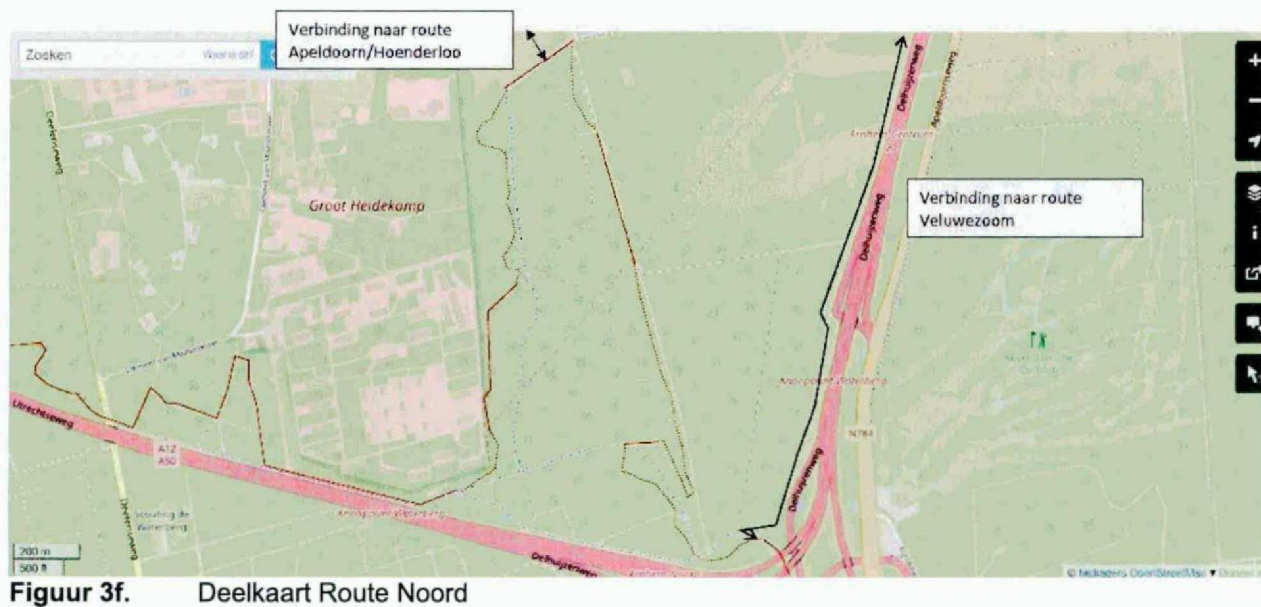
Figuur 3c. Deelkaart Route Noord



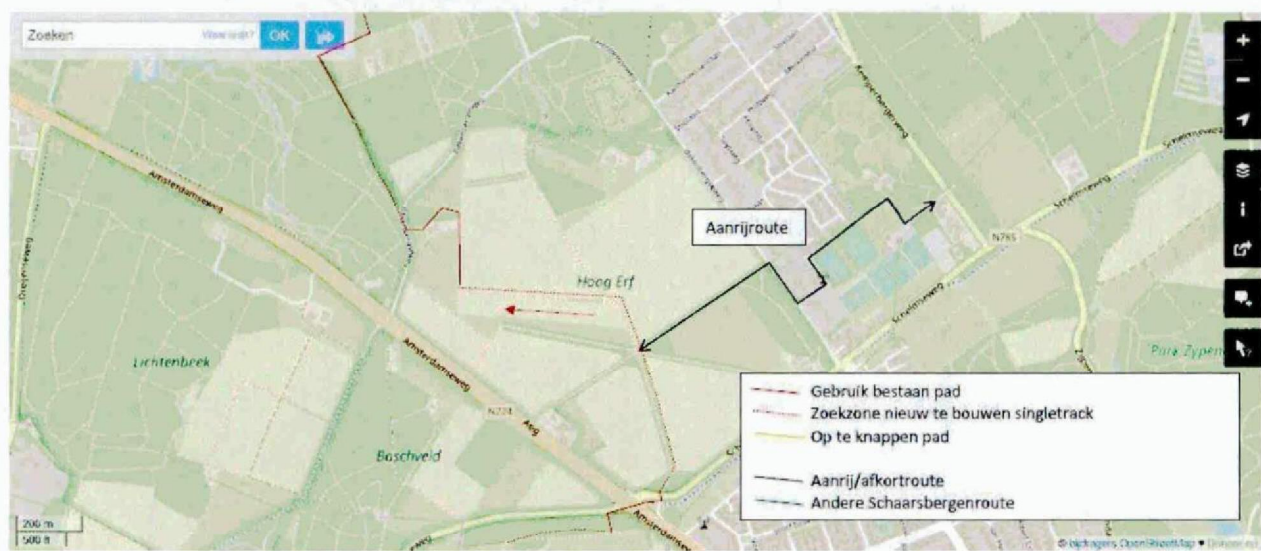
Figuur 3d. Deelkaart Route Noord



Figuur 3e. Deelkaart Route Noord



ONTWERP MOUNTAINBIKROUTENETWERK SCHAARSBERGEN: ROUTE SCHAARSBERGEN ZUID

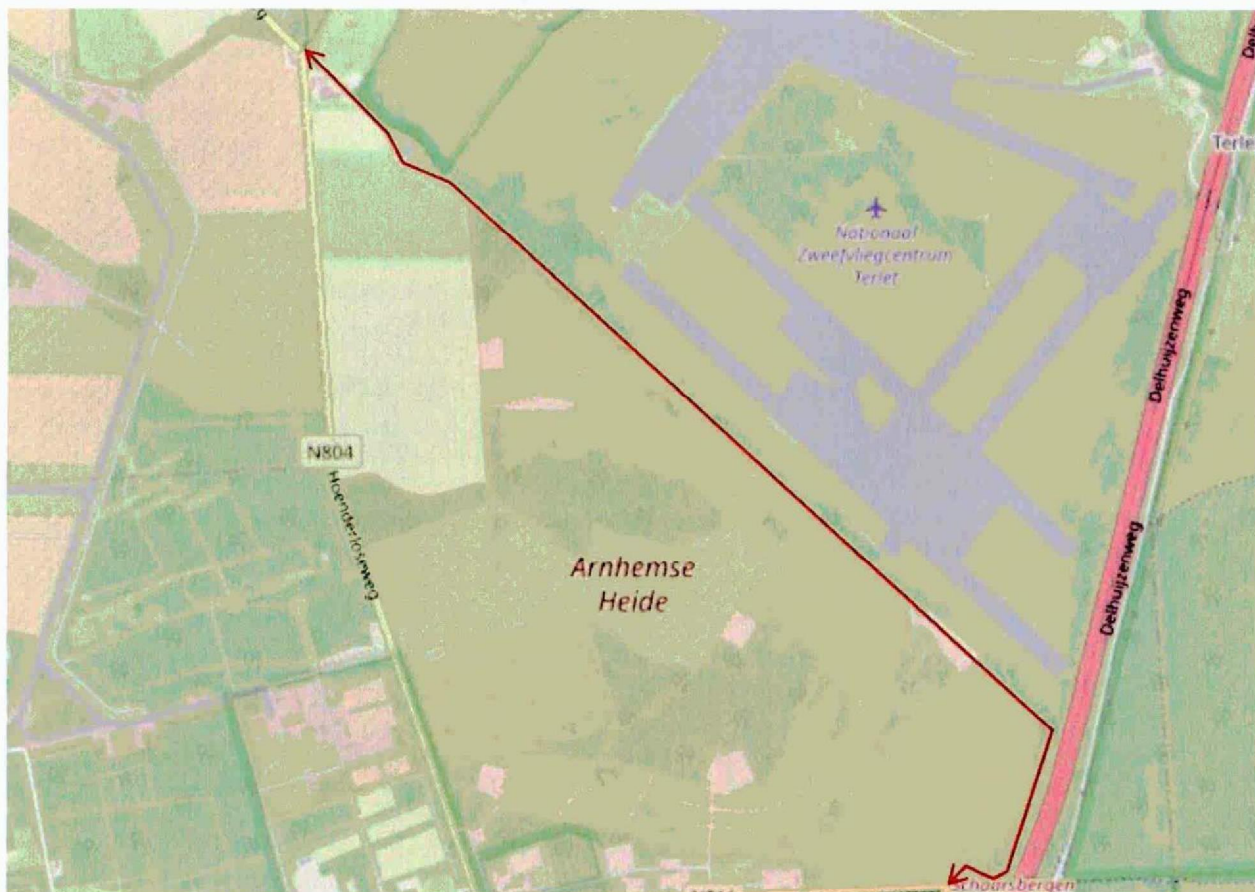




Figuur 3i. Deelkaart Route Zuid



Figuur 3j. Deelkaart Route Zuid



Figuur 3k. Deelkaart verbindingsroute (geheel bestaand)

1.2 Aanleiding

De aanleiding voor het maken van een QuickScan is de noodzaak en de wens om vooraf uit te sluiten dat door het project natuurwaarden aangetast kunnen worden.

Realisatie van de voorgenomen plannen kan invloed hebben op de bepalingen in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van planten- en diersoorten in Nederland. Overtreding van de verbodsbepalingen (bijlage 1) ten aanzien van streng beschermde soorten vereist mogelijk een ontheffing.

1.3 Probleemstelling / doelstelling

De QuickScan geeft antwoord op onderstaande vragen:

1. Komen er natuurwaarden voor, waarvoor het noodzakelijk is om een soort specifiek onderzoek eventueel met mitigatieplan te laten uitvoeren om te beoordelen in hoeverre het project handelingen bevat die in strijd zijn met de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (soortbescherming)?
2. Zijn er mogelijke effecten op de Natura 2000-instandhoudingsdoelen waardoor er een passende beoordeling gemaakt moet worden (gebiedsbescherming/ Wet natuurbescherming)?

2 Soortbescherming – Wet natuurbescherming

Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. Deze wet vervangt de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998. Voor het soortenbeleid deelt de Wet natuurbescherming de soorten in drie beschermingsregimes, namelijk vogels (EU-Vogelrichtlijn), soorten beschermd op grond van de Habitatrichtlijn en nationaal beschermde soorten.

2.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Dit zijn alle van nature in Nederland in het wild levende vogels (zoals bedoelt in artikel 1 van de Vogelrichtlijn). De lijst met jaarrond beschermde vogels staat in bijlage 3.

2.2 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage II van het Verdrag van Bonn. In de Bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd. Het Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn is ten aanzien van verstoren strikter dan het Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn. Mogelijk zijn de in de Bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn genoemde vogels strikter beschermd dan soorten die van nature in Nederland voorkomen en niet in deze bijlagen staan. Grotendeels betreffen het in Nederland zeldzame en doortrekkende soorten of dwaalgasten. Een aantal soorten zoals bijvoorbeeld de pimpelmees zijn algemeen in Nederland.

2.3 Beschermingsregime andere soorten

Dit zijn de in de bijlage van Wet natuurbescherming genoemde soorten. Het gaat hier om de bescherming van niet onder de bovenstaande twee categorieën vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland, vermeld in de bijlage van de Wet natuurbescherming (art. 3.10 – 3.11 Wet natuurbescherming). Voor de zoogdier- amfibie- en reptielsoorten opgenomen in deze bijlage geldt geen Europese verplichting tot bescherming. Deze soorten worden beschermd vanwege de breed in de maatschappij levende overtuiging dat deze dieren een bescherming behoeven. De andere in de bijlage opgenomen soorten worden om ecologische redenen beschermd. Hiermee geeft Nederland uitvoering aan de algemene verplichting van het Biodiversiteitsverdrag om de staat van instandhouding van dier- en plantsoorten te beschermen. Omdat er ook veel algemene soorten in staan genoemd is de verwachting dat er weer een verdeling komt van meer en minder strikt beschermde soorten (vergelijkbaar met de tabellen 1, 2 en 3 van de Flora- en faunawet). Deze kan echter per provincie verschillen (zie bijlage 5).

2.4 Zorgplicht

Onder de Wet natuurbescherming geldt, net als onder de Flora- en faunawet, een zorgplicht voor alle in het wild levende dieren. De zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer werkzaamheden, die nadelig kunnen zijn voor dieren en planten, in redelijkheid zo veel mogelijk nalaat of maatregelen neemt om onnodige schade aan dieren en planten te voorkomen.

2.5 Provinciale Omgevingsverordening Gelderland (POV)

Artikel 3.7.2.3 Vrijstelling ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud.

- 1) In afwijking van de verboden in artikel 3.10, eerste lid, van de wet is het toegestaan de soorten genoemd in bijlage 28 (zie bijlage 5 in dit rapport) Vrijstelling soorten inzake ruimtelijke inrichting (link) te vangen en de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen in verband met handelingen genoemd in artikel 3.10, tweede lid, onder a, e, f en g van de wet.
- 2) De in het eerste lid genoemde vrijstelling geldt voor het in bijlage 28 (zie bijlage 5 in dit rapport) genoemde gebied.
- 3) De in het eerste lid genoemde vrijstelling voor het vangen geldt alleen onder gebruik van de in bijlage 28 (zie bijlage 5 in dit rapport) genoemde middelen.
- 4) De met toepassing van het eerste lid gevangen dieren dienen zo snel mogelijk in de directe omgeving op een voor de betreffende soort geschikte plek te worden losgelaten.

3 Ligging onderzoeksgebied en onderzoeksoptzet

3.1 Ligging onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied voor de Wet natuurbescherming beperkt zich tot de percelen waarop de ingreep plaatsvindt en de directe omgeving (zie figuur 3).

3.2 Onderzoeksmethode

Deze QuickScan is gebaseerd op bronnenonderzoek en een veldbezoek. Aan de hand van expert judgement door een ecoloog, die ook het veldbezoek heeft uitgevoerd (Ir. A. Fopma van *Fopma NatuurAdvies*) is ingeschat wat de beschermde natuurwaarden zijn en de te verwachten effecten.

3.2.1 Werkwijze

Deze QuickScan is stap 7 in het voortraject tot de ontwikkeling van enkele nieuwe singletracks bij de betreffende MTB-routes.

- Stap 1. Gesprek met terreinbeheerders
Op basis van gesprekken met terreinbeheerders worden no-go zones vastgesteld. Dit kunnen zones zijn met drukke recreatie, kwetsbaar erfgoed, maar meestal ecologisch kwetsbare gebieden. In deze gebieden worden geen singletracks gebouwd of wordt de route zelfs helemaal niet doorheen geleid. Deze eerste stap in het proces is op landschapsniveau.
- Stap 2. Bureau-onderzoek en terreinverkenningen
Tijdens de bureaustudie worden relevante bronnen bestudeerd, waaronder kaarten met reliëf, habitattypen en bodemeigenschappen. Op basis hiervan wordt een eerste concept-route gemaakt, zodat er tijdens de (meerdere) veldverkenningen gericht gezocht kan worden naar een goede route.
Op basis van de veldverkenningen wordt een tweede concept-ontwerp gemaakt, waarbij de wijzigingen ten aanzien van bestaande routes worden aangegeven. De singletracks zijn hierbij vastgelegd op basis van zoekgebieden van grofweg 30 meter breed. Hierbij is rekening gehouden met aangeleverde informatie over flora en fauna en over signaleringen tijdens de veldverkenningen. Om de laatste reden wordt dit ontwerp gemaakt door routebouwer en boscoloog Patrick Jansen van Tracks & Trails.
- Stap 3. Gesprekken en eventueel veldbezoeken met terreineigenaren
Het tweede concept-ontwerp wordt besproken met de terreinbeheerders en/of ecologen. Hierbij wordt de route doorgesproken en met name de nieuw aan te leggen singletracks. Op basis van de (ecologische) gebiedskennis van de gesprekspartner wordt de route zo nodig aangepast. Soms worden aansluitend veldbezoeken gebracht met de terreinbeheerder/ecoloog.
- Stap 4 Aanpassen ontwerp
Op basis van de gesprekken met terreinbeheerders/ecologen en aanvullende (gezamenlijke) veldbezoeken wordt de route aangepast, totdat deze voldoet aan de eisen van de terreineigenaar. De stappen 1 t/m 4 richten zich met name op perceelsniveau.
- Stap 5.** **QuickScan.** De percelen waardoor de nieuwe singletracks komen worden bezocht. Dit veldbezoek is de basis voor onderliggend rapport/QuickScan. De concept route wordt middels een veldbezoek en een bureaustudie (NDFF) nagelopen. Mocht er de noodzaak zijn om het concept traject aan te passen, dan wordt dat besproken met de opdrachtgever. In de regel gaat het dan om kleine routeaanpassingen. In deze toets wordt ook naar de Natura-instandhoudingsdoelen gekeken. De Rode-Lijstsoorten worden wel in beeld gebracht.
- Stap 6. Uitvlaggen
De routebouwer plaats samen met de terreinbeheerder/ecoloog de vlaggetjes om de tracés van de nieuw te bouwen singletracks aan te geven. Soms besluit een terreineigenaar om het uitvlaggen op een later tijdstip te controleren. Pas na goedkeuring van de terreinbeheerder/ecoloog wordt gestart met de uitvoeringswerkzaamheden. Tijdens het uitvlaggen kan men op een beschermde soorten stuiten die eerder zijn gemist. In dat geval wordt de route ter plaatse aangepast. Bij het uitvlaggen worden ook (niet beschermde) Rode Lijstsoorten ontzien. Men houdt bijvoorbeeld rekening met nesten en looproutes van Bosmieren, horstbomen en met standplaatsen van kwetsbare bosflora. Deze stap is dus gericht op elementniveau.
- Stap 7. Na het uitvlaggen van de route wordt het snoeiwerk uitgevoerd door vrijwilligers met handgereedschap. Er worden geen bomen omgezaagd, alleen uitstekende takken en

opslag. Ook worden liggende dode takken en stamdelen van het tracé verwijderd. Dode bomen worden wel omgezaagd als deze een gevaar vormen. Tijdens het uitvlaggen wordt zoveel mogelijk voorkomen dat dikke dode bomen gekapt moeten worden door er voldoende ver vanaf te blijven. Dit geldt zeker voor dikke dode bomen met holten en spleten met het oog op vleermuizen. Als de kraan komt is de smalle corridor waar het pad komt (ongeveer 1,2 meter) al zo vaak belopen en vrij gemaakt van losliggend materiaal dat dieren volop de kans hebben gekregen te vluchten. Dit is een belangrijk punt met het oog op de zorgvuldigheid (o.a. reptielen en amfibieën).

- Stap 8. Na het snoeiwerk schraapt een minikraan de strooisellaag weg tot op de minerale grond. Daarna worden zo nodig aan de zijanten smalle afwateringsgeulen gegraven om 'modderig rijden' te voorkomen. Er worden geen gebiedsvreemde materialen aangevoerd.
- Stap 9. Als de kraan klaar is (ongeveer 150-200 meter per dag) werken vrijwilligers de route af met hark en schop. Daarna worden routepalen geplaatst (onbehandeld eiken palen met PEFC keurmerk) en is de route klaar.

De uitvoering van de werkzaamheden vindt buiten het broedseizoen plaats. In de periode 15 maart – 15 juli zijn geen grootschalige werkzaamheden gepland.

3.2.2 Bronnenonderzoek

Gekeken is naar de volgende bronnen:

- Nationale Databank Flora en Fauna
- Literatuur (zie hoofdstuk 7).

3.2.3 Veldbezoek

Er heeft één veldbezoek op de geplande MTB-routes en de naaste omgeving plaatsgevonden.

Datum: 20 mei 2020
Weersbeeld: Zonnig, droog.
Temperatuur: 20-22° Celsius.

Tijdens het veldbezoek is gekeken naar de potenties van het plangebied voor beschermde diersoorten en de mogelijke functies. Op basis van expert judgement is een inschatting gemaakt wat de mogelijke effecten zijn van de ingreep op beschermde soorten.

Wat zit er in het NDFF?

Er is gebruik gemaakt van het NDFF. Hiervoor hebben we de gevalideerde data 2013-2018 gebruikt (laatste 5 jaar). De omvang van het onderzoeksgebied is weergegeven in figuur 1.

In het NDFF zit gevalideerde data van verschillende soortbeschermingsorganisaties en partners. Ook de data van Telmee.nl en waarneming.nl zit in het NDFF. Zo ook de eigen data van Fopma NatuurAdvies.

Soortenorganisaties

De soortenorganisaties zijn elk gespecialiseerd in een groep dieren of planten. Zij beheren databanken met verspreidings- en ecologische gegevens die door duizenden vrijwilligers verzameld zijn. Deze gegevens zijn ook beschikbaar in de Nationale Databank Flora en Fauna.

De soortenorganisaties hebben in de loop der jaren een grote expertise opgebouwd met betrekking tot veldbiologisch onderzoek, de ecologie van de Nederlandse flora en fauna en het beheren en interpreteren van monitorings- en verspreidingsgegevens.

- ANEMOON (Flora en fauna van de zee)
- Bryologische en Lichenologische Werkgroep (BLWG) (Mossen en korstmossen)
- De Vlinderstichting (Vlinders en libellen)
- EIS-Nederland (Ongewervelde dieren)
- FLORON (Planten)
- Nederlandse Mycologische Vereniging (NMV) (Paddenstoelen)
- RAVON (Reptielen, amfibieën en vissen)
- Sovon Vogelonderzoek Nederland (Vogels)
- TINEA (Micronachtvlinders)
- Zoogdiervereniging (Zoogdieren)

Partners

Verschillende organisaties werken samen met de Nationale Databank Flora en Fauna. Bijvoorbeeld door gegevens beschikbaar te stellen of andere kennis te delen.

- Alterra (landelijke vegetatiedatabank)
- Instituut voor Biodiversiteit en Ecosystem Dynamica (IBED)
- Naturalis Biodiversity Center
- Natuurhistorisch Genootschap in Limburg
- Natuurbank Limburg
- Natuurnetwerk
- Netwerk Ecologische Monitoring (NEM)
- Regelink Ecologie & Landschap
- Stichting Natuurinformatie (waarneming.nl)
- Stichting Staring Advies

4 Inventarisatie natuurwaarden

4.1 Vogels (Wnb § 3.1)

4.1.1 Gegevens uit geraadpleegde bronnen

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

In het onderzoeksgebied (figuur 1) zijn 14.391 waarnemingen van vogels geregistreerd, verdeeld over 137 soorten. Hierbij zijn 15 'jaarrond' beschermde vogelsoorten.

Tabel 1. Waargenomen vogelsoorten in onderzoeksgebied in de periode 1-1-2014 tot 9-6-2020. Vet en cursief zijn de jaarrond beschermde soorten (zie bijlage 3) (Bron: NDFF)

| Vogelsoorten | | |
|--------------------------|------------------------|--------------------------|
| Aalscholver | Helmpareldhoen | <i>Ransuil</i> |
| Appelvink | Holenduif | Regenwulp |
| Blauwe Kiekendief | Houtduif | Rietgors |
| Blauwe Reiger | Houtsnip | Ringmus |
| Boerenwaluw | <i>Huismus</i> | Rode Wouw |
| Bonte Vliegenvanger | Huiswaluw | <i>Roek</i> |
| Boomklever | IJsvogel | Roodborst |
| Boomkruiper | Kauw | Roodborsttapuit |
| Boomleeuwerik | Keep | Scholekster |
| Boompieper | <i>Kerkuil</i> | Sijs |
| <i>Boomvalk</i> | Kievit | Smelleken |
| Bosrietzanger | Klaapekster | Soepeend |
| Bosuif | Kleine Barmsijs | <i>Sperwer</i> |
| Braamsluiper | Kleine Bonte Specht | Spotvogel |
| Brandgans | Kleine Karekiet | Spreeuw |
| Bruine Kiekendief | Kleine Zwaan | Staartmees |
| <i>Buizerd</i> | Kneu | Steenuil |
| Carolina-eend | Knobbelzwaan | Tapuit |
| Dodaars | Koekoek | Tjiftjaf |
| Draaihals | Kokmeeuw | Toendrarietgans |
| Ekster | Kolgans | Torenvalk |
| Europese Kanarie | Koolmees | Tuinfluit |
| Fitis | Koperwiek | Turkse Tortel |
| Fluiter | Kraanvogel | Veldleeuwerik |
| Gaai | Kramsvogel | Vink |
| Geelgors | Kruisbek | Visarend |
| Gekraagde Roodstaart | Kuifmees | Visdief |
| Gele Kwikstaart | Kwartel | Vuurgoudhaan |
| <i>Gierzwaluw</i> | Lepelaar | Waterhoen |
| Glanskop | Mandarijneend | Watersnip |
| Goudhaan | Matkop | Waterspreeuw |
| Goudvink | Meerkoet | <i>Wespendief</i> |
| Grasmus | Merel | Wilde Eend |
| Graspieper | Middelste Bonte Specht | Winterkoning |
| Grauwe Gans | Nachtswaluw | Witgat |
| Grauwe Vliegenvanger | Nijlgans | Witte Kwikstaart |
| Groene Specht | Nonnetje | Zanglijster |
| Groenling | Noordse Kwikstaart | Zilvermeeuw |

| | | |
|------------------------------|-----------------|--------------------|
| Groenpootruiter | Oehoe | Zwarte Kraai |
| Grote Barmsijs | Oeverwaluw | Zwarte Mees |
| Grote Bonte Specht | Ooievaar | Zwarte Ooievaar |
| Grote Gele Kwikstaart | Paapje | Zwarte Roodstaart |
| Grote Lijster | Pijlstaart | Zwarte Specht |
| Grote Zilverreiger | Pimpelmees | Zwarte Wouw |
| Havik | Putter | Zwartkop |
| Heggenmus | Raaf | 137 soorten |

Tabel 2. Waarnemingen jaarrond beschermde vogelsoorten t.o.v. route. (Wrn = aantal waarnemingen, Jaren = alleen met broedindicatie)

| Soort | Wrn | Jaren | Locatie t.o.v. traject route |
|-----------------------|-----|-------|---|
| Boomvalk | 21 | nvt | Geen waarnemingen met broedindicatie. |
| Buizerd | 472 | nvt | 12 waarnemingen met broedindicatie (2014, 2015, 2017, 2019 en 2020). Meeste van baltsende Buizerds, maar 2 waarnemingen van parende Buizerds in Openluchtmuseum en Burgers Zoo. Geen horsten. |
| Gierzwaluw | 116 | nvt | Geen waarnemingen met broedindicatie. |
| Grote Gele Kwikstaart | 110 | nvt | 4 waarnemingen met broedindicatie (2014 t/m 2016) in het Instituut Fysieke Veiligheid, het Openluchtmuseum en Burgers Zoo. |
| Havik | 129 | nvt | 10 waarnemingen met broedindicatie (2014 t/m 2017 en 2020). Betreft alleen wijdverspreide waarnemingen van baltsende Haviken. Geen horstbomen. |
| Huismus | 172 | nvt | 40 waarnemingen met broedindicatie (2014 t/m 2020). Geen waarnemingen in bosgebieden bij nieuwe single tracks. Bijna alle waarnemingen in Openluchtmuseum en Begraafplaats Moscowa. |
| Kerkuil | 47 | nvt | 10 waarnemingen met broedindicatie (2014, 2019 en 2020). Eén waarneming (2014) van slaapplek Boerderij Beuningen aan de Schelmseweg en territorium bij de Leemkuil, Bakenbergseweg 230. |
| Oehoe | 48 | nvt | 10 waarnemingen met broedindicatie (2016 t/m 2018). Baltsende Oehoe net ten noorden van de Cattepoelseweg. In 2019 heeft de Oehoe gebroed binnen het raster van Burgers Zoo. |
| Ooievaar | 6 | nvt | Geen waarnemingen met broedindicatie. |
| Ransuil | 15 | nvt | 2 waarnemingen met broedindicatie (2014 en 2019). Eén bij Kooningsjaght en één in het militair oefengebied ten noorden van de Koningsweg |
| Roek | 8 | nvt | Geen waarnemingen met broedindicatie. |
| Sperwer | 99 | nvt | Geen waarnemingen met broedindicatie. |
| Steenuil | 2 | nvt | Geen waarnemingen met broedindicatie. |
| Wespendief | 84 | nvt | 6 waarnemingen met broedindicatie (2014, 2016, 2017, 2019 en 2020). Betreft alleen wijdverspreide waarnemingen van baltsende Wespendieven. O.a. kazerne, Kooningsjaght en militair oefenterrein. Geen horstbomen. |
| Zwarte wouw | 1 | nvt | Geen waarnemingen met broedindicatie. |

4.1.2 Gegevens uit veldbezoek (vogels)

Aangetroffen soorten

Tijdens het veldbezoek zijn naast de standaard bosvogels er geen bijzondere soorten aangetroffen.

Het betreft een redelijk gemengd bos, met een aantal bomen met holtes en spleten waar vogels in kunnen broeden. Er zijn geen horstbomen aangetroffen, maar er staan voldoende bomen die gebruikt kunnen worden als horstboom. Voor de route hoeven er geen bomen gekapt te worden. De ondergroei wordt zoveel mogelijk in tact gelaten.

4.2 Vleermuizen (Wnb § 3.2)

4.2.1 Gegevens uit geraadpleegde bronnen

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

Op basis van landelijke verspreiding (Bron: Zoogdiervereniging), zijn de volgende soorten mogelijk:

- Gewone dwergvleermuis
- Ruige dwergvleermuis
- Rosse vleermuis
- Laatvlieger
- Gewone grootoorvleermuis
- Vale vleermuis (grens verspreidingsgebied op Veluwe)
- Watervleermuis
- Meervleermuis
- Franjestaart
- Baardvleermuis
- Bechstein's vleermuis

Volgens het NDFF zijn er in de periode 1-1-2014 tot 9-6-2020 waarnemingen van tenminste 9 soorten vleermuizen geregistreerd in het onderzoeksgebied.

Tabel 3. Data NDFF (2014-2020).

| Soort | Wet natuurbescherming |
|------------------------------------|-----------------------|
| Baardvleermuis / Brandts vleermuis | Wnb § 3.2 |
| Franjestaart | Wnb § 3.2 |
| Gewone dwergvleermuis | Wnb § 3.2 |
| Gewone grootoorvleermuis | Wnb § 3.2 |
| Laatvlieger | Wnb § 3.2 |
| Meervleermuis | Wnb § 3.2 |
| Rosse vleermuis | Wnb § 3.2 |
| Ruige dwergvleermuis | Wnb § 3.2 |
| Watervleermuis | Wnb § 3.2 |

Tabel 4. Waarnemingen beschermde soorten t.o.v. route. (Wrn = aantal waarnemingen, Max_ind = maximaal aantal waargenomen individuen tijdens een waarneming)

| Soort | Wrn | Max_ind | Jaren | Locatie t.o.v. traject route |
|-------------------------------------|-----|---------|------------------------|---|
| Baardvleermuis of Brandts vleermuis | 53 | 7 | 2014 t/m 2019 | Uitsluitend overwinterende individuen. De meeste waarnemingen zijn gedaan op de Oranjekazerne te Schaarsbergen. |
| Franjestaart | 100 | 153 | 2014 t/m 2019 | Uitsluitend 100 waarnemingen van overwinterende individuen. De meeste waarnemingen zijn gedaan op de Oranjekazerne te Schaarsbergen, waaronder ook de grote winterverblijfplaatsen. |
| Gewone dwergvleermuis | 377 | 8 | 2014 t/m 2020 | Geen verblijfplaatsen, maar alleen waarnemingen van foeragerende, overvliegende en roepende individuen. Merendeel op de Oranjekazerne. Daarnaast vooral langs de Deelenseweg en Kemperbergweg. Helemaal in zuiden is een zomerverblijfplaats in bebouwde kom Oosterbeek met 15 uitvliegende dieren (Stroddorpsweg 37) |
| Gewone grootoorvleermuis | 80 | 6 | 2014 t/m 2019 | Overwinterende individuen en enkele foeragerende individuen in het zomerhalfjaar. Bijna alle waarnemingen zijn gedaan op de Oranjekazerne te Schaarsbergen, waaronder ook de winterverblijfplaatsen. |
| Laatvlieger | 45 | 3 | 2014, 2016, 2017, 2020 | Geen verblijfplaatsen, met name foeragerende individuen. Meer dan 80% op de Oranjekazerne. |
| Meervleermuis | 155 | 39 | 2014 t/m 2020 | Uitsluitend waarnemingen van overwinterlocaties. De grootste locaties bevinden zich allen op de Oranjekazerne. Bij de kapel van Groot Warnsborn zit nog een winterverblijfplaats met maximaal 1 overwinterende Meervleermuis. |
| Rosse vleermuis | 4 | 1 | 2015, 2017 en 2018 | Losse waarnemingen van de Bakenberg, Oranjekazerne en bos ten N van knooppunt Grijsoord, |
| Ruige dwergvleermuis | 2 | 1 | 2017 en 2020 | Fouragerende exemplaren langs de Waterbergseweg en op de Oranjekazerne. |
| Watervleermuis | 117 | 248 | 2014 t/m 2020 | Met name waarnemingen van overwinterlocaties. De grootste locaties bevinden zich allen op de Oranjekazerne. Bij de kapel van Groot Warnsborn zit nog een winterverblijfplaats met maximaal 46 dieren en er is een kleine verblijfplaats bij het pompstation aan de Amsterdamseweg. |
| Totaal | 935 | | | |

4.2.2 Gegevens uit veldbezoek (vleermuizen)

Tijdens het veldbezoek is gekeken naar potentiële verblijfplaatsen en vliegroutes op basis van expert judgement.

Verblijfplaatsen

Bomen: Er staan voor vleermuizen geschikte bomen in het plangebied, maar deze zullen door de aanleg van de MTB-route niet aangetast worden. Er worden voor dit project geen dikke oude bomen met holtes gekapt.

Vliegroutes

De aanleg van een MTB-route heeft geen effect op vliegroutes. Er wordt zeer bescheiden beplanting (onderbegroeiing) verwijderd.

4.3 Overige grondgebonden zoogdieren

4.3.1 Gegevens uit geraadpleegde bronnen

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

In de tabel staat een overzicht van de in het onderzoeksgebied waargenomen soorten.

Tabel 5. Data NDFF in de periode 1-1-2014 tot 9-6-2020.

| Soort | Wet natuurbescherming |
|----------------|------------------------|
| Boommarter | Wnb § 3.3 |
| Bosmuis | Wnb § 3.3 ¹ |
| Bosspitsmuis | Wnb § 3.3 ¹ |
| Bruine rat | Onbeschermd |
| Bunzing | Wnb § 3.3 |
| Damhert | Wnb § 3.3 |
| Das | Wnb § 3.3 |
| Edelhert | Wnb § 3.3 |
| Eekhoorn | Wnb § 3.3 |
| Egel | Wnb § 3.3 ¹ |
| Haas | Wnb § 3.3 ¹ |
| Huiskat | Onbeschermd |
| Huismuis | Onbeschermd |
| Huisspitsmuis | Wnb § 3.3 ¹ |
| Konijn | Wnb § 3.3 ¹ |
| Moeflon | Wnb § 3.3 |
| Mol | Onbeschermd |
| Ree | Wnb § 3.3 ¹ |
| Rosse woelmuis | Wnb § 3.3 ¹ |
| Steenmarter | Wnb § 3.3 |
| Veldmuis | Wnb § 3.3 ¹ |
| Vos | Wnb § 3.3 ¹ |
| Wezel | Wnb § 3.3 |
| Wild zwijn | Wnb § 3.3 |

¹ Vrijgestelde soort op grond van de POV Gelderland (zie bijlage 5).

Tabel 6. Waarnemingen beschermde soorten t.o.v. route. (Wrn = aantal waarnemingen, Max_ind = maximaal aantal waargenomen individuen tijdens een waarneming)

| Soort | Wrn | Max_ind | Jaren | Locatie t.o.v. traject route |
|-------------|-----|---------|-----------------------|---|
| Boommarter | 57 | 3 | 2014 t/m 2020 | Meeste (ruim 75%) waarnemingen betreffen verkeersslachtoffers bij knooppunt Waterberg en Grijsoord. Verspreid over het bosgebied ook enkele waarnemingen van levende Boommarters. |
| Bunzing | 11 | 1 | 2015 t/m 2019 | 3 waarnemingen in het bos en in Arnhem van een levende Bunzing. Verder met name verkeersslachtoffers van de A12.. |
| Damhert | 39 | 85 | 2014 t/m 2018 | Alle waarnemingen ten N van A12 en 35 waarnemingen op Militair Oefenterrein Arnhemse Heide. |
| Das | 34 | 2 | 2015 t/m 2020 | Allemaal losse waarnemingen van 1 individu. (1 maal 2). Geen waarnemingen van burchten geregistreerd. Faunatunnels Koningsweg wel belopen door Dassen. |
| Edelhert | 34 | 10 | 2014 t/m 2018 en 2020 | 33 waarnemingen ten N van A12 en 1 ten Z. Meeste op Militair Oefenterrein Arnhemse Heide en langs A50. |
| Eekhoorn | 76 | 3 | 2014 t/m 2020 | Verspreid over het bosgebied. |
| Moeflon | 2 | 16 | 2016 en 2019 | Langs Koningsweg en op heide ten N van recreatiegebied Vijverberg. |
| Steenmarter | 5 | 1 | 2015, 2017 t/m 2019 | Betreft 3 verkeersslachtoffers op de Koningsweg (1x) en A12 (2x) en 2 waarnemingen van levend exemplaren op de kazerne en bij Kooningsjaght. |
| Wezel | 7 | 2 | 2017 en 2019 | Betreft 7 wijdverspreide waarnemingen, maar niet in dichte bosgebieden |
| Wild zwijn | 14 | 5 | 2014 t/m 2018 en 2020 | Autobos ten noorden van Koningsweg/Otterloseweg en omgeving Crossbaan / Militair Oefenterrein. |

4.3.2 Gegevens uit veldbezoeken (overige zoogdieren)

Tijdens de veldbezoeken zijn in het onderzoeksgebied geen grondgebonden zoogdieren waargenomen. Het terrein is wel 'geschikt' voor kleine zoogdieren, zoals de Konijn, Ree, Vos, Eekhoorn, Boommarter, Steenmarter, Huisspitsmuis, Egel, Huismuis, Bruine rat, Bosmuis etc. Er zijn wel sporen aangetroffen van Das, Ree, Boommarter, Konijn, Vos en Mol.

Das: Waarneming burcht met 9 pijpen bij Koningsheide (GPS 52.0288, 5.9094. RDS 190839 449069), welke niet recent zijn belopen. Ter plaatse is de route aangepast, waardoor de route niet meer vlak langs de burcht loopt.

Boommarter: Betreft vondst verse keutel ten noorden van A12.

4.4 Amfibieën, vissen en reptielen

4.4.1 Gegevens uit geraadpleegde bronnen

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

In de tabel staat een overzicht van de in het onderzoeksgebied waargenomen soorten.

Tabel 7. Data NDFF in de periode 1-1-2014 tot 9-6-2020.

| Soort | Wet natuurbescherming |
|-------------------------------------|------------------------|
| Adder | Wnb § 3.3 |
| Geelbuikschildpad | Onbeschermd |
| Gladde slang | Wnb § 3.2 |
| Hazelworm | Wnb § 3.3 |
| Levendbarende hagedis | Wnb § 3.3 |
| Ringslang | Wnb § 3.3 |
| Roodwangschildpad | Onbeschermd |
| Zandhagedis | Wnb § 3.2 |
| Alpenwatersalamander | Wnb § 3.3 |
| Bruine kikker | Wnb § 3.3 ² |
| Gewone pad | Wnb § 3.3 ² |
| Groen kikker spec. / Bastaardkikker | Wnb § 3.3 ² |
| Heikikker | Wnb § 3.2 |
| Kamsalamander | Wnb § 3.2 |
| Kleine watersalamander | Wnb § 3.3 ² |
| Meerkikker | Wnb § 3.3 ² |
| Rugstreepad | Wnb § 3.2 |
| Baars | Onbeschermd |
| Blankvoorn | Onbeschermd |
| Driedoornige stekelbaars | Onbeschermd |
| Europese aal | Onbeschermd |
| Karper | Onbeschermd |
| Rietvoorn | Onbeschermd |

Tabel 8. Waarnemingen beschermde soorten t.o.v. route. (Wrn = aantal waarnemingen, Max_ind = maximaal aantal waargenomen individuen tijdens een waarneming)

| Soort | Wrn | Max_ind | Jaren | Locatie t.o.v. traject route |
|-----------------------|-----|---------|------------------------------|---|
| Adder | 17 | 9 | 2014, 2015, 2016, 2018, 2020 | Alle waarnemingen ten noorden van de Koningsweg. Hier komt geen nieuwe single track. |
| Gladde slang | 7 | 2 | 2015, 2016, 2017, 2020 | 2 waarnemingen ten noorden van de Koningsweg. De andere 5 waarnemingen zijn langs de A50 en Apeldoornseweg. Hier komt geen nieuwe single track. |
| Hazelworm | 94 | 3 | 2014 t/m 2020 | 16 waarnemingen van dode exemplaren. Concentratie op heide ten noorden van de recreatiegebied Vijverberg. Komt verder ruim verspreid voor. |
| Levendbarende hagedis | 140 | 7 | 2014 t/m 2020 | 1 waarneming van dood exemplaar. Alleen waarnemingen op heide ten N van recreatiegebied Vijverberg. Hier loopt bestaand fietspad over (route zuid). |
| Ringslang | 103 | 10 | 2014 t/m 2020 | Geconcentreerd rond vijvers Warnsborn en Recreatiegebied Vijverberg en op spoortalud. |
| Zandhagedis | 317 | 13 | 2014 t/m 2020 | Vooral gebied bij Crossbaan, IPC-terrein en op heide ten noorden van de recreatiegebied Vijverberg. Sterk gebonden aan de hei. Eén waarneming op talud van het spoor. |
| Alpenwatersalamander | 7 | 3 | 2016 t/m 2020 | Terrein IPC Groene Ruimte, Koningsweg |

² Vrijgestelde soort op grond van de POV Gelderland (zie bijlage 5).

| | | | | |
|---------------|---|-----|------|--------------------------------------|
| Heikikker | 1 | 1 | 2016 | Motorcrossbaan ten N van Koningsweg. |
| Kamsalamander | 1 | 1 | 2018 | Tuin Merkendal Arnhem. |
| Rugstreeppad | 7 | 100 | 2014 | Hei Terlet ten N van de Hooiweg |

4.4.2 Gegevens uit veldbezoek (amfibieën, vissen en reptielen)

Tijdens het veldbezoek zijn geen reptielen en amfibieën waargenomen. Het gebied langs de route is met name geschikt voor Bastaardkikker, Bruine kikker en Kleine watersalamander. In mindere mate kan ook de Hazelworm verwacht worden. Regulering van het MTB'en leidt er echter toe, dat het fietsen minder verspreid door het gebied gebeurt en de trefkans (ofwel het risico) daardoor afneemt.

4.5 Vlinders, libellen, juffers en insecten

4.5.1 Gegevens uit geraadpleegde bronnen

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFD)

In de tabel staat een overzicht van de in het onderzoeksgebied waargenomen soorten.

Tabel 9. Data NDFD in de periode 1-1-2014 tot 9-6-2020.

| Dagvlinders | Status | Libellen | Status |
|-------------------------|-------------|------------------------|-------------|
| Aardbeivlinder | Wnb § 3.3 | Azuurwaterjuffer | Onbeschermd |
| Atalanta | Onbeschermd | Beekoeverlibel | Onbeschermd |
| Bont zandoogje | Onbeschermd | Blauwe glazenmaker | Onbeschermd |
| Boomblauwtje | Onbeschermd | Bloedrode heidelibel | Onbeschermd |
| Bruin blauwtje | Onbeschermd | Bruine glazenmaker | Onbeschermd |
| Bruin zandoogje | Onbeschermd | Bruine winterjuffer | Onbeschermd |
| Bruine vuurvlinder | Onbeschermd | Bruinrode heidelibel | Onbeschermd |
| Citroenvlinder | Onbeschermd | Gewone oeverlibel | Onbeschermd |
| Dagpauwoog | Onbeschermd | Glassnijder | Onbeschermd |
| Distelvlinder | Onbeschermd | Grote keizerlibel | Onbeschermd |
| Eikenpage | Onbeschermd | Grote roodoogjuffer | Onbeschermd |
| Geelsprietdikkopje | Onbeschermd | Houtpantserjuffer | Onbeschermd |
| Gehakelde aurelia | Onbeschermd | Kleine roodoogjuffer | Onbeschermd |
| Groentje | Onbeschermd | Koraaljuffer | Onbeschermd |
| Groot dikkopje | Onbeschermd | Lantaarntje | Onbeschermd |
| Groot koolwitje | Onbeschermd | Paardenbijter | Onbeschermd |
| Grote parelmoervlinder | Wnb § 3.3 | Platbuik | Onbeschermd |
| Grote weerschijnvlinder | Wnb § 3.3 | Smaragdlibel | Onbeschermd |
| Heideblauwtje | Onbeschermd | Steenrode heidelibel | Onbeschermd |
| Heivlinder | Onbeschermd | Variabele waterjuffer | Onbeschermd |
| Hooibeestje | Onbeschermd | Venglazenmaker | Onbeschermd |
| Icarusblauwtje | Onbeschermd | Venwitsnuitlibel | Onbeschermd |
| Keizersmantel | Onbeschermd | Viervlek | Onbeschermd |
| Klein geaderd witje | Onbeschermd | Vroege glazenmaker | Onbeschermd |
| Klein koolwitje | Onbeschermd | Vuurjuffer | Onbeschermd |
| Kleine parelmoervlinder | Onbeschermd | Vuurlibel | Onbeschermd |
| Kleine vos | Onbeschermd | Watersnuffel | Onbeschermd |
| Kleine vuurvlinder | Onbeschermd | Weidebeekjuffer | Onbeschermd |
| Kommavlinder | Wnb § 3.3 | Zuidelijke keizerlibel | Onbeschermd |
| Koninginnenpage | Onbeschermd | Zwarte heidelibel | Onbeschermd |
| Landkaartje | Onbeschermd | Zwervende heidelibel | Onbeschermd |
| Oranje luzernevlinder | Onbeschermd | | |
| Oranjetipje | Onbeschermd | | |
| Rouwmantel | Onbeschermd | | |
| Zwartsprietdikkopje | Onbeschermd | | |

Tabel 10. Waarnemingen beschermde soorten t.o.v. route. (Wrn = aantal waarnemingen, Max_ind = maximaal aantal waargenomen individuen tijdens een waarneming)

| Soort | Wrn | Max_ind | Jaren | Locatie t.o.v. traject route |
|-------------------------|-----|---------|------------------|--|
| Aarbeivlinder | 1 | 1 | 2020 | In heidegebied op > 400 meter. |
| Grote parelmoervlinder | 8 | 2 | 2014, 2015, 2016 | 7 waarnemingen ten noorden van de Koningsweg. Hier komt geen nieuwe single track. 1x Warnborn, waarneming midden op open veld, niet nabij single track. |
| Grote weerschijnvlinder | 1 | 1 | 2018 | In het Openluchtmuseum. Niet nabij route. |
| Kommavlinder | 1 | 1 | 2016 | Militair Oefenterrein Arnhemse Heide |

4.5.2 Gegevens uit veldbezoek (vlinders, libellen, juffers en insecten)

Er zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde vlinders, libellen, of juffers waargenomen.

4.6 Vaatplanten

4.6.1 Gegevens uit geraadpleegde bronnen

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

In de tabel staat een overzicht van de in het onderzoeksgebied waargenomen beschermde soorten.

Tabel 11. Waarnemingen beschermde soorten t.o.v. route. (Wrn = aantal waarnemingen, Max_exp = maximaal aantal waargenomen exemplaren tijdens een waarneming)

| Soort | Wrn | Max_exp | Jaren | Locatie t.o.v. traject route |
|-----------------|-----|---------|------------|---|
| Akkerogentroost | 1 | 1 | 2016 | Berm kazerneterrein Leipzigerweg. |
| Knollathyrus | 2 | 5 | 2019, 2020 | 2 waarnemingen in bos net ten westen van IPC-groen. |
| Muurbloem | 1 | 1 | 2019 | Woonwijk tussen Merkendal 81 en 83. |
| Wolfskers | 4 | 5 | 2014, 2015 | Openluchtmuseum en bij Jeugdherg. |

Daarnaast zijn er nog 14.794 waarnemingen van 880 onbeschermde soorten geregistreerd. Er zijn wel enkele soorten van de nationale Rode Lijst in het gebied waargenomen (zie bijlage 6).

4.6.2 Gegevens uit veldbezoek (vaatplanten)

Onder de oude Flora- en faunawet zouden we hier te maken hebben een aantal beschermde soorten zoals Gewone salomonszegels, Lelietje-der-dalen en Daslook. Onder de huidige wetgeving zijn deze soorten niet langer beschermd. Bij het uitvlaggen van de route zal echter wel rekening worden gehouden met de standplaatsen van deze soorten en Rode Lijstsoorten. Er zijn geen soorten aangetroffen die op grond van de Wet natuurbescherming beschermd zijn.

4.7 Overige beschermde soorten

(Sprinkhanen, krekels, geleedpotigen, nachtvlinders, mossen, korstmossen, algen, wieren etc.)

4.7.1 Gegevens uit geraadpleegde bronnen

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

In het onderzoeksgebied zijn geen andere beschermde soorten op grond van de Wnb geregistreerd.

4.7.2 Gegevens uit veldbezoek

Er zijn geen andere beschermde soorten aangetroffen.

5 Beoordeling Wet natuurbescherming (soorten)

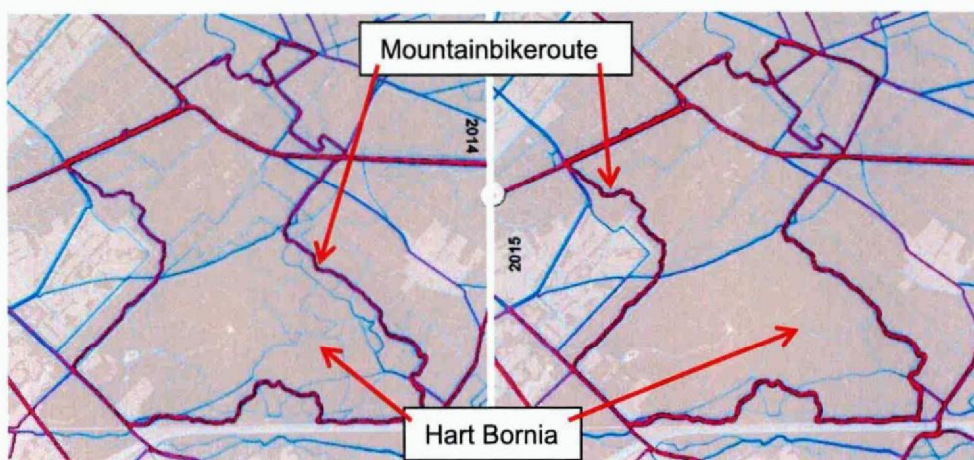
Effect van verstoring tijdens de gebruiksfase – wandelaars en mountainbikers

Uiteraard brengt elke betreding van een natuurgebied verstoring met zich mee. Dit is uit allerlei wetenschappelijke studies bekend. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat er geen ecologisch argumenten zijn om onderscheid te maken tussen wandelaars en mountainbikers. Uit de meeste studies blijkt dat de effecten van beide groepen ongeveer vergelijkbaar zijn (zie bijvoorbeeld Thurston & Reader 2001, Taylor & Knight 2003, Gander & Ingold 1997, Wyttenbach et al. 2017, Papouchis et al. 2001, Spahr 1990, Van der Zande et al. 1984, Naylor, Wisdom & Anthony 2009, White et al. 2006, Marion 2006).

In de vergelijking tussen de ecologische effecten van wandelaars en mountainbikers wordt de grotere actieradius van mountainbikers ecologisch als een nadeel gezien. Mountainbikers bewegen zich sneller voort dan wandelaars. Mountainbikers kunnen zo verder een natuurgebied in dringen (althoewel dat in het versnipperde bos in Nederland ook te voet veelal kan). Dit wordt als een nadeel gezien. Daarentegen is het contactmoment veel korter is. Een grotere actieradius is in theorie nadelig voor soorten die al bij een eerste contactmoment verstoord zijn (avoidance-gedrag). De grotere, continue snelheid van mountainbikers en de minder sterke gerichtheid op dieren is echter gunstiger voor dieren die pas bij een langere verstoringstijd vluchten (habituation-gedrag). Een bekend voorbeeld is het ree. Deze reden wordt veel genoemd in studies die als resultaat hebben dat mountainbikers een minder verstorend effect hebben dan wandelaars.

Effecten van een goede zonering van het recreatief gebruik

Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat het concentreren van recreatie ecologisch gezien de voorkeur heeft boven dispersie. Een recent onderzoek uit Zwitserland heeft dit weer eens bevestigd (Wyttenbach et al. 2017). Een goed functionerende mountainbikeroute, waarbij mountainbikers dus vooral op de route fietsen, heeft een concentrerend effect. Tientallen nieuw gebouwde mountainbikeroutes in Nederland laten dit zien. Een voorbeeld is de route Zeist. Waarvoor wij ook de QuickScan hebben gemaakt. Het Utrechts Landschap had als doel om het hart van landgoed Bornia, met het oog op de daar te ontwikkelen heide en stuifzand, recreatieluw te maken. Voor de doelgroep mountainbikers is een mountainbikeroute gebouwd om het hart van Bornia heen. Wat toezichthouders in het veld zagen en zien is ook mooi visueel zichtbaar op de heatmaps van Strava (figuur 1). De route Zeist is in het najaar van 2014 gebouwd. Op de kaart van 2014 is de route al goed herkenbaar, maar is ook te zien dat vóór de bouw van de route nog volop in het hart van Bornia werd gefietst. Op de kaart van 2015 springt de route er uit en is duidelijk te zien dat er veel minder wordt gefietst in het hart van Bornia. Door mountainbikeroutes voldoende kwaliteit te geven treedt dit effect op, ongeacht of het omringende terrein wel of niet vrij toegankelijk is voor mountainbikers. Deze strategie heeft zich met name de afgelopen 7 jaar bewezen als zeer effectief. In toenemende mate wordt daarom voor deze strategie gekozen in plaats van afsluiten en verbieden.



Figuur 4 Strava heatmap Zeist: links de situatie in 2014 en rechts 2015.

Bij de behandeling van de soortgroepen is hier rekening mee gehouden.

5.1 Vogels

Er zijn geen effecten op jaarrond beschermde vogelsoorten te verwachten. Mocht men tijdens het uitvlaggen toch op een horstboom stuiten dan wordt de route omgelegd (> 50 meter) of geleid via een bestaand pad.

Periode werkzaamheden (voorzorgsbeginsel)

Omdat geen ontheffingen worden verleend voor het verstoren van vogels en/of het vernielen van nesten wordt geadviseerd om de werkzaamheden voor het broedseizoen (globale richtlijn 15 maart - 15 juli) te starten of te beginnen na 15 juli.



Figuur 5. Vlaggetjes waarmee de route wordt 'uitgevlagt'. Na uitvlaggen wordt de route nog nagelopen met de terreinbeheerder / ecooloog. Vrijwilligers maken de route daarna vrij voor de machine. Alvorens de graafmachine het veld in gaat.

Periode werkzaamheden (voorzorgsbeginsel)

Omdat geen ontheffingen worden verleend voor het verstoren van vogels en/of het vernielen van nesten wordt geadviseerd om de werkzaamheden voor het broedseizoen (globale richtlijn³ 15 maart - 15 juli) te starten of te beginnen na 15 juli. Mocht dan alsnog tijdens het uitvlaggen blijken dat er sprake is van late broedvogels, dan kan met de route aanpassen of de aanleg uitstellen. Het effect van de verstoring van het uitvlaggen zelf is verwaarloosbaar.

³ **Broedseizoen:** Vogels worden met name beschermd tijdens het broedseizoen. Een belangrijke vraag is dus: Van wanneer tot wanneer duurt het broedseizoen? Vaak wordt als grove lijn gezegd dat het broedseizoen duurt van 15 maart tot en met 15 juli. Inderdaad broeden vogels met name in deze periode. De bescherming van vogels is echter niet gebaseerd op een datum, maar op het daadwerkelijke broedseizoen. Dat kan ook al voor 15 maart of na 15 juli zijn. Het broedseizoen begint niet pas wanneer de eieren gelegd zijn. Het broedseizoen gaat al van start met de paarvorming, territorium afbakenen en het bouwen van nesten. In deze tijdsspan worden vogels, hun nesten en eieren beschermd door de Wet natuurbescherming. Het nest mag niet verwijderd, verstoord of leeggehaald worden (Bron: Vogelbescherming Nederland).

5.2 Vleermuizen

Effectenbeoordeling

De route gaat met name over bestaande wegen en paden. Waar een single track wordt aangelegd worden geen bomen gekapt of gerooid. Ook zullen bestaande vliegroutes niet door de ingreep aangetast worden

Effecten op vleermuizen zijn uitgesloten.

5.3 Overige grondgebonden zoogdieren

Effectenbeoordeling

Boommarter (Wnb § 3.3)

Een groot deel van het bosgebied is geschikt voor Boommarters. De soorten leven met name in de bomen en (Bosuil)nestkasten. Kap van grote bomen vindt niet plaats. Effecten op Boommarters zijn uitgesloten.

Effectenbeoordeling

Bunzing (Wnb § 3.3)

Een groot deel van het onderzoeksgebied is geschikt voor Bunzingen. De soorten leven met name in de bomen op erven, in schuren en andere bouwwerken. Kap van grote bomen en sloop van opstallen vindt niet plaats. Effecten op Bunzingen zijn uitgesloten.

Effectenbeoordeling

Damhert (Wnb § 3.3)

Alle waarnemingen van Damherten zijn gedaan in een afgerasterd gebied, buiten de invloedssfeer van de nieuwe single tracks. Effecten op Damherten zijn uitgesloten.

Effectenbeoordeling

Das (Wnb § 3.3)

Niet is uitgesloten dat er Dassen in het gebied voorkomen. Tijdens het veldbezoek hebben we een oude verlate burcht met 9 gangen aangetroffen. De route is ter plaatse direct aangepast, omdat niet is uitgesloten dat de oude burcht weer bezet wordt. Mocht men tijdens het uitvlaggen op een bezette burcht stuiten dan moet de route worden omgelegd (> 25 meter) of via een bestaand pad gaan.

Effectenbeoordeling

Edelhert (Wnb § 3.3)

Alle waarnemingen van Edelherten zijn gedaan in een afgerasterd gebied, buiten de invloedssfeer van de nieuwe single tracks. Effecten op Edelherten zijn uitgesloten.

Effectenbeoordeling

Eekhoorn (Wnb § 3.3)

Een groot deel van het bosgebied is geschikt voor Eekhoorns. De soort leeft met name in de bomen. Kap van grote bomen vindt niet plaats. Effecten op Eekhoorns zijn uitgesloten.

Effectenbeoordeling

Moeflon (Wnb § 3.3)

Er zijn 2 oude waarnemingen van een roedel Moeflons in het onderzoeksgebied. De soort is soms kort aanwezig in het gebied volgens de NDFF. Mogelijk betreft dit ook een invoerfout. De soort zit met name binnen het raster van het Nationaal Park Hoge Veluwe en bij Wekerom. Effecten op Moeflons zijn uitgesloten.

Effectenbeoordeling

Steenmarter (Wnb § 3.3)

Een groot deel van het bosgebied is geschikt voor Steenmarters. De soorten leven met name in de bomen, in schuren en andere bouwwerken. Kap van grote bomen en sloop van opstanden vindt niet plaats. Effecten op Steenmarters zijn uitgesloten.

Effectenbeoordeling

Wezel (Wnb § 3.3)

Wezels kunnen in verscheidene landschappen (macrohabitats) worden aangetroffen, waarin de voorkeur uitgaat naar structuurrijke en/of geaccidenteerde terreinen met een afwisseling van bos en veld. Ondanks dat er maar enkele waarnemingen zijn gedaan, is dit habitat wel rijkelijk aanwezig aan de randen van dit gebied. De kans dat een Wezel door werkzaamheden of door het gebruik van de route wordt gedood achten wij zo goed als uitgesloten.

Effectenbeoordeling

Wild zwijn (Wnb § 3.3)

Zwijnen zitten vooral in afgerasterde delen ten noorden van de Koningsweg. Hier komen geen nieuwe single tracks. Effecten op Wilde zwijnen zijn uitgesloten.

5.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Er wordt gewerkt op met name de drogere delen in het bosgebied. De route gaat niet door of direct langs vennen en waterwegen. Er worden ook geen nieuwe single tracks aangelegd die over de heide gaan, omdat hier met name vaak de kwetsbare reptielen verblijven. Op de plek van de track wordt de grondbedekking verwijderd zodat er ook geen amfibieën en reptielen zich kan verschuilen.

5.4.1 Effectenbeoordeling Reptielen

Effectenbeoordeling

Adder (Wnb § 3.3)

De Adder zit met name in de heidegebieden. Hier zijn geen nieuwe single tracks in gepland. Doordat bewust doorsnijdingen van kwetsbare heidegebieden zijn vermeden is vooraf al rekening gehouden met de Adder. Door de aanleg van een mooie nieuwe route wil men voorkomen dat met juist door de kwetsbare gebieden rijd. Derhalve kunnen ook effecten op de populatie van de Adder op voorhand met zekerheid worden uitgesloten.

Effectenbeoordeling

Gladde slang (Wnb § 3.2)

De twee waarnemingen van de Gladde slang liggen ten noorden van de Koningsweg en langs de A50 en de Apeldoornseweg. Hier komt geen nieuwe single track. Derhalve kunnen ook effecten op de populatie van de Gladde slang op voorhand met zekerheid worden uitgesloten.

Effectenbeoordeling

Hazelworm (Wnb § 3.3)

Er zijn enkele waarnemingen gevonden in het NDFF. De Hazelworm komt naar verwachting verspreidt door het hele gebied voor. Ze verschuilen zich vaak onder bladeren en takken. Vooral bij de aanleg is er een (zeer geringe) kans op het doden van Hazelwormen als men niet voorzichtig handelt. Derhalve wordt in het bestek opgenomen dat men bij het verwijderen van liggend hout voorzichtig gehandeld moet worden om beschadiging en doden te voorkomen. Na het uitvlaggen worden struiken en takken gesnoeid door vrijwillige mountainbikers. Die verwijderen dan tegelijkertijd ook het dode hout. Dit gebeurt dus met de hand. Met deze werkwijze kunnen ook effecten op de populatie van de Hazelworm op voorhand worden uitgesloten.

Effectenbeoordeling

Levendbarende hagedis (Wnb § 3.3)

De Levendbarende hagedis komt voor op heide ten noorden van het recreatiegebied Vijverberg. Hier loopt bestaand fietspad over de heide (route zuid). Vooral bij de aanleg nieuwe single tracks is er een (zeer geringe) kans op het doden Levendbarende hagedissen als men niet voorzichtig handelt op dezelfde wijze als bij de Hazelworm. Derhalve wordt in het bestek opgenomen dat men bij het verwijderen van liggend hout voorzichtig gehandeld moet worden om beschadiging en doden te voorkomen. Met deze werkwijze kunnen ook effecten op de populatie van de Levendbarende hagedis op voorhand worden uitgesloten.

Effectenbeoordeling

Ringslang (Wnb § 3.3)

De Ringslang is een zeldzame soort in het gebied en de soort is in Nederland vooral gebonden aan het water in veen- en riviergebieden. De Ringslang houdt zich bij voorkeur op in overgangssituaties, waar naast gelegenheid om te zonnen ook voldoende schuilplaatsen aanwezig zijn. Deze nattere omgeving is ongeschikt voor single tracks. De soort zit geconcentreerd rond de vijvers bij Warnsborn en Recreatiegebied Vijverberg. Daarnaast zijn er geen waarnemingen van Ringslangen gedaan in de directe omgeving van de single tracks. Effecten op de Ringslang zijn dan ook op voorhand uit te sluiten.

Effectenbeoordeling

Zandhagedis (Wnb § 3.2)

De Zandhagedis zit met name in de heidegebieden bij de Crossbaan, het IPC-terrein en op heide ten noorden van de recreatiegebied Vijverberg. Hier zijn geen nieuwe single tracks in gepland. Derhalve kunnen ook effecten op de populatie van de Zandhagedis op voorhand worden uitgesloten.

Effecten op reptielen kunnen op voorhand worden uitgesloten.

5.4.2 Effectenbeoordeling Amfibieën

Effectenbeoordeling

Alpenwatersalamander (Wnb § 3.3)

De soort zit met name op het terrein van IPC Groene Ruimte aan de Koningsweg. Er zijn geen vindplaatsen in de omgeving van single track. Derhalve kunnen ook effecten op de populatie van de Alpenwatersalamander op voorhand worden uitgesloten.

Effectenbeoordeling

Heikikker (Wnb § 3.2)

De soort zit met name bij de motorcrossbaan ten noorden van de Koningsweg. Hier zijn geen nieuwe single tracks in gepland. Migratie is de seizoensgebonden beweging heen en terug tussen delen van het leefgebied. De Heikikker migreert tussen de overwinteringsplekken, de wateren waar voortplanting plaatsvindt en de plekken waar de dag wordt doorgebracht en waar 's nachts wordt gevoerageerd. Het voortplantingswater en de landhabitat, inclusief overwinterlocaties, bevinden zich vaak dicht bij elkaar, veelal op minder dan 300 meter afstand. Derhalve kunnen ook effecten op de populatie van de Heikikker op voorhand worden uitgesloten.

Effectenbeoordeling

Kamsalamander (Wnb § 3.2)

Betreft 1 waarneming (2018) in een tuin in Arnhem. Vooral bij de aanleg is er een (zeer geringe) kans op het doden Kamsalamanders op het landhabitat als men niet voorzichtig handelt. Derhalve wordt in het bestek opgenomen dat men bij het verwijderen van liggend hout voorzichtig gehandeld moet worden om beschadiging en doden te voorkomen. Na het uitvlaggen worden struiken en takken gesnoeid door vrijwillige mountainbikers. Die verwijderen dan tegelijkertijd ook het dode hout. Dit gebeurt dus met de hand. Met deze werkwijze kunnen ook effecten op de populatie van de Kamsalamanders op voorhand worden uitgesloten.

Effectenbeoordeling

Rugstreeppad (Wnb § 3.2)

Betreft alleen waarnemingen van de heide ten noorden van de crossbaan. Hier wordt geen nieuwe single track aangelegd. Effecten op de Rugstreeppad worden niet verwacht.

Effecten op amfibieën kunnen op voorhand worden uitgesloten.

5.4.3 Effectenbeoordeling Vissen

Route gaat niet door het water. Effecten op vissen kunnen op voorhand worden uitgesloten.

5.5 Vlinders, libellen, juffers en insecten

5.5.1 Effectenbeoordeling Dagvlinders

Effectenbeoordeling

Aardbeivlinder (Wnb § 3.3)

Eén waarneming van 1 individu op heidegebied op ruim 400 meter van de route. Er worden geen nieuwe single tracks op de heide aangelegd. Effecten op deze soort worden niet verwacht.

Effectenbeoordeling

Grote weerschijnvlinder (Wnb § 3.3)

Eén waarneming van 1 individu in het Openluchtmuseum. Hier worden geen single tracks aangelegd. Effecten op deze soort worden niet verwacht.

Effectenbeoordeling

Grote parelmoervlinder (Wnb § 3.3)

Enkele waarnemingen van 1-8 individuen. Met name ten noorden van de Koningsweg en bij Warnsborn. Geen waarnemingen in de directe nabijheid van de route. Effecten op deze soort worden niet verwacht.

Effectenbeoordeling

Kommavlinder (Wnb § 3.3)

Eén waarneming van 1 individu op Militair Oefenterrein Arnhemse Heide. Er worden geen nieuwe single tracks op de heide aangelegd. Effecten op deze soort worden niet verwacht.

5.5.2 Effectenbeoordeling Libellen

Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen in het onderzoeksgebied. Effecten op beschermde libellen worden dan ook niet verwacht.

5.6 Vaatplanten

Voor de onbeschermde, plantensoorten geldt dat er geen ontheffing noodzakelijk is. Wel is er speciale aandacht bij het uitvlaggen voor de standplaatsen van flora van de Rode Lijst (zie bijlage 6).

Effectenbeoordeling

Akkerogentroost (Wnb § 3.3)

Geen waarnemingen in de directe nabijheid van de MTB-route. Effecten kunnen worden uitgesloten.

Effectenbeoordeling

Knollathyrus (Wnb § 3.3)

Geen waarnemingen in de directe nabijheid van de MTB-route. Effecten kunnen worden uitgesloten.

Effectenbeoordeling

Muurbloem (Wnb § 3.3)

Geen waarnemingen in de directe nabijheid van de MTB-route. Effecten kunnen worden uitgesloten.

Effectenbeoordeling

Wolfsers (Wnb § 3.3)

Geen waarnemingen in de directe nabijheid van de MTB-route. Effecten kunnen worden uitgesloten.

5.7 Overige diersoorten**Effectenbeoordeling**

In het gebied zijn geen andere beschermde diersoorten aangetroffen. Wel is er speciale aandacht bij het uitvlaggen voor mierenhopen. Deze zijn ook tijdens de inspectieronde ingevoerd in het NDFF via waarneming.nl. Deze worden gespaard, omdat ze van groot belang zijn voor het bosecosysteem.

6 Voortoets Wet natuurbescherming (gebieden)

De huidige MTB-routes liggen geheel in het Natura 2000-gebied Veluwe. Ook de nieuwe singel tracks liggen in het Natura 2000-gebied. Derhalve is deze voortoets noodzakelijk.

6.1 Doelen Veluwe

- | | |
|------------|---|
| 1. H2310 | Stuifzandheiden met struikhei |
| 2. H2320 | Binnenlandse kraaiheibegroeiingen |
| 3. H2330 | Zandverstuivingen |
| 4. H3130 | Zwakgebufferde vennen |
| 5. H3160 | Zure vennen |
| 6. H3260A | Beken en rivieren met waterplanten (waterranonkels) |
| 7. H4010A | Vochtige heiden (hogere zandgronden) |
| 8. H4030 | Droge heiden |
| 9. H5130 | Jeneverbesstruwelen |
| 10. H6230 | Heischrale graslanden |
| 11. H6410 | Blauwgraslanden |
| 12. H7110B | Actieve hoogvenen (heideveentjes) |
| 13. H7140A | Overgangs- en trilvenen (trilvenen) |
| 14. H7150 | Pioniervegetaties met snavelbiezen |
| 15. H7230 | Kalkmoerassen |
| 16. H9120 | Beuken-eikenbossen met hulst |
| 17. H9190 | Oude eikenbossen |
| 18. H91E0C | Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen) |

Habitatrichtlijn: soorten

- | | |
|----------|-------------------------|
| 1. H1042 | Gevlekte witsnuitlibel |
| 2. H1083 | Vliegend hert |
| 3. H1096 | Beekprik |
| 4. H1163 | Rivierdonderpad |
| 5. H1166 | Kamsalamander |
| 6. H1318 | Meervleermuis |
| 7. H1831 | Drijvende waterweegbree |

Vogelrichtlijn: vogelsoorten

- | | |
|----------|-----------------|
| 1. A072 | Wespendief |
| 2. A224 | Nachtzwaluw |
| 3. A229 | IJsvogel |
| 4. A236 | Zwarte specht |
| 5. A246 | Boomleeuwerik |
| 6. A255 | Duinpieper |
| 7. A338 | Grauwe klauwier |
| 8. A233 | Draaihals |
| 9. A276 | Roodborsttapuit |
| 10. A277 | Tapuit |

6.2 Mogelijke effecten aanleg nieuwe single tracks op habitattypen

De volgende habitattypen komen niet voor in het onderzoeksgebied:

- H2310 Stuifzandheiden met struikhei
- H2320 Binnenlandse kraaiheibegroeiingen
- H2330 Zandverstuivingen
- H3130 Zwakgebufferde vennen
- H3160 Zure vennen
- H3260A Beken en rivieren met waterplanten (waterranonkels)
- H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)
- H5130 Jeneverbesstruwelen
- H6410 Blauwgraslanden
- H7110B Actieve hoogvenen (heideveentjes)
- H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)
- H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen
- H7230 Kalkmoerassen

- H91E0C Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)

De habitattypen die wel in het onderzoeksgebied (of net op de rand) zijn vastgesteld worden hieronder besproken. De habitattypen zijn gebaseerd op de kaart welke in AERIUS-calculator is opgenomen.

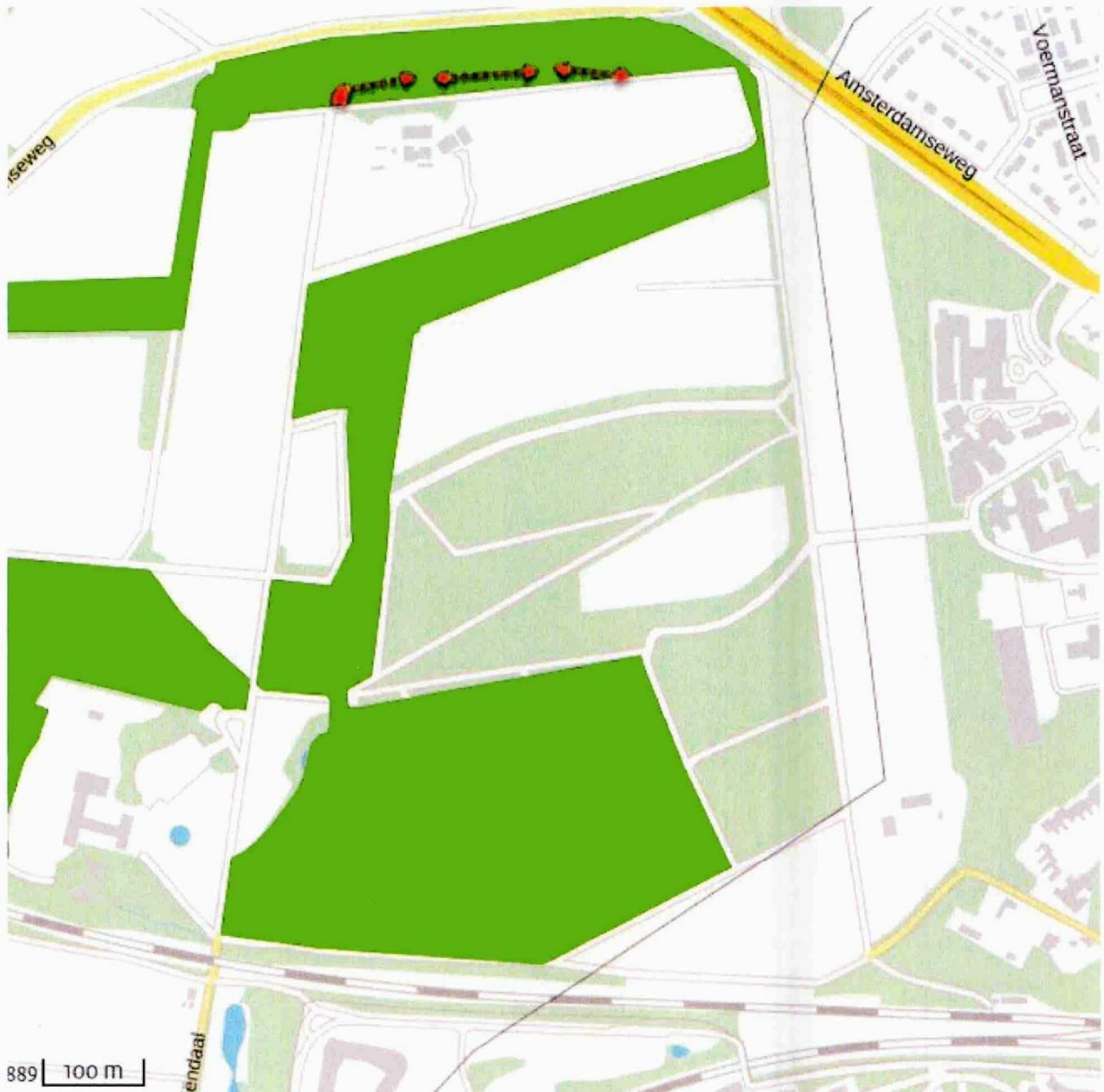
6.2.1 H4030 Droge heiden

Er worden geen nieuwe single tracks aangelegd op de heide. Belangrijk doel van de aanleg van een goed MTB-netwerk is juist het aanbieden van een aantrekkelijke route, waardoor de heidegebieden door de 'vrije MTB'ers' meer worden gemeden. Hetgeen een positief effect heeft op de typische soorten behorende bij dit habitatype.

6.2.2 H6230 Heischrale graslanden (vochtig en kalkarm)

Dit habitatype komt alleen voor net ten noorden van de crossbaan. Hier loopt geen nieuwe single track doorheen. Significante effecten op dit habitatype zijn uitgesloten.

6.2.3 H9120 Beuken-eikenbossen met hulst



Figuur 6. Bij de rode pijlen wordt het habitatype Beuken-eikenbossen met hulst doorsneden door een nieuwe single track.

Effect : Op een één plek is er een stuk nieuwe single track gepland door het habitatype Beuken-eikenbossen met hulst.

Daar waar de route door dit habitattype gaat ligt deze zo dicht mogelijk langs een bestaande weg en aan de rand van het gebied. Hier wordt over een breedte van 1 meter de strooisellaag verwijderd. De bomen blijven uiteraard staan.

De typische soorten (Bruine eikenpage, Vliegend hert, Wielewaal, Vale vleermuis, Boomklever, Eikenpage, Hazelworm, Appelvink, Wespendif, Zwarte specht, Boommarter, Franjestaart en Rosse vleermuis) welke een maat zijn voor de kwaliteit van het habitattype worden door deze geringe ingreep niet aangetast. Ook heeft de ingreep geen effect op bodem en de hydrologie. Standplaatsen van padenstoelen, kenmerkend voor het habitattype worden zo goed als mogelijk gespaard. Dit is onderdeel van onze vaste werkwijze.

| | |
|------------------------|--|
| Zuurgraad: | <i>verandert niet.</i> |
| Vochttoestand: | <i>verandert bijna niet doordat de track zeer smal is en het water in principe de bodem in kan. Op het niveau van het habitattype is effect nihil.</i> |
| Zoutgehalte: | <i>verandert niet.</i> |
| Voedselrijkdom: | <i>verandert niet.</i> |

6.2.4 H9190

Oude eikenbossen



Figuur 7.

Bij de rode pijlen wordt het habitattype Oude eikenbossen doorsneden door een nieuwe single track.

Effect :

Op een tweetal plekken is er een stuk nieuwe single track gepland door of langs het habitattype Oude eikenbossen.

Daar waar de route door dit habitattype gaat ligt deze zo dicht mogelijk langs een bestaand pad en aan de rand van het gebied. Hier wordt over een breedte van 1 meter de strooisellaag verwijderd. De bomen blijven uiteraard staan.

De typische soorten (Eikenpage, Kussentjesmos, Hanenkam, Regenboogruissula, Smakelijke russula, Zwavelmelkzwam, Hengel, Matkop en Wespendif⁴) welke een maat zijn voor de kwaliteit van het habitattype worden door deze geringe ingreep niet aangetast. Ook heeft de ingreep geen effect op bodem en de hydrologie.

⁴ Met horsten van roofvogels wordt bij het uitvlaggen sowieso al rekening gehouden.

Standplaatsen van paddenstoelen, kenmerkend voor het habitatype worden zo goed als mogelijk gespaard. Dit is onderdeel van onze vaste werkwijze.

| | |
|-----------------|---|
| Zuurgraad: | <i>verandert niet.</i> |
| Vochttoestand: | <i>verandert bijna niet doordat de track zeer smal is en het water in principe de bodem in kan. Op het niveau van het habitatype is effect nihil.</i> |
| Zoutgehalte: | <i>verandert niet.</i> |
| Voedselrijkdom: | <i>verandert niet.</i> |

Significante effecten op dit habitatype zijn uitgesloten.

6.3 Mogelijke effecten aanleg nieuwe single tracks op Habitatrichtlijnsoorten

6.3.1 Gevlekte witsnuitlibel

Soort van vennen. De routes gaan hier niet langs of doorheen. Er zijn geen effecten.

6.3.2 Vliegend hert

Larve leeft in dood hout. Soort is volgens het NDFF niet in het onderzoeksgebied bekend. Daarnaast wordt er ook geen voor Vliegend hert geschikt dood hout verwijderd. Er zijn geen effecten.

6.3.3 Beekprik

Soort van beken. De routes gaan hier niet langs of doorheen. Er zijn geen effecten.

6.3.4 Rivierdonderpad

Soort van beken. De routes gaan hier niet langs of doorheen. Er zijn geen effecten.

6.3.5 Kamsalamander

Soort leeft in vennen, maar deels ook op een landhabitat. Er wordt geen landhabitat aangetast. Er zijn geen effecten.

6.3.6 Meervleermuis

De bekende verblijfplaatsen van Meervleermuizen in het onderzoeksgebied liggen niet in de invloedssfeer van de route. Er zijn geen effecten.

6.3.7 Drijvende waterweegbree

Soort van vennen en andere grotere wateren. De routes gaan hier niet langs of doorheen. Er zijn geen effecten.

6.4 Mogelijke effecten aanleg nieuwe single tracks op Vogelrichtlijnsoorten

Van de aangewezen soorten de meeste met name voor op de heiden en stuifzandhandheiden. Hier worden geen nieuwe single tracks op aangelegd. Voor de Zwarte specht, Nachtzwaluw en Wespandief geldt dat deze ook bij deze habitattypen voorkomen.

6.4.1 Nachtzwaluw

De nachtzwaluw is gebonden aan droge zandgebieden zoals randen van zandverstuivingen, zandige heidevelden, open plekken in het bos ontstaan door houtkap, storm of brand en open bossen (incl. dichtgegroeide zandverstuivingen en brandgangen door oud dennenbos). De soort foerageert op grote vliegende insecten (nachtvlinders, kevers). Het is een trekvogel die in Afrika overwintert. De soort komt bij de meeste grotere heidegebieden op de Veluwe wel voor. Hij broedt deels ook in de boszoom rond de heidevelden. Bij het uitzetten en plannen van de route zijn de voor Nachtzwaluw geschikte stukken die direct grenzen geschikte heide vermeden. Effecten op de populatie Nachtzwaluwen wordt op deze wijze uitgesloten.

De soort zit boven het instandhoudingsdoel.

6.4.2 Zwarte specht

De Zwarte specht leeft in oude bossen van minimaal 100 ha, ook middeloude bossen mits oude lanen van beuk, Amerikaanse eik en eik aanwezig zijn. De soort is vrijwel exclusief aan zandgronden gebonden. De zwarte spechten hakken hun nestplaatsen doorgaans uit in oude beuken en Amerikaanse eiken, in mindere mate ook in grove dennen, dikke populieren en abelen. Zijn voedsel zoekt de Zwarte specht meestal in oud bos, vooral in bos van oude grove dennen waarin boomstammen met een ruwe schors overheersen. Het voedsel bestaat uit larven van houtbewonende kevers die hij zoekt in dood op de grond liggend hout en bos- en houtmieren die te vinden zijn op kleine open plekken in het bos. Jongere naaldbhoutopstanden zijn als voedselbronnen eveneens van belang, daar bevinden zich kolonies van houtmieren. Het foerageergebied kan zich uitstrekken tot enkele kilometers rond de nestplaats.

De Zwarte specht heeft een matige tot gemiddelde gevoeligheid voor verstoring (verstoring bij < 100 - 300 m afstand). De gevoeligheid voor verstoring van het leefgebied is matig groot: de Zwarte specht leeft in besloten tot halfopen landschap. Mogelijke effecten van verstoring op de populatie zijn onbekend. De zwarte specht broedt voornamelijk in oude bomen.

Om verstoring van broedgebied van de Zwarte specht op voorhand te voorkomen, is er bij het plannen en uitzetten van de route gelet op geschikte en/of bekende broedlocaties voor de Zwarte specht. Deze locatie zijn vermeden om verstoring tegen te gaan. Bij stap 1 zijn oude beukenbossen welke in potentie als nestlocatie al zo veel mogelijk gemeden. Bij stap 2 in het werkproces hebben we hier ook naar gekeken. Mochten we tijdens het uitvlaggen toch nog op een nestboom stuiten, dan wordt de route verlegd met een afstandscriterium van 50 meter.

Tevens zijn bij het plannen van de route bosmierennesten vastgelegd. Op een paar punten is de route al aangepast, omdat tijdens het veldwerk bosmierennesten werden vastgesteld. Mochten bij het uitvlaggen (stap 3 en 4) nieuwe nesten gevonden worden en is de standaard werkwijze dat ook deze gespaard worden en de route wordt omgeleid.

Op deze wijze worden effecten op de populatie van de Zwarte specht op voorhand voorkomen. De soort zit nog net onder het instandhoudingsdoel.

6.4.3 Wespendif

De Wespendif (zie ook 4.1 soorten) is overwegend een bosbewoner, met een voorkeur voor minstens 250 ha grote en minstens 40 jaar oude bossen op zandgrond. De vogel lijkt enige afwisseling met andere gebieden op prijs te stellen. Dat kunnen vennen zijn, stukken heide, beekdalen, natte bosdelen of extensief onderhouden graslanden. De soort ontbreekt in uitgestrekte agrarische gebieden en vermijdt over het algemeen harde kleibodems. De wespendif broedt zowel in naaldbossen als in opgaande loofbossen met een rijke ondergroei, maar vermijdt jonge bossen en te sterk versnipperde bossen. Zijn nest bouwt de vogel bij voorkeur in een spar. De minimale grootte van zijn gebied van activiteiten rond het nest bedraagt ongeveer 1.400 ha. (Gebiedsanalyse Veluwe, 2017).

Wespen vormen het hoofdvoedsel van deze soort. Omdat de wespennesten worden uitgegraven, is de soort afhankelijk van redelijk zachte bodems. Het menu omvat behalve wespen ook o.a. amfibieën, reptielen, sprinkhanen en (jonge) kleine vogels. Uit onderzoek met gezenderde Wespendifen (Van Manen et al. 2011)) is bekend dat de soort soms zijn voedsel van ver haalt.

In vergelijking met andere roofvogels is de Wespendif minder gevoelig voor verstoring: de soort vertoont een matige verstoring gevoeligheid (verstoring bij minder dan 100 meter afstand). In zijn leefgebied is de soort ook in matige mate gevoelig voor verstoring (de vogel leeft in min of meer besloten gebieden). Het is onbekend of verstoringen effecten hebben op populaties van de Wespendif. Van Manen et. Al. geeft wel aan dat de soort bebouwing binnen de 50 meter mijdt. De soort foerageert wel op recreatieterreinen. Andere in het bos broedende roofvogels zoals Sperwer en Havik lijken echter weinig effect te ondervinden van verstoring.

Op basis van data NDFF, het veldbezoek (stap 2) en gegevens van de terreinbeheerder (stap 1) is getracht om alle horstbomen (dus niet allen Wespendif) in de omgeving van de stukken nieuwe single track op te sporen. Bij het uitvlaggen vindt hierop nog een laatste check plaats. Op deze wijze worden effecten op de populatie van de Wespendif op voorhand voorkomen. Mocht men tijdens het uitvlaggen (stap 3) nog op een horstboom stuiten, dan wordt de route alsnog verlegd. Hierbij houden we het criterium van 50 meter aan.

De soort zit nog onder het instandhoudingsdoel.

7 Conclusies

7.1 Conclusie Wet natuurbescherming (Soortenbescherming)

Als de aanbevelingen uit onderstaande tabel en hoofdstuk 5 worden uitgevoerd, dan kunnen effecten op beschermde soorten voorkomen worden en is er geen ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming noodzakelijk. In de tabel zijn de effecten samengevat.

Wij adviseren wel om deze conclusie (het rapport) door het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning (Gemeente Arnhem) te laten bevestigen. Het is ook raadzaam, om het rapport voor te leggen ter beoordeling aan de terrein beherende organisaties en de provincie.

Tabel 12. Overzicht conclusies aangaande verstoring en de eventueel te nemen vervolgstappen.

| Soortgroep | | Ingrep verstoring | Nader onderzoek noodzakelijk | Wnb- ontheffing noodzakelijk | Bijzonderheden / opmerkingen |
|----------------------|--------------------|----------------------|---------------------------------|------------------------------------|--|
| Vogels | Broedvogels | Nee, mits.. | Nee | Nee | De aanvang van de bouw van de single track moet buiten het broedseizoen plaatsvinden. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart – 15 juli (zie voetnoot hoofdstuk 5). Zie verder paragraaf 5.1 |
| | Jaarrond beschermd | Nee, mits | Nee | Nee | Zie verder paragraaf 5.1 |
| Vleermuizen | Verblijfplaatsen | Nee | Nee | Nee | Zie verder paragraaf 5.2 |
| | Vliegroutes | Nee | Nee | Nee | Zie verder paragraaf 5.2 |
| Overige zoogdieren | | Nee | Nee | Nee | Zie verder paragraaf 5.3 |
| Amfibieën | | Nee, mits | Nee | Nee | Zie verder paragraaf 5.4 |
| Reptielen | | Nee, mits | Nee | Nee | Zie verder paragraaf 5.4 |
| Vissen | | Nee | Nee | Nee | Zie verder paragraaf 5.4 |
| Libellen en vlinders | | Nee | Nee | Nee | Zie verder paragraaf 5.5 |
| Vaatplanten | | Nee | Nee | Nee | Zie verder paragraaf 5.6 |
| Overige soortgroepen | | Nee | Nee | Nee | Zie verder paragraaf 5.7 |

7.2 Conclusie Wet natuurbescherming (gebiedsbescherming)

Er zijn geen effecten van de aanleg van de route op de Natura 2000-gebieden te verwachten. Een vergunning op grond van Wet natuurbescherming is dan ook op grond van de Wet natuurbescherming niet noodzakelijk.

Wij adviseren wel om deze conclusie (het rapport) door het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning (Gemeente Arnhem) te laten bevestigen. Het is ook raadzaam, om het rapport voor te leggen ter beoordeling aan de terrein beherende organisaties en de provincie.

8 Bronnen

8.1 Literatuur

- Bijlsma, R.G. (et al) 2001, Algemene en schaarse vogels van Nederland (Avifauna van Nederland 2) GMB uitgeverij/KNNV Uitgeverij, Haarlem/Utrecht.
- Bijlsma, R.J., J.A.M. Janssen, R. Haveman, R.W. de Waal & E.J. Weeda (met bijdragen van A.J.M.Koomen, D.R. Lammertsma, R. Loeb & G.J. Maas), 2008. Natura 2000 habitattypen in Gelderland. Wageningen, Alterra, Alterra-rapport 1769. 298 blz.; 21 fig.; 11 tab.; 154 ref.
- Dietz, C. (et al.) 2009, Vleermuizen; Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika, Tirion Natuur.
- DLG/EZ 2015. Beheerplan N2000 gebied Sallandse Heuvelrug, Ontwerp Januari 2015.
- Douma, M. C.P.M. Zoon & A.D. Bode, 2011. De Zoogdieren van Overijssel, leefwijze en verspreiding in de periode 1970 t/m 201, Uitgeverij Profiel, Bedum.
- Gander & Ingold, 1997. Reactions of male alpine chamois (*Rupicapra rupicapra*) to hikers, joggers and mountain bikers. *Biological Conservation* 56 p. 317-328.
- Janssen A.M. & Schaminée H.J. 2003. Europese Natuur in Nederland; Habitattypen, KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Janssen A.M. & Schaminée H.J. 2008. Europese Natuur in Nederland; Soorten van de Habitatrichtlijn, KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Jansen, P. & Kuiper, L., 2002. Hakhout; Suggesties voor het beheer, Stichting PROBOS.
- Jansen, P. & en Benthem, M. van, 2008. Bosbeheer en biodiversiteit. Stichting PROBOS.
- Lange R. (et al.) 1994. Zoogdieren van West-Europa, KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Marion, J.L., Leung, Y.F., Eagleston, H. & Burroughs, K. 2016. A Review and Synthesis of Recreation Ecology Research Findings on Visitor Impacts to Wilderness and Protected Natural Areas. *Journal of Forestry* 114(3) p. 352–362
- Naylor, L. M., Wisdom, < Leslie M. M.J & Anthony R.G. 2009. Behavioral Responses of North American Elk to Recreational Activity. *Journal of Wildlife Management* 73(3), p. 328-338
- Papouchis, C.M., Singer, F.J. & Sloan, W.B., 2001. Responses of desert bighorn sheep to increased human recreation. *Journal Wildlife Manage.*, 65 p. 573-582
- Pelletier, F 2006. Effects of tourist activities on ungulate behaviour in a mountain protected areas. *J. Mt. Ecol.*, 8 p. 15-19.
- SOVON 2019, Vogelatlas van Nederland, SOVON Beek-Ubbergen.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002 Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000, Nederlandse fauna 5, Naturalis, KNNV-uitgeverij Leiden.
- SOVON & CBS 2005, Trends van vogels in het Nederlandse Natura 2000 netwerk, SOVON-informatierapport 2005/09. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.
- Taylor & Knight, 2003. Wildlife responses to recreation and associated visitor perceptions. *Ecological Applications*, 13(4), 2003, p. 951–963
- Thurston & Reader, 2001. Impacts of experimentally applied mountain biking and hiking on vegetation and soil of a deciduous forest. *Environ Manage.* 2001 (3): p. 397-409.
- Wyttenbach, M. & Rupf, R., 2014. Urban mountain biking - multiple-uses of trails on the Uetliberg in Zurich, Switzerland. Conference paper: The 7th International Conference on Monitoring and Management of Visitors in Recreational and Protected Areas, At Tallin.
- Zande, A. van der & Berkhuizen, J.C. & van Latesteijn, H.C. & ter Keurs, W.J. & Poppelaars, A.J. 1984. Impact of outdoor recreation on the density of a number of breeding bird species in woods adjacent to urban residential areas. *Biological Conservation*. 30. p. 1-39.

8.2 Geraadpleegde websites

- www.vogelatlas.nl [verspreidingsgegevens vogels papieren versie 2020]
- www.rijksoverheid.nl & www.synbiosys.alterra.nl [natuurwetgeving / soortbescherming & gebiedsbescherming N2000 / EHS, profielendocument]
- www.natuurloket.nl [waarnemingen van flora en fauna]
- www.overheid.nl [actuele wetteksten]
- www.uilen.org [vogelwaarnemingen en informatie / uileninformatie]
- www.waarneming.nl [waarnemingen van flora en fauna]
- www.zoogdieratlas.nl [waarnemingen zoogdieren]
- www.ndff.nl

**NATIONALE DATABANK
FLORA EN FAUNA**



BIJLAGE 1 Algemene verbodsbepalingen Wnb.

§ 3.1. Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

§ 3.2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

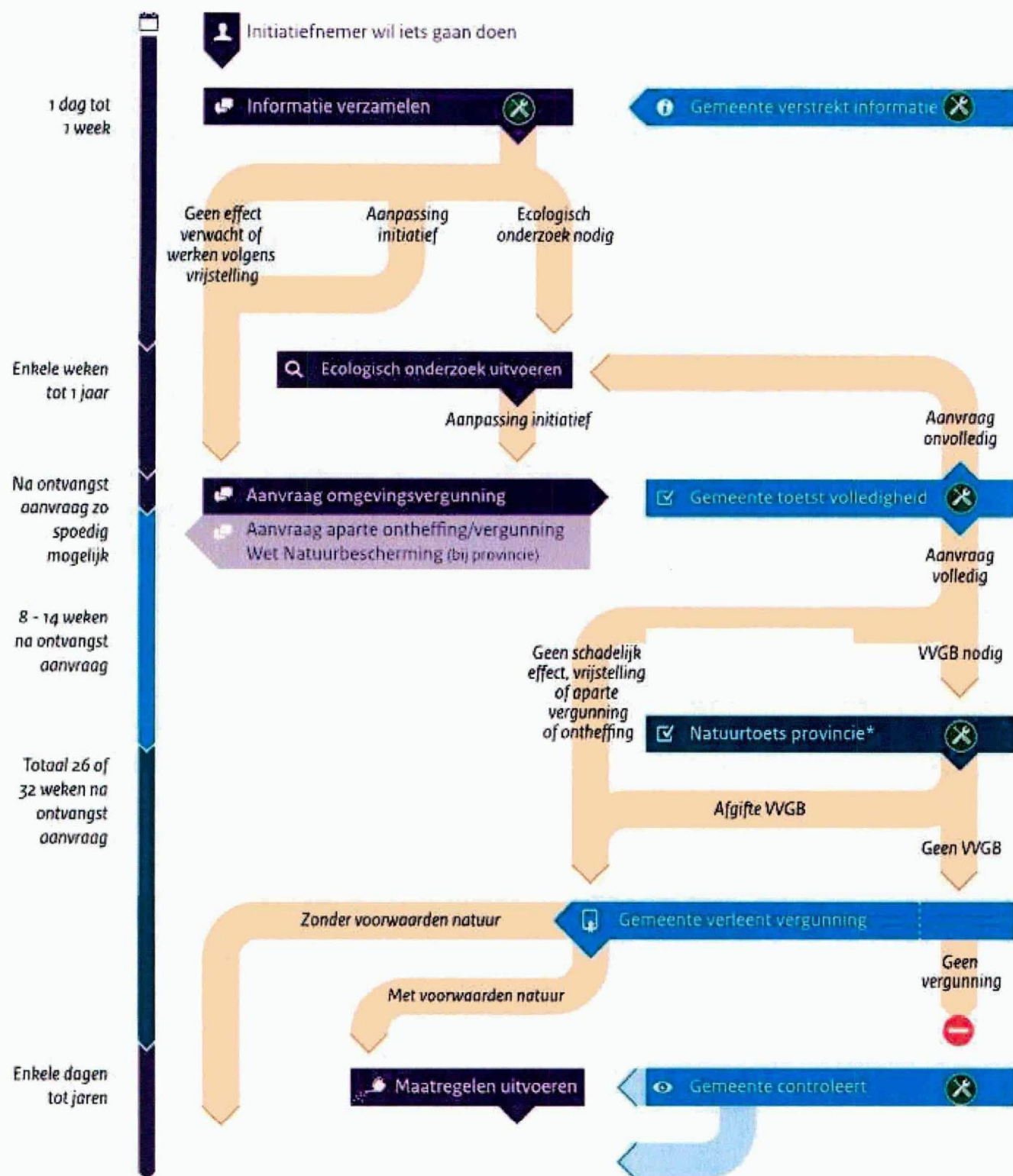
§ 3.3. Beschermingsregime andere soorten

Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a) in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b) de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c) vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a) in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b) ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - c) ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d) ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e) in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f) in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;

- g) in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of h. in het algemeen belang.
- 3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

BIJLAGE 2 Proces beoordeling ontheffing Wnb



Verdere uitwerking van het schema op:

<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/routeplanner.aspx?subj=routeplanner#initiatiefnemer>

BIJLAGE 3 Jaarrond beschermde vogels

Categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Nesten van vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd, de nesten van soorten in categorie 5 zijn beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn.

| Nederlandse naam | Categorie | Nederlandse naam | Categorie |
|-----------------------|-----------|-----------------------|-----------|
| blauwe reiger | 5 | ruigpootuil | 5 |
| boerenzwaluw | 5 | spreeuw | 5 |
| bonte vliegenvanger | 5 | tapuit | 5 |
| boomklever | 5 | torenvalk | 5 |
| boomkruiper | 5 | zeearend | 5 |
| bosuil | 5 | zwarte kraai | 5 |
| brilduiker | 5 | zwarte mees | 5 |
| draaihals | 5 | zwarte roodstaart | 5 |
| eidereend | 5 | zwarte specht | 5 |
| ekster | 5 | huismus | 2 |
| gekraagde roodstaart | 5 | kerkuil | 3 |
| glanskop | 5 | oehoe | 3 |
| grauwe vliegenvanger | 5 | ooievaar | 3 |
| groene specht | 5 | ransuil | 4 |
| grote bonte specht | 5 | roek | 2 |
| hop | 5 | slechtvalk | 3 |
| | | sperwer | 4 |
| huiszwaluw | 5 | steenuil | 1 |
| ijsvogel | 5 | wespendief | 4 |
| kleine bonte specht | 5 | zwarte wouw | 4 |
| kleine vliegenvanger | 5 | boomvalk | 4 |
| koolmees | 5 | buizerd | 4 |
| kortsnavelboomkruiper | 5 | gierzwaluw | 2 |
| oeverzwaluw | 5 | grote gele kwikstaart | 3 |
| pimpelmees | 5 | havik | 4 |
| Raaf | 5 | | |

BIJLAGE 4 Samenvatting NDFF (1-1-2014 tot 9-6-2020)

Wnb - Vogelrichtlijn

| | | |
|----------------------|-----------------------|------------------------|
| Appelvink | Groene Specht | Middelste Bonte Specht |
| Boerenzwaluw | Groenling | Nachtzwaluw |
| Bonte Vliegenvanger | Grote Bonte Specht | Oehoe |
| Boomklever | Grote Gele Kwikstaart | Pimpelmees |
| Boomkruiper | Grote Lijster | Putter |
| Boomleeuwerik | Havik | Roodborst |
| Boompieper | Heggenmus | Roodborsttapuit |
| Bosrietzanger | Holenduif | Spreeuw |
| Bosuil | Houtduif | Staartmees |
| Braamsluiper | Huisbus | Tijftjaf |
| Buizerd | Huiszwaluw | Tuinfluiter |
| Dodaars | Kauw | Vink |
| Ekster | Keep | Vuurgoudhaan |
| Fitis | Kerkuil | Waterhoen |
| Fluiter | Kleine Bonte Specht | Wespendief |
| Gaai | Kleine Karekiet | Wilde Eend |
| Geelgors | Kneu | Winterkoning |
| Gekraagde Roodstaart | Koekoek | Witte Kwikstaart |
| Gierzwaluw | Koolmees | Zanglijster |
| Glanskop | Koperwiek | Zwarte Kraai |
| Goudhaan | Kruisbek | Zwarte Mees |
| Goudvink | Kuifmees | Zwarte Roodstaart |
| Grasmus | Matkop | Zwarte Specht |
| Grauwe Gans | Meerkoet | Zwartkop |
| Grauwe Vliegenvanger | Merel | |

Wnb - Habitatrichtlijn

| | | |
|-----------------------------|-----------------|----------------------|
| Baard- of Brandts vleermuis | Heikikker | Ruige dwergvleermuis |
| Franjestaart | Kamsalamander | Watervleermuis |
| Gewone dwergvleermuis | Laatvlieger | Zandhagedis |
| Gewone grootoorvleermuis | Meervleermuis | |
| Gladde slang | Rosse vleermuis | |

Wnb - andere soorten

| | | |
|----------------------|-------------------------|----------------|
| aardbeivlinder | Europese rivierkreeft | Muurbloem |
| Adder | Gewone pad | Ree |
| Alpenwatersalamander | grote parelmoervlinder | Ringslang |
| Boommarter | grote weerschijnvlinder | Rosse woelmuis |
| Bosmuis | Haas | sleedoorpage |
| Bruine kikker | Hazelworm | Steenmarter |
| Bunzing | Huisspitsmuis | Veldmuis |
| Damhert | Kleine watersalamander | Vos |
| Das | Knollathyrus | Wezel |
| Edelhert | Konijn | Wild zwijn |
| Eekhoorn | Levendbarende hagedis | Wolfskers |
| Egel | Meerkikker | |

BIJLAGE 5 POV Gelderland

Soortenvrijstellingslijst voor ruimtelijke ingrepen en bestendig beheer of onderhoud

Behorende bij de Omgevingsverordening Gelderland

Soorten als bedoeld in artikel 3.7.2.3.

Bijlage 28

Vrijstelling soorten ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden en bestendig beheer en onderhoud

Gebied: binnen de gehele provincie.

Periode: gedurende het hele jaar.

| Soort | Toegestane middelen vangen |
|--------------------------|------------------------------------|
| Aardmuis | Vangkooi en kastval |
| Bosmuis | Vangkooi en kastval |
| Bruine kikker | Schepnet |
| Bunzing | Vangkooi en kastval |
| Dwergmuis | Vangkooi en kastval |
| Dwergspitsmuis | Vangkooi en kastval |
| Egel | Vangkooi en kastval |
| Gewone bosspitsmuis | Vangkooi en kastval |
| Gewone pad | Schepnet |
| Haas | Vangkooi en kastval |
| Hermelijn | Vangkooi en kastval |
| Huisspitsmuis | Vangkooi en kastval |
| Kleine watersalamander | Schepnet |
| Konijn | Vangkooi, kastval, fred met buidel |
| Meerkikker | Schepnet |
| Middelste groene kikker | Schepnet |
| Ondergrondse woelmuis | Vangkooi en kastval |
| Ree | Vangkooi en kastval |
| Rosse woelmuis | Vangkooi en kastval |
| Tweekleurige osspitsmuis | Vangkooi en kastval |
| Veldmuis | Vangkooi en kastval |
| Vos | Vangkooi en kastval |
| Wezel | Vangkooi en kastval |
| Woelrat | Vangkooi en kastval |

BIJLAGE 6 Overzicht waargenomen planten Rode Lijstsoorten (NDFF 1-1-2014 tot 9-6-2020)

RL: In het wild verdwenen uit Nederland

Franse boekweit

RL: Ernstig Bedreigd

Knollathyrus

Muurbloem

RL: Bedreigd

Akkerogentroost

Verfbrem

Wolfskers

Veldkruidkers

Voorjaarsganzerik

RL: Kwetsbaar

Absintalsem

Eenarig wollegras

Steenanjer

Akkerandoorn

Engels gras

Torenkruid

Akkerleeuwenbek

Gewone vleugeltjesbloem

Valse kamille

Beemdkroon

Grondster

Veenbies

Bergdravik

Gulden sleutelbloem

Welriekende agrimonie

Bolderik

Klein warkruid

Zacht vetkruid

Dauwnetel

Kruipbrem

Echte guldenroede

Slofhak

RL: Gevoelig

Blauwe knoop

Gewone agrimonie

Korenbloem

Borstelgras

Hondsviooltje

Stekelbrem

Bosaardbei

Jeneverbes

Waterdrieblad

Dubbelloof

Kattendoorn

Geel zonneroosje

Kleine ratelaar

Unielijst exoten

Reuzenbalsemien

Smalle waterpest

Waterwaaier

Reuzenberenklauw

BIJLAGE 7 Literatuurstudie

Bron: Patrick Janssen, Tracks & Trails

Bijlage 7A Samenvatting van studies die de verstorende effecten van wandelaars en mountainbikers hebben vergeleken.

Ciuti, S., J.M. Northrup, T.B. Muhly, S. Simi, M. Musiani, J. Pitt, M.S. Boyle (2012). *Effects of humans on behaviour of wildlife exceed those of natural predators in a landscape of fear. PloS ONE 7(11).*

Ciuti et al. collected year-round behavioural data of elk across a range of human disturbances. They estimated linear models of elk behaviour and found that bikers and equestrians had no effect on elk behaviour likely because they are more predictable and rarely leave roads and trails. In contrast, hikers evoked an increase of proportion of time travelling in elk. This response is likely linked to the flight behaviour in elk, confirming that humans on foot are more evocative than other more predictable stimuli

Taylor, A. R. and R. L. Knight (2003). *Wildlife Responses to Recreation and Associated Visitor Perceptions. Ecological Applications 13 4: 12.*

Taylor and Knight investigated the interactions of wildlife and trail users (hikers and mountain bikers) at Antelope Island State Park in Utah. A hidden observer using an optical rangefinder recorded bison, mule deer, and pronghorn antelope response to an assistant who hiked or biked a section of trail. The observer then measured wildlife reactions, including alert distance, flight response, flight distance, distance fled, and distance from trail. Observations revealed that 70 percent of animals located within 330 feet (100 m) of a trail were likely to flee when a trail user passed, and that wildlife exhibited statistically similar responses to mountain biking and hiking. Wildlife reacted more strongly to off-trail recreationists, suggesting that visitors should stay on trails to reduce wildlife disturbance. While Taylor and Knight found no biological justification for managing mountain biking any differently than hiking.

Papouchis, C. M., F. J. Singer, et al. (2001). *Responses of desert bighorn sheep to increased human recreation. Journal of Wildlife Management 65 3: 573-582.*

An experimental study by Papouchis and others evaluated the behavioral responses of desert bighorn sheep to disturbance by hikers, mountain bikers, and vehicles in low- and high-use areas of Canyonlands National Park. Following observations of 1,029 bighorn sheep/human interactions, the authors reported that sheep fled 61 percent of the time from hikers, 17 percent of the time from vehicles, and 6 percent of the time from mountain bikers. The stronger reaction to hikers, particularly in the high-use area, was attributed to more off-trail hiking and direct approaches to the sheep.

Fairbanks, W.S., R. Tullous (2002). *Distribution of pronghorn (Antilocapra americana Ord) on Antelope Island State Park, Utah, USA, before and after establishment of recreational trails. Natural Areas Journal. 22(4):277-282.*

They monitored the response of pronghorn antelope (*Antilocapra americana*) to the establishment of a new trail system used by hikers, horseback riders, and mountain bikers. Antelope distances to the nearest trail were recorded during the year before the trails were opened to the general public and the first 3 years afterwards. During all 3 years after the trails were opened, pronghorn groups were observed significantly farther from the trails. There was no indication of habituation to recreational users over the three years. The smallest groups, which were composed of either males or females only, tended to be farther from trails than larger groups. This study demonstrated nonconsumptive recreation impacts on pronghorns for the first time. The study does not separate out the affects of various user groups.

Gander, H. and P. Ingold (1997). *Reactions of Male Alpine Chamois Rupicapra r. rupicapra to Hikers, Joggers and Mountainbikers. Biological Conservation 79: 3.*

An experimental study in Switzerland by Gander and others evaluated the disturbance associated with hiking, jogging, and mountain biking on high elevation chamois, which are goat-like mammals found in the European mountains. The authors assessed alert distance, flight distance, and distance fled, and found that approximately 20 percent of the animals fled from trailside pastures in response to visitor intrusions. The authors found no statistically significant differences, however, between the behavioral responses of animals to the three different types of user, and authors concluded that restrictions on mountain biking above timberline would not be justified from the perspective of chamois disturbance.

Spahr, Robin. (1990) *Factors Affecting The Distribution Of Bald Eagles And Effects Of Human Activity On Bald Eagles Wintering Along The Boise River, 1990. Boise State University, Thesis.*

A study of the Boise River in Idaho by Spahr examined flushing distances of bald eagles when exposed to actual and simulated walkers, joggers, fishermen, bicyclists, and vehicles. The highest frequency of eagle flushing was associated with walkers (46 percent), followed by fishermen (34 percent), bicyclists (15 percent), joggers (13 percent), and vehicles (6 percent). However, bicyclists caused eagles to flush at the

greatest distances (mean = 148 meters), followed by vehicles (107m), walkers (87m), fishermen (64m), and joggers (50m). Eagles were most likely to flush when recreationists approached slowly or stopped to observe them, and were less alarmed when bicyclists or vehicles passed quickly at constant speeds. The disturbance indexes, which reflect both flushing distance and frequency, indicated that walkers were the most disturbing to eagles. Bicyclists, followed closely by fishermen, were the next most disturbing.

Naylor L M, M.J. Wisdom, R.G. Anthony (2009) Behavioral Responses of North American Elk to Recreational Activity. The Journal of Wildlife Management 73(2): 328-338.

In an experimental study by Naylor and others the effect of off-road recreation, both motorized and non-motorized, were measured by the responses of elk (*Cervus elaphus*) to recreational disturbance in northeast Oregon, USA. They subjected elk to 4 types of recreational disturbance: all-terrain vehicle (ATV) riding, mountain biking, hiking and horseback riding. Motion sensors inside radiocollars worn by 13 female elk recorded resting, feeding, and travel activities at 5-minute intervals throughout disturbance and control periods. Elk fed and rested during control periods, with little time spent traveling. Travel time increased in response to all 4 disturbances and was highest in mornings. Elk travel time was highest during ATV exposure, followed by exposure to mountain biking, hiking and horseback riding. Feeding time decreased during ATV exposure and resting decreased when elk was subjected to mountain biking and hiking disturbance.

George, S.L., K.R. Crooks (2006). Recreation and large mammal activity in an urban nature reserve. Biological Conservation 133, 107–117.

George and Crooks conducted a study of human recreational disturbance on coyotes, bobcat and mule deer within the Nature Reserve of Orange County, California. They found that the most common recreational activity in this area was hiking, followed by mountain biking, off-road driving and horse riding. Both bobcat and coyote activity was spatially displaced by human activity, particularly biking and hiking (but not driving or horse riding).

Sierdsema H. & Kampichler C (2018) Invloed van mountainbikeroutes op broedvogels. Sovon-rapport 2018/67. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Om het effect van MTB-routes op broedvogels te onderzoeken is gebruik gemaakt van alle bij Sovon digitaal beschikbare inventarisatiegegevens van broedvogelterritoria en de ligging van MTB-routes in Nederland. Op verschillende manieren is op soortniveau in beeld gebracht in hoeverre aantallen territoria verschillen op diverse afstanden van de MTB-route, waarbij rekening is gehouden met de gebruiksintensiteit van de route evenals omgevingsvariabelen die van invloed kunnen zijn op de aanwezigheid van territoria. Samengevat zijn de resultaten als volgt:

- 1) Voor 14 soorten duiden de analyses erop, dat (gecorrigeerd voor verschillen in landgebruik) nabij MTB-routes (met een hoge score) de soort minder voorkomt dan op grotere afstand van MTB-routes.
 - 2) Voor 29 soorten geldt waarschijnlijk dat nabij MTB-routes de soort minder voorkomt dan op grotere afstand van MTB-routes.
 - 3) Voor 27 soorten geldt dat nabij MTB-routes de soort evenveel voorkomt dan op grotere afstand van MTB-routes.
 - 4) Voor 46 soorten kunnen op basis van deze analyse geen uitspraken gedaan worden. Dit kan komen doordat de resultaten elkaar tegenspreken en/of doordat het aantal territoria te klein is om een betrouwbare analyse uit te kunnen voeren: toevalseffecten kunnen dan een grote rol gaan spelen.
- Voor de 43 soorten waarvoor een (waarschijnlijk) negatief effect is vastgesteld geldt dat deze overwegend gebonden zijn aan open terrein, moeras en water en struwelen/bosranden. Bij bosvogels lijkt vooral bij een aantal grotere soorten (Havik, Zwarte Specht) sprake van een negatief effect. Opmerkelijk genoeg is ook een effect gevonden bij enkele heel algemene bosvogels (Tijftjaf, Pimpelmees en Koolmees): de redenen hiervoor zijn onbekend. Dit verband zou op toeval kunnen berusten: bij de analyse van grote aantallen soorten wordt de kans ook groter dat een verband dat voor een enkele soort wordt gevonden toeval is. Er kan echter ook wel degelijk een effect zijn waarvoor deze analyse te weinig mogelijkheden heeft om ze kunnen duiden. Dat een (negatief) effect vooral is gevonden bij soorten van open terrein, moeras en water en struwelen/bosranden is geen verrassing: dit zijn namelijk soorten die in zijn algemeenheid gevoelig zijn voor verstoring door recreatie. Ten aanzien van de afstandsanalyse (aanpak 1) geldt dat dit deels verklaard zou kunnen worden door het feit dat dat mountainbikeroutes vooral in bossen liggen en veel minder in open en/of waterrijke natuurgebieden: er liggen bijvoorbeeld relatief weinig MTB-routes op heideterreinen. In aanpak 2 is echter rekening gehouden met het biotoop waar de routes door heen lopen. Er is daarom ook alleen tot een beoordeling van een (waarschijnlijk) negatief effect gekomen indien tenminste het regressiemodel (aanpak 2) hier op wijst. Het absolute versturende effect van de meeste MTB-routes zal over het algemeen meevallen omdat de meeste MTB-routes juist door bebost gebied lopen om verstoring van soorten van open gebied zoveel mogelijk te vermijden. Voor de meeste soorten is het gevonden effect niet eenduidig, wat veelal zal betekenen dat het effect niet heel sterk is: dit geldt in het bijzonder voor de wat algemenere soorten waar voldoende gegevens van beschikbaar zijn om een goede analyse uit te voeren. Voor schaarse soorten kunnen de wisselende resultaten ook het gevolg zijn van de beperkte beschikbare hoeveelheid gegevens in deze analyse. Hoewel er bij enkele tientallen soorten een (waarschijnlijk) effect van MTB-routes op het voorkomen is vast te stellen, zal dit effect in verhouding tot de habitatkenmerken klein zijn. Voor alle soorten geldt dat de inrichting van het landschap en biotoopkenmerken in veel sterkere mate het voorkomen bepalen, dan de aanwezigheid van MTB-routes. Het effect van MTB-routes is, niet geheel verrassend, met name gevonden bij MTB-routes met een hoge score: dit zijn over het algemeen de meest intensief gebruikte routes: hier geldt voor de soorten waar een (mogelijk) effect is gevonden dat de kans op de aanwezigheid van een territorium op een geschikte locatie met ca. 5-10% afneemt. Zo geldt ook voor deze soorten dat in de eerste 100 meter afstand van de route de kans op bezetting van geschikt biotoop met 5-10% afneemt.

Graf, F., C. Signer, M. Reifler-Bächtiger, M. Wyttenbach, B. Sigrist, R. Rupf. 2018.

Wildlife and humans in outdoor recreational areas near cities, Research Groups for Wildlife Management & for Environmental Planning, ZHAW Zurich University of Applied Sciences, Wädenswil, Zwitserland

The research design consisted of systematic bike rides through the habitats of collared roe deer, in each instance by pairs of bikers with concurrent tracking over two weeks in summer and winter. GPS data of both bikers and roe deer allowed to identify the exact disturbance time and location, and observe the immediate reaction of the roe deer. The animals usually fled and moved to sites with good cover (Sigrist et al., 2015). Flight initiation distances and the quality of cover sought following the disturbance event were compared between on-trail and off-trail activities. When groups of mountain bikers passed closely by roe deer on official paths, the animals usually responded by fleeing a short distance. After about 10 minutes they returned to a pattern of movement similar to what they had shown prior to the disturbance. At night, flight responses were slightly more pronounced than at dusk.

When people moved outside the official path network (e.g. during orienteering, hunting, or outdoor research), the roe deer fled farther on average. However, responses ranged from no flight (hiding in dense

vegetation) to flight over a distance of around 1000 metres. After a disturbance, the roe deer generally sought cover in particularly dense vegetation.

Davis C.A., D.M. Leslie Jr., W.D. Walter, A.E. Graber. 2010. Mountain Biking Trail Use Affects Reproductive Success of Nesting Golden-Cheeked Warblers. *The Wilson Journal of Ornithology*, 122(3):465-474. 2010.

This study evaluated foraging and nesting behavior, territory size, and nest success of Golden-cheeked Warblers (*Dendroica chrysoparia*), a federally endangered songbird, relative to mountain biking trail use. The study was conducted at two mountain biking sites and two control sites at Fort Hood Military Base and in Austin, Texas, in spring 2002 and 2003. Territories of male Golden-cheeked Warblers in biking sites (2.2 ha) were 1.5 times as large as those in non-biking sites (1.4 ha). Mayfield nest success in biking sites (n = 33) was 35% compared to 70% in non-biking sites (n = 22). Nest abandonment was three times greater in biking areas (15%) than non-biking areas (5%). Seven nests were depredated in biking sites, but only two nests were depredated in non-biking sites. Texas rat snakes (*Elaphe obsoleta*) were the most frequent nest predator at biking sites, accounting for 71% of the predations. We conducted behavioral observations of male Golden-cheeked Warblers in biking (n = 139) and non-biking (n = 204) sites. Males spent similar amounts of time in diurnal behaviors in biking and non-biking sites. We used video-camera systems to record female nesting behaviors at 17 nests in biking sites and 15 nests in non-biking sites. Nesting behaviors of females did not differ between biking and nonbiking sites. The cumulative effect of disturbance from mountain biking trail use on Golden-cheeked Warbler foraging and nesting behavior appears to be minimal, but fragmentation and alteration of habitat by mountain biking trails may reduce quality of nesting habitat for Golden-cheeked Warblers.



Rapport QuickScan
Flora en Fauna
MTB-route
Schaarsbergen, Arnhem



Eelerwoude

Op weg naar 100% natuurinclusief ➤

050225Batch968

44366213

0021

Opdrachtgever:
Routebureau Veluwe

5.1.2e

Opdrachtnemer:
Eelerwoude
Onze vestigingen
088-1471100
info@eelerwoude.nl
www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer: 205644
Datum: 2-12-2024
Projectleider:
Opgesteld:
Gecontroleerd:
Status: Definitief
Versie: 1

5.1.2e

© 2024 Eelerwoude

Dit rapport is enkelzijdig opgemaakt.

Disclaimer: Dit rapport is opgesteld als onafhankelijke toets, met inachtneming van de informatie die is aangeleverd door de opdrachtgever en de beschikbare informatie over het voorkomen van beschermde plant- en diersoorten op of nabij het tracé. Dit voor zover deze bekend zijn op het moment van onderzoek en rapportage. Het veldonderzoek is met de grootste zorgvuldigheid en deskundigheid uitgevoerd. Desondanks kan niet volledig worden uitgesloten dat bepaalde soorten niet zijn opgemerkt. Evenmin kan worden uitgesloten dat na het veldbezoek soorten zich alsnog op het tracé hebben gevestigd. Eelerwoude kan niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele (gevolg) schade als gevolg van later beschikbaar komende informatie of kennis. Aan de in het rapport opgenomen conclusies kunnen geen rechten worden ontleend.

Inhoudsopgave

| | | |
|-----|---|----|
| 1 | Inleiding | 4 |
| 2 | Huidige situatie en ontwikkeling | 5 |
| 2.1 | Huidige situatie | 5 |
| 2.2 | Voorgenomen ontwikkeling | 5 |
| 3 | Methode | 10 |
| 3.1 | Inleiding | 11 |
| 3.2 | Bureauonderzoek | 11 |
| 3.3 | Terreinbezoek | 11 |
| 4 | Resultaten en bevindingen | 12 |
| 4.1 | Inleiding | 12 |
| 4.2 | Beschermde soorten | 12 |
| 4.3 | Overige (Rode Lijst) soorten | 16 |
| 4.1 | Overige wetgeving | 16 |
| 5 | Conclusies en aanbevelingen | 17 |
| 5.1 | Beschermde soorten | 17 |
| 5.2 | Overige wetgeving | 21 |
| 5.3 | Opweg naar 100% natuurinclusief ontwikkelen, inrichten en beheren | 22 |
| 5.4 | Geldigheid rapportage | 22 |
| | Bijlage 1 Wettelijk kader natuurwetgeving | 24 |

1 Inleiding

Routebureau Veluwe is voornemens om delen van de mountainbike (MTB) route Schaarsbergen te Arnhem, te verleggen. Het gaat om 9 locaties langs de route.

In verband met deze voorgenomen ontwikkeling is een toetsing van de plannen aan de natuurwetgeving en het natuurbeleid noodzakelijk. Met deze toetsing moet duidelijk worden hoe de ontwikkeling gerealiseerd kan worden binnen de kaders van het natuurbeschermingsrecht.

Deze toets richt zich op de locaties en nabije omgeving van de locaties waar de route wordt aangepast/verlegd.

Eerste stap in deze toetsing is het uitvoeren van een verkennend onderzoek. Op basis van een bureauonderzoek en een veldbezoek wordt aan de hand van aanwezige terreintypen, biotopen en toevallige waarnemingen van soorten zo goed mogelijk ingeschat welke beschermde habitats, leefgebieden en plant- en diersoorten aanwezig (kunnen) zijn. Op basis daarvan worden uitspraken gedaan over de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ontwikkeling en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen. Voorliggende rapportage gaat hier verder op in.

2 Huidige situatie en ontwikkeling

2.1 Huidige situatie

Het tracé is gelegen ten noorden en noordwesten van Arnhem, zoals weergegeven op Figuur 1. De mountainbikeroute loopt voor het grootste deel door bosgebied, natuurstype “Droog bos met productie (N16.03)”. Aan de oostzijde van het tracé, op sectie 3, loopt het tracé langs natuurstype Dennen, eiken en Beukenbos (N15.02). Deze natuurstypen en bijbehorende vegetatie is typerend voor voedselarme hoge zandgronden. Het tracé ligt binnen Natura 2000 gebied de Veluwe dat is doorsneden door wandel, fiets, ruiter en andersoortige recreatieve paden.

2.2 Voorgenomen ontwikkeling

Op Mountainbikeroute Schaarsbergen zijn voor zeven punten aanpassingen beoogd om de knelpunten met andere gebruikers op te heffen of de natuur meer vrijheid te bieden. Er worden 7 segmenten onderscheiden waar aanpassingen gepland zijn aan het huidige route tracé (Figuur 1). Deze aanpassingen betreffen één van de volgende punten (per locatie):

- Verleggen van de huidige single track binnen het bestaande tracé (sectie 1, 2, 3, 5, 7, 8, 9).
- Verleggen van de huidige single track buiten het bestaande tracé (sectie 4, 6);

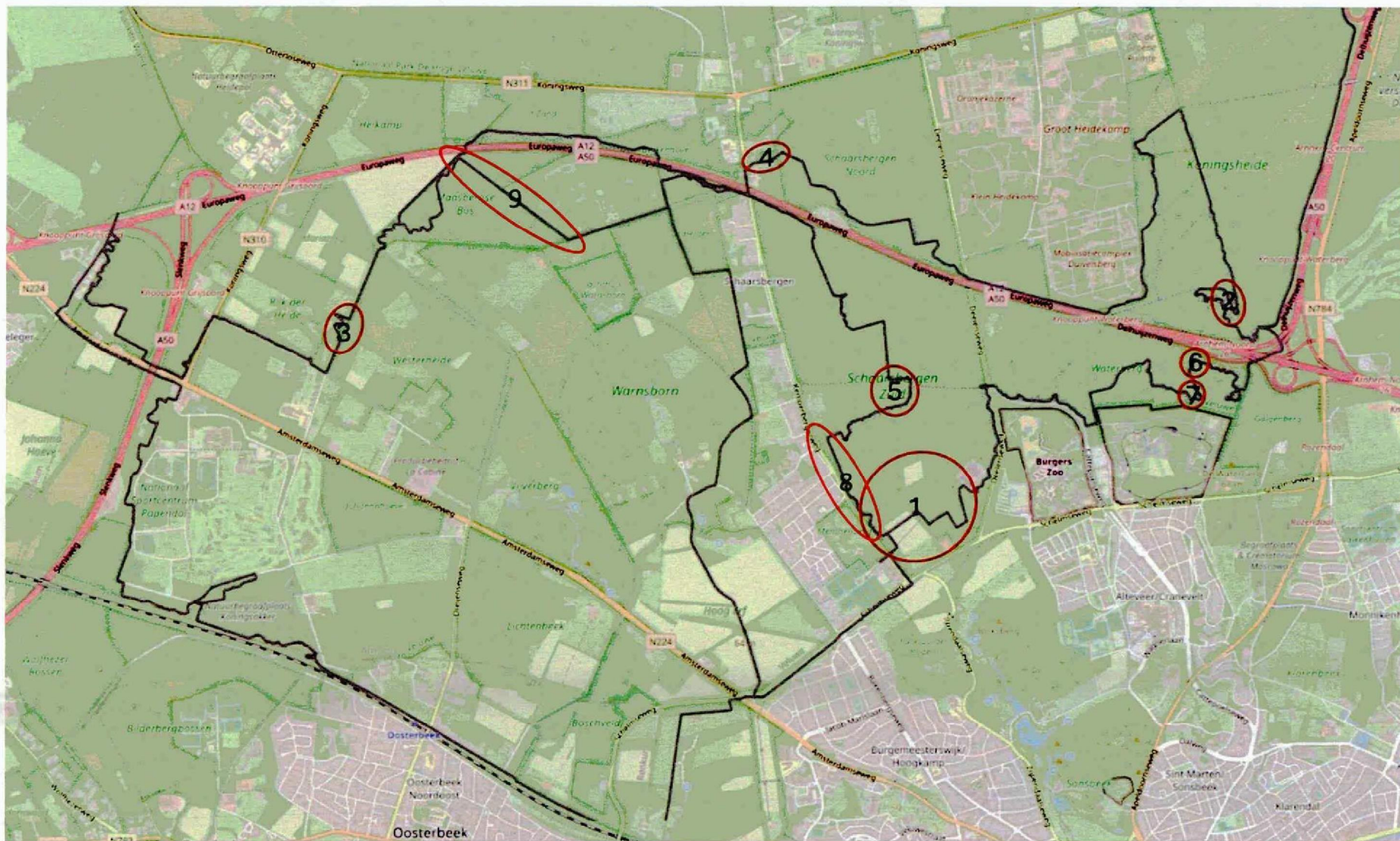
Voor het verleggen van de route wordt enkel de ondergrond voorbereid op het fietsen, dit houdt in dat er een laag leemhoudend zand wordt op gebracht. Dit zand komt zoveel mogelijk uit het gebied zelf. Bij de aanpassingen van de routes worden geen bomen gekapt, eventueel wordt er wel opschot van bomen verwijderd. Het routebureau heeft als doel om zo min mogelijk natuurlijke verjonging te verwijderen.

De verleggingen betreffen de volgende aanpassingen (Figuur 8):

- Sectie 1: Hier wordt het mountainbike tracé verlegd van een single track naar bestaande paden een deel van paden kent al een fietsbestemming. Enkel het meest westelijke stuk betrof een smal wandelpad waar tijdens het veldbezoek is bepaald dat hier ook een QuickScan-onderzoek zinvol is.
- Sectie 2: Hier wordt de single track circa 50 meter naar het noorden verplaatst. De daar liggende lus wordt hiermee ingekort. Deze aanpassing wordt geeft grote hoefdieren (edelhert/wild zwijn) meer rust en de mogelijkheid om de oude wildwissel weer goed te gebruiken. Iets ten oosten wordt het pad omgeleid over het fietspad (geen QuickScan nodig). Hiermee wordt het bosperceel ontlast.
- Sectie 4: Hier wordt beoogd over een lengte van circa 200 meter de route verlegd door een bosperceeltje. Hiermee wordt overlast bij een woning door langsrijdende fietsers voorkomen.
- Sectie 6: Hier wordt de single track op een nog onbekende manier omgeleid, of zodanig omgelegd dat de snelheid van MTB-ers sterk wordt verminderd. Dit zal gebeuren rond de ruiterroute die hier ook ligt en de single track kruist. Hiermee wordt het conflict tussen ruiters en mountainbikers verminderd.
- Sectie 8: Hier wordt de singletrack langs een bestaand singletrack gerealiseerd als zijnde “terugroute”. De locatie ligt in een smalle strook bos tussen de autoweg, singletrack en bestaand wandel pad, waar nu de mountainbikes over worden omgeleid. Er is al een hoge verstoringsdruk, deze aanvulling doet deze niet toenemen. Hiermee wordt conflict tussen wandelaars en mountainbikers verminderd.
- Sectie 9: hier wordt de singletrack op een bestaand tracé met nu nog medegebruik door wandelaars gerealiseerd. Er ligt al een mountainbikepad. Hiermee wordt conflict tussen wandelaar en mountainbikers verminderd.

Sectie 3, 5 en 7 betreffen het verleggen van de single track naar een bestaand pad met (onder meer) fietsbestemming. Voor deze wijzigingen is geen QuickScan benodigd.

De vervallen delen van het tracé worden weer in oorspronkelijke staat teruggebracht.



Figuur 1: Ligging tracé met te verleggen secties 1 t/m 9 weergegeven in rode cirkels.



Figuur 2: MTB-route Schaarsbergen, deel 1. Situatie 27-2-2024



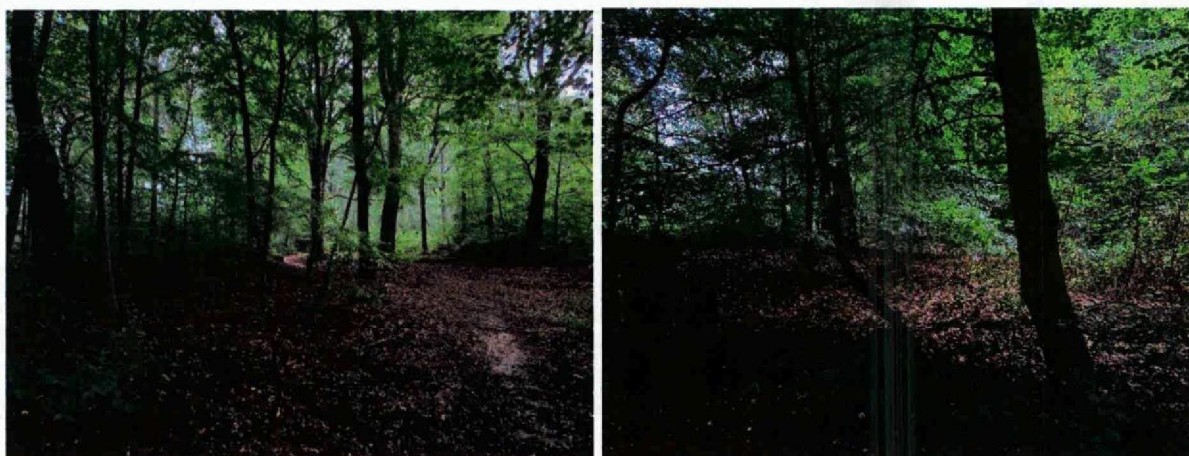
Figuur 3: MTB-route Schaarsbergen, deel 2. Situatie 27-2-2024



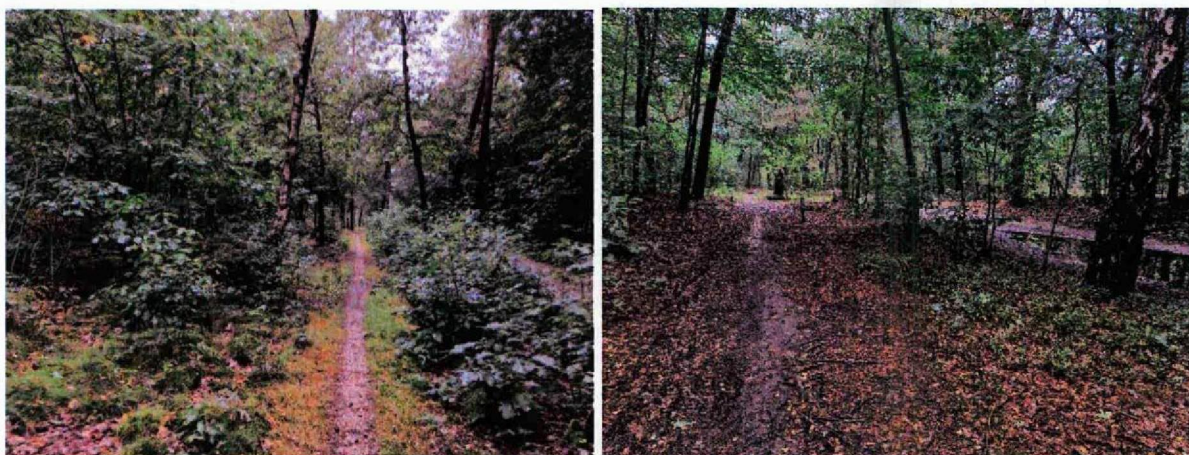
Figuur 4: MTB-route Schaarsbergen, deel 4. Situatie 27-2-2024



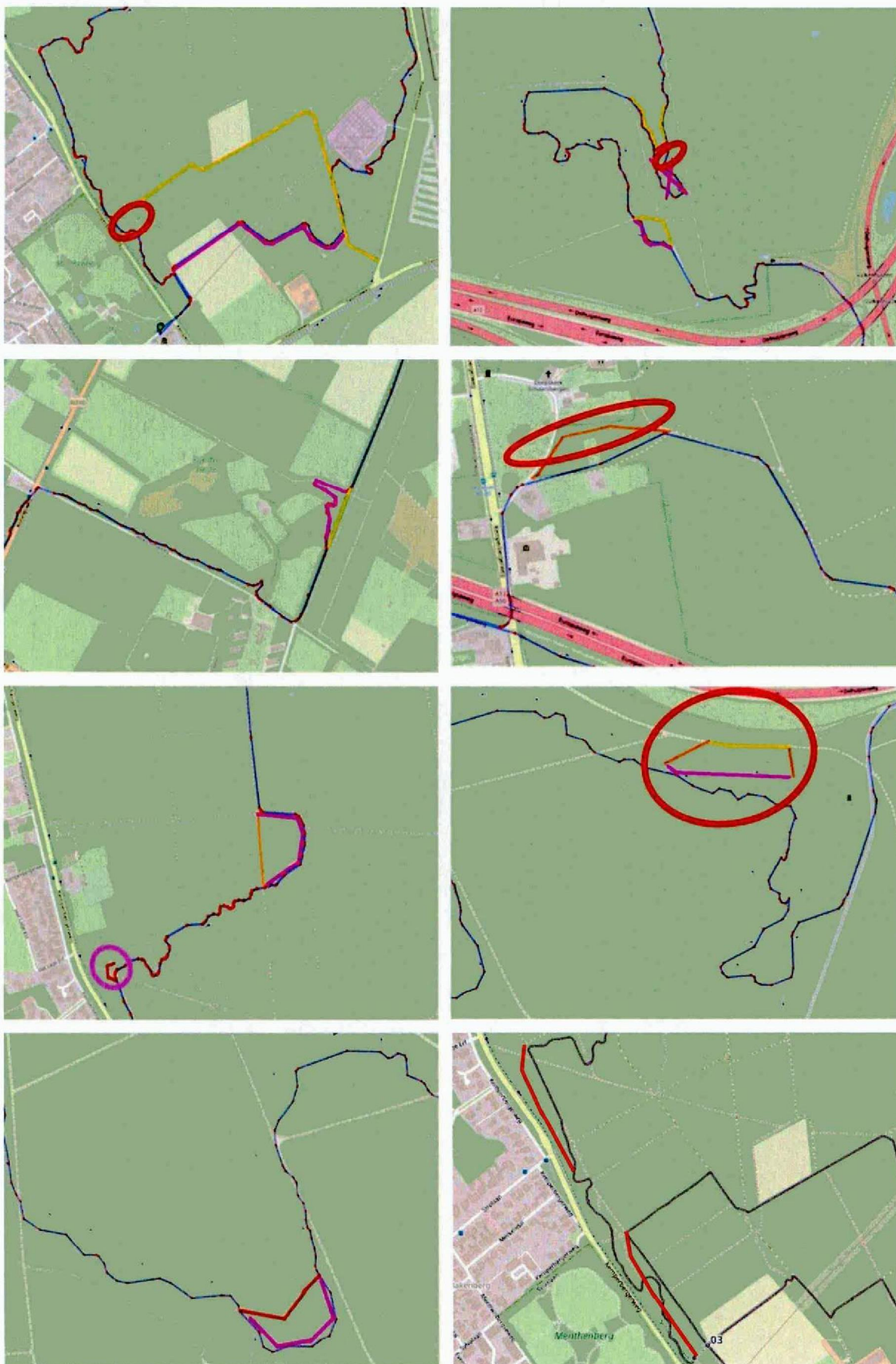
Figuur 5: MTB-route Schaarsbergen, deel 6. Situatie 27-2-2024



Figuur 6: MTB-route Schaarsbergen, deel 8. Situatie 2-10-2024



Figuur 7: MTB-route Schaarsbergen, deel 9. Situatie 2-10-2024



Figuur 8: Beoogde aanpassingen aan de routes. In rood de locaties waar een QS benodigd was; in geel: locaties waar de verlegging over bestaand (fiets)pad gaat; paars: te verwijderen/sluiten MTB routedeel. Van linksboven, naar rechtsonder: Secties 1 t/m 8.



Figuur 8 (vervolg): Beoogde aanpassingen aan de route. In rood de locatie waar een QS benodigd was: Sectie 9.

3 Methode

3.1 Inleiding

De aanwezige natuurwaarden zijn in beeld gebracht op basis van bestaande inventarisatiegegevens en een verkennend veldbezoek.

3.2 Bureauonderzoek

Voor het bureauonderzoek is (indien beschikbaar) gebruikgemaakt van landelijke, provinciale en regionale verspreidingsinformatie:

- NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna);
- de flora- en faunadatabase van Eelerwoude. Eelerwoude heeft meerdere onderzoeken in de nabije omgeving uitgevoerd. De data van deze onderzoeken is opgeslagen in deze database.

3.3 Terreinbezoek

Op basis van een eenmalig veldbezoek is de geschiktheid van het onderzoeksgebied voor de verwachte soorten en/of soortgroepen beoordeeld. Het veldbezoek is overdag door B. v.d. Brink, F. Boonk en L. Dijkhuis uitgevoerd, ecologisch adviseurs bij Eelerwoude (zie kader). Het veldbezoek is uitgevoerd op 27-02-2024 bij 4°C, half bewolkt weer en windkracht 2 Bft. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten genoteerd. Op 02-10-2024 is met een aanvullend veldbezoek sectie 8 en 9 in kaart gebracht.

Kader – Ecologisch deskundige

De veldmedewerkers van Eelerwoude beschikken over een uitgebreide ervaring met de betreffende soortgroepen en voldoen aan de criteria van 'ecologisch deskundige'. Met een ecologisch deskundige wordt bedoeld een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dienen te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO- dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of;
- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt het natuurbeschermingsrecht, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of;
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of;
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk Gebied) en/of;
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

RVO voegt hier nog de volgende criteria aan toe: Een ecologisch deskundige is een persoon met aantoonbare specifieke ecologische kennis en ervaring. Hij of zij geeft ecologisch advies en/of begeleidt werkzaamheden op het gebied van habitats (natuurlijke leefgebieden) en soorten. En heeft voldoende kennis en jarenlange ervaring om ecologisch onderzoek te kunnen doen. Hiermee bedoelen we dat de ecologisch deskundige:

- de functionaliteit van leefgebieden en beschermde soorten (her)kent;
- kennis heeft van algemene erkende onderzoeksmethoden;
- ecologische werkprotocollen kan uitwerken;
- specifieke maatregelen kan begeleiden.

4 Resultaten en bevindingen

4.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de tijdens het veldbezoek waargenomen soorten, al dan niet aangevuld met gegevens uit de literatuur en andere informatiebronnen. In paragraaf 4.2 worden de waarnemingen en resultaten vermeld van soorten waarvoor onder de Omgevingswet mogelijk een vergunningsplicht (of vrijstelling) geldt.

In paragraaf 5.3 worden de waarnemingen en resultaten vermeld van aangetroffen of mogelijk aan te treffen soorten die niet specifiek beschermd zijn op basis van de (verbods)artikelen zoals opgenomen in de artikelen 11.37, 11.46 of 11.54 van het Bal maar die op een Nederlandse Rode lijst zijn vermeld en waarvoor een specifieke zorgplicht geldt.

4.2 Beschermden soorten

4.2.1 Planten

Tijdens het veldbezoek zijn de volgende soorten aangetroffen: Grove den, Amerikaanse eik, beuk, zomereik, Douglas spar, fijnspar, hulst, niervaren spec., verschillende algemene mossoorten. Aangetroffen soorten zijn indicatoren van voedselarm, zuur, droog milieu, behorend bij de hoge zandgronden. Er zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Gelet op het huidige gebruik op en nabij het tracé, cultuurbos met kap, was dit ook niet de verwachting. Ook vanuit de omgeving zijn er geen waarnemingen bekend van beschermde plantensoorten (NDFF, 2024). Vrijwel alle beschermde plantensoorten komen voor in zeer specifieke biotopen als hoogvenen, kalkgraslanden en eeuwenoude muren. Deze specifieke biotopen zijn niet aanwezig binnen het tracé en daarmee zijn beschermde plantensoorten hier niet te verwachten.

4.2.2 Zoogdieren

Vleermuizen

In het tracé is tijdens het dagbezoek beoordeeld of de locatie geschikt is voor vleermuizen. Hierbij is onderscheid gemaakt in: verblijfplaats, vliegroute en foerageergebied. In het tracé kunnen de volgende vleermuissoorten voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, watervleermuis, gewone grootoorvleermuis.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen maken gedurende het jaar gebruik van een netwerk van vaste rust- en verblijfplaatsen (zie kader - Vleermuisverblijfplaatsen). Deze verblijfplaatsen kunnen de volgende functies hebben:

- kraamverblijfplaats;
- zomerverblijfplaats;
- paar- en/of baltsverblijfplaats;
- winterverblijfplaats.

Kader - Vleermuisverblijfplaatsen

Onder de vleermuizen zijn gebouw bewonende en/of boom bewonende soorten aanwezig. Gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn hoofdzakelijk gebouw bewonend. Rosse vleermuis en watervleermuis zijn voornamelijk boom bewonende en gewone grootoorvleermuis, en ruige dwergvleermuis bewonen zowel bomen als gebouwen. Voorbeelden van verblijfplaatsen in gebouwen zijn ruimtes in spouwmuren en achter boeiboorden en gevelbetimmering. Holten en spleten in bomen en ruimtes achter loszittend schors zijn voorbeelden van verblijfplaatsen in bomen.

Vanuit de verschillende functies van de verblijfplaats worden weer andere eisen gesteld aan bijvoorbeeld het klimaat, de toegankelijkheid en de expositie van het verblijf ten opzichte van de zon. Als kraamverblijfplaats worden meestal gebouwen en/of bomen uitgekozen waarbinnen een constant klimaat heerst. Bij gebouwen zijn dit voornamelijk woningen met een spouwmuur of een geïsoleerd dak. Sommige vleermuizen hebben aan een opening van 1-2 cm voldoende om naar binnen te kruipen. Bij bomen gaat het meestal om dikke, oude bomen met een dikke restwand.

In het tracé zijn geen gebouwen aanwezig. In het tracé zijn dan ook geen verblijfplaatsen van gebouw bewonende vleermuizen aanwezig. Wel komt binnen het gebied bomen voor, een aantal ook van omvang die potentie bieden als verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen. In de aanwezige zomereiken en Amerikaanse eiken zijn enkele boomholtes en/of spleten aangetroffen die potentieel geschikt zijn als verblijfplaatsen voor vleermuizen.

Foerageergebieden en vliegroutes

Het tracé is redelijk geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Ook de omgeving is eveneens geschikt als foerageergebied, onder meer door de aanwezigheid van bomenlanen en open terrein (o.a. in de omgeving van sectie 4). Vleermuizen gebruiken lijnvormige elementen om zich langs te verplaatsen, zoals houtsingels, welke als vliegroute kunnen dienen (zie ook kader – Foerageergebieden en vliegroutes). Deze zijn binnen het gebied aanwezig.

Kader - Foerageergebieden en vliegroutes

Foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen zijn beschermd indien bij het verdwijnen ook een verblijfplaats ongeschikt wordt. Bijvoorbeeld door het onderbreken van een vliegroute wordt een foerageergebied onbereikbaar, waardoor de vleermuizen onvoldoende voedsel kunnen vinden. Bij het verdwijnen van foerageergebieden of vliegroutes wordt derhalve onderzocht of er voldoende bereikbare alternatieven zijn.

Vleermuizen maken gebruik van lijnvormige landschapselementen zoals bomenrijen en singels om zich langs te verplaatsen. Een aaneengesloten kronendak heeft hierbij de voorkeur. Van vleermuizen is bekend dat onderbrekingen in de lijnstructuur maximaal 100 tot 200 meter mogen bedragen (kleinere en langzaam vliegende soorten 50 meter). Wanneer de onderbrekingen groter zijn dan deze afstand kunnen sommige soorten deze afstand niet overbruggen en zullen ze uitwijken naar alternatieve vliegroutes en foerageergebieden.

Overige zoogdieren

Op basis van de systematiek van de Omgevingswet (zie hoofdstuk 3) geldt dat voor de in de wet benoemde soorten of soortgroepen – in geval van schade, verstoring of vernieling van vaste verblijf- of voortplantingsplaatsen een vergunningplicht geldt. Op deze vergunningplicht gelden een aantal uitzonderingen. De provincies kunnen in hun omgevingsverordening een vrijstelling van vergunningplicht bepalen.

Soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt

In de omgevingsverordening van de provincie Gelderland is voor de volgende (mogelijk) in het tracé voorkomende soorten een vrijstelling van vergunningplicht opgenomen voor ruimtelijke inrichting: egel, haas, konijn, ree, vos, en algemene (bos)(spits)muizen.

Soorten waarvoor geen vrijstelling van vergunningplicht geldt

Beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt, zoals eekhoorn en das, worden in het tracé verwacht. In het tracé zijn tijdens het veldbezoek geen (potentiële) verblijfplaatsen van deze soorten waargenomen. Gezien de situatie, druk bereden MTB-routes, werden deze ook niet verwacht. Mogelijk dat voor enkele soorten het tracé wel onderdeel uitmaakt als leefgebied, zoals foerageergebied, maar dit betreft echter geen essentieel leefgebied gezien de ligging in een groene, bosrijke, omgeving. De bossingels, bospassage en watergangen blijven behouden. De geplande routeverleggingen betreffen slechts kleine aanpassingen en vergroten in de meeste gevallen zelfs de leefgebieden van niet vrijgestelde soorten.

4.2.3 Vogels

Alle vogels zijn als soort beschermd onder de Omgevingswet. Onderscheid wordt gemaakt tussen vogels met jaarrond beschermde nesten, vogels met jaarrond beschermde functionele leefomgeving en overige (broed)vogels.

Jaarrond beschermde nesten

Onder de vogels met jaarrond beschermde nesten vallen onder andere soorten die hun nesten ook buiten het broedseizoen gebruiken, soorten die elk jaar op dezelfde plaats broeden en daarin zeer honkvast zijn en soorten die steeds van hetzelfde nest gebruik maken en niet of nauwelijks zelf een nest kunnen bouwen.

Verblijfplaatsen van vogelsoorten, of aanwijzingen (braakballen of uitwerpselen) hiertoe, die jaarrond van vaste rust- en verblijfplaatsen gebruikmaken zijn niet aangetroffen binnen het tracé. Gezien de hoge mate van reeds aanwezige verstoring werden deze ook niet verwacht. Mogelijk dat enkele soorten jaarrond beschermde nesten wel het tracé gebruiken als onderdeel van hun leefgebied, zoals bosuil, buizerd en zwarte specht.

Jaarrond beschermde functionele leefomgeving

Onder de vogels met jaarrond beschermde leefomgeving vallen soorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats die zij het jaar daarvoor hebben gebruikt of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Op de onderzochte secties zijn geen vogelsoorten aangetroffen met beschermde functionele leefomgeving.

Kader – Functionele leefomgeving

De functionele leefomgeving van een nest en rustplaats is de omgeving van die plaatsen die nodig is om ze als zodanig te laten functioneren. Een nest kan alleen succesvol functioneren als er voldoende habitat van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen voortplanten. Het hele proces van eieren leggen tot en met het opgroeien van de jongen, schuilen en slapen moet er plaats kunnen vinden. Voor de huismus zijn enkele voorbeelden winterharde struiken, droge zandige plekken en een waterbron met dichtbij dekkingmogelijkheden. Voor soorten met een jaarrond beschermde neststatus geldt dat het omliggende habitat ook van voldoende kwaliteit moet blijven voor het nest om te functioneren. Daarnaast kunnen er zwaarwegende redenen van ecologische aard zijn die bepalen dat een nest én de functionele leefomgeving jaarrond beschermd zijn. Afhankelijk van de lokale staat van instandhouding en de verdere kwaliteit van het leefgebied kunnen elementen die cruciaal zijn voor het nestsucces beschermd zijn.

Overige (broed)vogels

De aangetroffen vogels binnen en direct rondom het tracé vallen onder de algemene broedvogels van bossen, struwelen en parken. Onder andere de volgende vogelsoorten kunnen gebruikmaken van het tracé; o.a. houtduif, merel, roodborst en winterkoning. Binnen het tracé is één nest aangetroffen van algemeen voorkomende broedvogels (sectie 6).

4.2.4 Reptielen

Beschermde reptielen, zoals ringslang, gladde slang, levendbarende hagedis en hazelworm, zijn gebonden aan specifieke terreinen. In het tracé ontbreekt geschikt biotoop zoals heideterreinen, goed ontwikkelde waterlopen en venranden, hiermee kunnen ringslang, gladde slang, adder en levendbarende hagedis worden uitgesloten. Wel is er vergraafbare humeuze bosgrond aanwezig waardoor hazelworm niet kan worden uitgesloten, al zijn er geen waarnemingen van bekend. Verder is er één waarneming uit 2022 bekend van ringslang nabij sectie 1 (NDFF, 2024). Gezien de afwezigheid van geschikt biotoop betreft dit waarschijnlijk een incidentele waarneming.

In de directe omgeving van tracé 9 zijn waarnemingen bekend van hazelworm en ringslang.

4.2.5 Amfibieën

Op basis van de systematiek van de Omgevingswet (zie hoofdstuk 3) geldt dat voor de in de wet benoemde amfibieën – in geval van schade, verstoring of vernieling van vaste verblijf- of voortplantingsplaatsen een vergunningplicht geldt. Op deze vergunningplicht gelden een aantal uitzonderingen. De provincies kunnen in hun omgevingsverordening een vrijstelling van vergunningplicht bepalen.

Soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt

In de omgevingsverordening van de provincie Gelderland is voor de volgende (mogelijk) langs het tracé voorkomende amfibieën een vrijstelling van vergunningplicht opgenomen voor ruimtelijke inrichting: bruine kikker en gewone pad. Deze soorten kunnen het tracé gebruiken als landbiotoop. Op het tracé zelf zijn geen waterelementen aanwezig, derhalve geen voortplantingsbiotoop. Gezien de grote afstand tot waterelementen voor de voortplanting kan het voorkomen van deze soorten worden uitgesloten in de plangebiedjes.

Soorten waarvoor geen vrijstelling van vergunningplicht geldt

Beschermde soorten amfibieën waarvoor geen vrijstelling geldt, zoals kamsalamander of rugstreeppad, worden niet verwacht in het tracé vanwege de aanwezige, ongeschikte habitat voor deze soorten. Zo ontbreken waterelementen op het tracé. Er zijn ook geen verspreidingsgegevens bekend van beschermde amfibieën rondom het tracé (NDFF, 2024).

4.2.6 Vissen

Op of langs de delen van het tracé dat nieuw wordt aangelegd zijn geen watervoerende elementen (sloten, poelen, enzovoort) aanwezig. Derhalve ontbreekt geschikt leefgebied voor vissen en zijn deze dan ook niet aanwezig.

4.2.7 Ongewervelden

Soorten als gevlekte witsnuitlibel, sierlijke witsnuitlibel, groene glazenmaker, platte schijfhoren en grote weerschijnvlinder worden niet verwacht binnen het tracé. Dit door het ontbreken van geschikt habitat dat onder andere bestaat uit venranden, krabbenscheervegetaties, heldere beekjes en aantasting van waardplanten als de boswilg, grauwe wilg en kers. Ook zijn er geen verspreidingsgegevens bekend van dergelijke beschermde ongewervelden in en rondom het tracé (NDFF, 2024).

4.3 Overige (Rode Lijst) soorten

Naar aanleiding van het veldbezoek en het bureauonderzoek zijn, naast de eerder beschreven soorten of soortgroepen in en rond het tracé nog een aantal andere soorten te verwachten¹. Het gaat voor deze soorten om een kans dat deze in het tracé kunnen worden aangetroffen. Voor deze soorten geldt geen vergunningplicht. Wel is het aan zowel initiatiefnemer alsook de uitvoerders, op basis van de zorgplicht als beschreven in paragraaf 3.3, om vooraf na te gaan of de ingrepen gevolgen kunnen hebben voor aangetroffen soorten.

Ongewervelden

- Kleine parelmoervlinder

Planten

- Muurbloem
- Bosaardbei

Schimmels

- Appelboomkaaszwam
- Dennenharszwam
- Dunne weerschijnzwam
- Dunplaathoutzwam
- Eikenweerschijnzwam
- getande kaaszwam
- Hanenkam
- Pruikzwam
- Witte populierenzwam

4.1 Overige wetgeving

4.1.1 gebiedsbescherming

Niet stikstof-gerelateerde effecten:

De deelgebieden liggen allen in Natura 2000 gebied de Veluwe.

Stikstof-gerelateerde effecten

Een Stikstofberekening is altijd noodzakelijk om de uitstoot en depositie van stikstof, en de gevolgen daarvan op Natura 2000-gebieden te bepalen. In het huidige gebruik is er al sprake van een MTB-route. Een stikstofberekening is een aparte toets en geen onderdeel van deze ecologische QuickScan.

4.1.2 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied en de directe omgeving maken onderdeel uit van het Geldersch Natuur Netwerk (GNN).

4.1.3 Houtopstanden

De deelgebieden lopen door bosgebied met productiefunctie. Er worden voor de routewijzigingen geen bomen gekapt.

¹ De opsomming in deze paragraaf is gebaseerd op informatie uit het NDDF of bij Eelerwoude bekende informatie of gedane waarnemingen tijdens het veldbezoek. Het kan niet worden uitgesloten dat bepaalde soorten niet zijn opgemerkt, of ten tijde van het veldbezoek niet aanwezig waren of waarvan geen algemeen beschikbare informatie over voorkomen in of rond het tracé bekend is. Op basis van de zorgplichtbepalingen blijft initiatiefnemer of uitvoerder (een ieder) zelf verantwoordelijk om vooraf na te gaan of bepaalde soorten die op een rode lijst zijn geplaatst nadelige gevolgen kunnen ondervinden door de uit te voeren activiteit. Is dit het geval dan is degene ook wettelijk verplicht alles te doen wat in zijn of haar macht ligt om deze nadelige gevolgen te voorkomen of – indien dat niet meer mogelijk is – deze gevolgen te niet te doen of te mitigeren. Het niet naleven van deze zorgplicht kan bestuursrechtelijk worden gehandhaafd.

5 Conclusies en aanbevelingen

5.1 Beschermde soorten

In dit hoofdstuk worden eventuele effecten, op beschermde en vrijgestelde soorten, op beschermde gebieden (Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland) en houtopstanden, als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling beschreven. Tevens wordt de uitvoerbaarheid en haalbaarheid van de plannen beoordeeld. Tot slot worden adviezen gegeven om de plannen natuurinclusiever te ontwikkelen, inrichten en beheren.

5.1.1 Soorten waarvoor vergunningplicht geldt

Met de volgende soorten en/of soortgroepen dient rekening te worden gehouden.

Planten

Conclusies

Vanwege het ontbreken van geschikt habitat zijn beschermde planten op voorhand uit te sluiten en is nader onderzoek. Een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit voor beschermde flora is niet noodzakelijk.

Aanbevelingen

Om zoveel mogelijk habitat te behouden is het belangrijk dat de impact van de werkzaamheden zo klein mogelijk blijft. Dit betekent dat er uitsluitend op de (aan te leggen) route wordt gereden met machines en minimaal aan plantmateriaal wordt afgegraven. Alvorens de aanleg wordt het tracé nagelopen door een ecologisch deskundige en aangepast waar nodig.

Vleermuizen

Conclusies

Binnen het tracé zijn enkele bomen aanwezig waar mogelijk vleermuizen in zouden kunnen verblijven. Daarnaast zijn er enkele potentiële foerageergebieden aanwezig. Echter, door de aard van de activiteit kunnen negatieve effecten worden op verblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes worden uitgesloten. De activiteit betreft een dagactiviteit: mountainbiken. Daarnaast is de impact van de aanleg gering, er wordt geen gebruik gemaakt van verlichting en het tracé wordt enkel gedurende de daguren betreden. Buiten de daguren is toegang tot het tracé verboden. Nader onderzoek naar verblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes is dan ook niet noodzakelijk.

Aanbevelingen

Met betrekking tot het foerageergebied en de vliegroutes van de vleermuizen zal het plan / de activiteiten geen effect hebben op de functionaliteit van het gebied. Het is daarbij wel van belang dat de verstoring in het tracé niet toeneemt. Dit kan met enkele simpele maatregelen:

- er wordt geen verlichting gebruikt;
- bomen worden niet geroerd door machines;
- er wordt enkel tijdens daguren gewerkt.

Overige zoogdieren

Conclusies

Soorten waarvoor geen vrijstelling geldt zijn gezien het habitat niet op voorhand uit te sluiten. Echter zijn er geen verblijfplaatsen aangetroffen in de omgeving van het betreffen de activiteiten (1) het verleggen van MTB-routes binnen de verstoringafstand van het bestaande tracé, en (2) het opheffen van enkele routedelen die door mogelijk rustgebied voor grondgebonden zoogdieren lopen, maatregelen die juist voor meer aaneengesloten gebied zorgen. Daarnaast wordt er gebruik gemaakt van paden die al een fiets- en/of wandelbestemming hebben. De activiteit leidt derhalve niet tot aantasting van het essentieel leefgebied van

deze soorten, en in enkele gevallen wordt dit juist vergroot. Een negatief effect op beschermde grondgebonden zoogdieren is daarom uitgesloten. Nader onderzoek en een vergunningaanvraag voor grondgebonden zoogdieren zijn niet nodig.

Vrijgestelde soorten

Het plan kan leiden tot vernieling van enkele vaste rust- of voortplantingsplaatsen van algemeen voorkomende muizensoorten. Op basis van de provinciale omgevingsverordening geldt voor deze ruimtelijke inrichting een vrijstelling (vergunningvrij geval). De ontwikkeling zal naar verwachting niet leiden tot een verlies van leefgebied van beschermde soorten waarvoor op basis van de provinciale omgevingsverordening een vrijstelling van vergunningplicht geldt. Het gaat hier met zekerheid niet om verlies van essentieel leefgebied. Derhalve heeft de ingreep geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er sprake is van een het verplaatsen van de verstoring waardoor er voldoende leefgebied aanwezig blijft, of het leefgebied zelfs toeneemt en het relatief algemene soorten betreft. Wel geldt de algemene zorgplicht.

Aanbevelingen

Bij het verwijderen van roudedelen die door rustgebied, of over en/of langs wildwissels van hoefdieren lopen, wordt aanbevolen om enkel gebruik te maken van niet-gemotoriseerde apparatuur. Hiermee wordt verstoring van dieren in hun dagrustgebied voorkomen (met name in rond de naaldhoutopstand ten oosten van sectie 2. Tevens is het advies om bij verlegging van de lus van sectie 2 gebruik te maken van natuurlijke aanwezige dekking, zodat eventueel (laat) passerende mountainbikers minder verstoring effect hebben op laat migrerend wild in de ochtenduren en vroeg migrerend wild in de avonduren. Het wordt aanbevolen om de lus circa 100 meter naar het noorden te verleggen.

Broedvogels

Conclusies

Er zijn geen vogels met jaarrond beschermde nesten aangetroffen binnen secties 1 t/m 9 van het tracé. Op deze locaties is nader onderzoek of het aanvragen van een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit niet nodig.

Jaarrond beschermde functionele leefomgeving (cat. 5)

Gelet op de beperkte omvang van de projectlocatie en het ruime aanbod aan geschikt leefgebied voor deze soorten in de omgeving, gaat het om slechts enkele broedparen van genoemde algemeen voorkomende soorten. In de omgeving zijn voldoende alternatieve nestmogelijkheden en leefgebied aanwezig. Genoemde soorten zijn bovendien goed in staat alternatieve nestplaatsen te vinden. Compenserende maatregelen of het aanvragen van een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit is om deze redenen dan ook niet aan de orde.

Aanbevelingen

Op basis van de Omgevingswet zijn alle bewoonde vogelnesten beschermd, ongeacht het tijdstip van het jaar en ongeacht de zeldzaamheid van de soort. Door werkzaamheden buiten het broedseizoen² uit te voeren kan in veel situaties worden voorkomen dat gehandeld wordt in strijd met het verbod op het opzettelijk verstoren van vogels. De periode van 1 maart tot 15 juli wordt over het algemeen beschouwd als broedseizoen. Werkzaamheden binnen het broedseizoen zijn mogelijk indien door een ecologisch deskundige middels een broedvogelinspectie is vastgesteld dat er met deze werkzaamheden geen nesten van broedvogels worden verstoord, echter zijn er ook andere verstoringsevoelige diersoorten aanwezig gedurende het broedseizoen. Werkzaamheden gedurende het voorjaar worden daarom afgeraden. Het al afsluiten van paden die over bestaande fietspaden worden omgeleid, wordt daarom juist aangeraden.

² In het kader van de Omgevingswet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 1 maart tot 15 juli.

Reptielen

Conclusies

Langs sectie 1 t/m 8 ontbreekt geschikt habitat voor ringslang, gladde slang, salamanders en hagedissen. De waarneming van ringslang nabij 1 betreft een incidentele waarneming ver buiten het beoogde tracé. Daarnaast zijn er geen waarnemingen bekend van hazelworm. Er zijn geen plekken aanwezig op de te wijzigen secties waar potentiële zonplekken zijn. Derhalve is nader onderzoek of het aanvragen van een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit voor reptielen niet noodzakelijk.

Langs sectie 9 zijn waarnemingen bekend van ringslang en hazelworm. Vanwege de afwezigheid van waterpartijen is voortplantingshabitat of zomerhabitat uitgesloten. De bekende waarnemingen betreffen waarschijnlijk een enkele ringslang onderweg van en naar de overwinteringslocaties. Deze bevinden zich op plekken waar broei ontstaat en plekken waar ze vorstvrij kunnen overwinteren, zoals in de humuslaag of onder stacaravans.

De waarnemingen van hazelworm beperken zich tot het uiterste noordelijke puntje van het tracé, hier loopt de route langs een Douglasopstand met een dikke moslaag. Dit is bij uitstek geschikt als habitat voor hazelworm. De voorgenomen routeaanpassing loopt niet door de Douglasopstand. Hiermee loopt het niet door essentieel leefgebied van hazelworm.

Sectie 9 vormt enkel tijdelijk onderdeel van het leefgebied van ringslang. Dit is geen essentiële functie. Daarnaast zijn de waarnemingen incidenteel: het betreft gemiddeld minder dan één individu per jaar (over de periode 2019-2024). Een negatief effect van de aanleg en het gebruik van een single track op deze locatie op ringslang is derhalve uitgesloten.

Aanbevelingen

In het kader van de zorgplicht wordt geadviseerd om het tracé na te lopen op kort voorafgaand aan de werkzaamheden. Verder wordt geadviseerd om de afgegraven toplaag niet af te voeren en op locatie te laten liggen. Daarnaast wordt geadviseerd om het tracé van sectie 9 voor de Douglasopstand over het bestaande bospad te leiden, weg van deze opstand. Hiermee kan doodrijden van hazelworm worden voorkomen.

Amfibieën

Conclusies

In het plangebied komen geen beschermde amfibieën voor, tevens leidt de activiteit niet tot aantasting van het essentieel leefgebied van overige soorten. Dit omdat geschikt voortplantingshabitat ontbreekt. Nader onderzoek of het aanvragen van een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit voor amfibieën is niet noodzakelijk.

Aanbevelingen

In het kader van de zorgplicht wordt geadviseerd om de werkzaamheden uit te voeren wanneer amfibieën nog actief zijn, tussen augustus en november.

Vissen

Conclusies

In het plangebied komen geen waterelementen voor, derhalve geen vissen. Nader onderzoek of het aanvragen van een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit voor beschermde vissen is niet aan de orde.

Ongewervelden

Conclusies

Er is geen sprake van negatieve effecten op beschermde ongewervelden. Nader onderzoek of het aanvragen van een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit voor beschermde ongewervelden is daarom niet noodzakelijk.

Op de locaties van de voorgenomen aanpassingen komen met zekerheid niet strikt beschermde ongewervelden voor. Met het afgraven worden mogelijk verblijfplaatsen van deze soorten verstoord. Echter door het ter plaatse laten liggen van afgegraven materiaal, kunnen negatieve effecten op deze soorten worden voorkomen. De aanwezige dieren kunnen zelfstandig een plek in de nabijheid vinden. Verder geldt de zorgplicht.

Aanbevelingen

Door de afgegraven toplaag van de bodem niet af te voeren, krijgen bodem bewonende ongewervelden de kans om zich elders te vestigen.

5.1.2 Soorten waar specifieke zorgplicht op van toepassing is

Conclusies

Het is aannemelijk dat in het tracé of de directe omgeving de volgende (Rode lijst) soorten worden aangetroffen (NDFF, 2024):

| Ongewervelden | Schimmels | |
|--|--|--|
| <ul style="list-style-type: none">Kleine parelmoervlinder | <ul style="list-style-type: none">AppelboomkaaszamDennenharszwamDunne weerschijnzwamDunplaathoutzwamEikenweerschijnzwamGetande kaaszwam | <ul style="list-style-type: none">HanenkamPruikzwamWitte populierenzwamgetande kaaszwamHanenkam |
| Planten | | |
| <ul style="list-style-type: none">MuurbloemBosaardbei | | |

Het gaat allen om soorten welke op een Nederlandse Rode lijst zijn geplaatst, maar waarvoor geen specifieke verplichting geldt voor een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit. Gezien de kleine schaal van de werkzaamheden, het feit dat er geen bomen gekapt worden en het in het gebied blijven van verwijderd materiaal kunnen negatieve effecten van de werkzaamheden, en de latere gebruiksfase, op bovengenoemde Rode Lijst soorten worden uitgesloten. Wel geldt ten alle tijden voor deze soorten geldt de zorgplicht.

De zorgplicht houdt in dat passende preventieve maatregelen getroffen moeten worden om enige nadelige gevolgen te voorkomen. Of, indien dat niet mogelijk is, er passende herstelmaatregelen worden genomen. Voor deze soorten wordt geadviseerd om vooraf en tijdens de voorgenomen werkzaamheden of activiteiten een ecologisch specialist in te schakelen die u kan adviseren op welke wijze nadelige gevolgen kunnen worden voorkomen en/of welke passende (herstel) maatregelen nodig of mogelijk zijn. Zie ook paragraaf 3.7. en artikel 11.6 van het Bal. Maatregelen kunnen worden vastgelegd in een ecologisch werkprotocol.

Aanbevelingen

Voor deze soorten geldt dat bij de voorbereiding en ook bij de aanlegwerkzaamheden de in de wet opgenomen specifieke zorgplichten worden nageleefd. Zie hiervoor paragraaf 3.3. Wanneer dit aan de orde is wordt geadviseerd om het aantreffen van deze soorten in het tracé én de door verantwoordelijke personen of organisaties getroffen maatregelen om schade aan deze soorten te voorkomen of te beperken goed te documenteren en vast te leggen. De specifieke zorgplichten kunnen niet alleen bestuursrechtelijk, maar ook strafrechtelijk worden gehandhaafd.

Veel soorten betreffen schimmels die afhankelijk zijn van (staand) (dood) hout. Door deze zeer waardevolle onderdelen in het plangebied achter te laten of te laten staan (bomen) kan worden voldaan aan de specifieke zorgplicht.

5.2 Overige wetgeving

5.2.1 Gebiedsbescherming

Het tracé ligt in Natura 2000-gebieden de Veluwe. Gezien de zeer kleine schaal van de voorgenomen activiteiten is er geen sprake van mogelijk negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied. Vanuit de QuickScan komen geen doelsoorten naar voren. Verder lopen de te wijzigen tracés niet door strikt beschermd habitat of kwetsbare natuur en betreft het geen aanleg van nieuwe routes. Echter kunnen doelsoorten niet worden uitgesloten in het plangebied. Een toetsing van niet stikstof-gerelateerde effecten wordt daarom noodzakelijk geacht.

Stikstof-gerelateerde effecten

Een stikstofberekening is altijd noodzakelijk om de uitstoot en depositie van stikstof, en de gevolgen daarvan op Natura 2000-gebieden te bepalen. Echter, een Aerius berekening vormt geen onderdeel van deze ecologische QuickScan.

5.2.2 Gelders Natuurnetwerk

Met de voorgenomen werkzaamheden worden geen negatieve effecten verwacht op de wezenlijke waarden en kenmerken van het GNN. Van afname van areaal is geen sprake, tevens worden geen effecten verwacht die de wezenlijke waarden en kenmerken van het GNN significant aantasten. Op enkele plaatsen neemt het areaal juist iets toe door verplaatsing naar bestaande infrastructuur. Daarnaast wordt het omgevingsplan niet gewijzigd. Een toetsing aan het GNN-beleid wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

5.2.3 Bescherming houtopstanden

Aangezien er binnen het tracé geen bomen worden gekapt is nadere toetsing van niet noodzakelijk.

5.3 Opweg naar 100% natuurinclusief ontwikkelen, inrichten en beheren

Als Eelerwoude dagen wij onze opdrachtgevers uit om natuurinclusief te ontwikkelen, in te richten en te beheren. Én daarmee samen maximaal impact te maken. Zo werken we samen aan een gezonde toekomst van huidige en toekomstige generaties.

Vanuit deze ambitie geven wij u het volgende advies mee:

- *De recreatiedruk op de Nederlandse natuur neemt de laatste jaren alleen maar verder toe. Dit heeft tot gevolg dat planten en dieren in natuurgebieden steeds meer weggedrukt worden door fietsers, wandelaars en ander soortige recreanten. Door de padenstructuur zo in te richten dat de verstoring van verschillende activiteiten zich tot een beperkt gebied concentreert en bij de inrichting rekening te houden met foerageer- en rustgebieden kan een duurzaam medegebruik van natuurgebieden worden gerealiseerd. Daarnaast kunnen brede corridors van recreatie en paden luwe gebieden worden aangelegd om wild meer ruimte te geven.*

Op het traject worden delen verlegd. Door de verleggingen te beperken tot verstoringzones van bestaande paden kunnen in het wild levende dieren ook overdag natuurlijk gedrag vertonen. Hiermee geven we de natuur meer rust. Tevens kunnen mensen door middel van bebording en flyeracties worden geattendeerd op hoe zij kunnen bijdragen aan een rustige omgeving voor in het bos levende dieren.

Duurzaam medegebruik van de natuurlijke omgeving, dat is pas genieten.

100% natuurinclusieve leefomgeving. Daar gaan we samen voor!

5.4 Geldigheid rapportage

Dit rapport gaat in op de effecten van de ontwikkeling zoals beschreven in hoofdstuk 2.2. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten leiden.

Literatuurlijst

- Creemers R.C.M. & van Delft J.J.C.W. (2009). De amfibieën en reptielen van Nederland, - Nederlandse fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European invertebrate Survey – Nederland, Leiden.
- ESRI Nederland (2021). <https://www.esri.nl/nl-nl/home>
- Limpens, H., K. Mostert en W. Bongers (1997). Atlas van de Nederlandse Vleermuizen. Utrecht: KNNV Uitgeverij.
- Ministerie van Economische Zaken (2016). Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Ministerie van Economische Zaken, versie 1.3.
- NDFF (2024). Nederlandse Databank Flora en Fauna. <https://www.ndff.nl/>
- Provincie Gelderland (2024). Omgevingsverordening Gelderland. d.d. 01-05-2024.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland. (2002). Atlas van de Nederlandse broedvogels, - Nederlandse fauna 5. Leiden, Nederland: KNNV Uitgeverij & European invertebrate Survey – Nederland.
- Vogel R.L., Bouwma I., Koese B., Kranenbarg J., La Haye M., Odé B., Sierdsema H., Sparrius L., Verburg P. & Zollinger R. (2013). Het belang van Nederland buiten de Ecologische Hoofdstructuur voor soorten van de Vogelrichtlijn en van bijlage V van de Habitatrichtlijn. Sovon-rapport 2013.015. Sovon, Nijmegen.
- Weeda, R., Westra, C., Westra, E. J., & Westra, T. (1985-1994). Nederlandse oecologische flora: Wilde planten en hun relaties 1 t/m 5. Amsterdam, Nederland: IVN in samenw. met de Vara en de VEWIN.

Soortinformatie:

- www.ravon.nl
- www.sovon.nl
- www.floron.nl
- www.vlindernet.nl
- www.nederlandsesoorten.nl
- www.natura2000.nl

Waarnemingen:

- ndff-ecogrid.nl

Soorten:

- Bij12 (2017). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Bij12, versie 1.0, Utrecht.
- Bij12 (2017). Kennisdocument Gewone grootoorvleermuis *Plecotus auritus*. Bij12, versie 1.0, Utrecht.
- Bij12 (2017). Kennisdocument Rosse vleermuis *Nyctalus noctula*. Bij12, versie 1.0, Utrecht.
- Bij12 (2017). Kennisdocument Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*. Bij12, versie 1.0, Utrecht.

Bijlage 1 Wettelijk kader natuurwetgeving

Inleiding

Het natuurbeschermingsrecht onder de Omgevingswet bestaat uit drie onderdelen: de bescherming van soorten, de bescherming van gebieden en de bescherming van houtopstanden. De kern van het natuurbeleid wordt gevormd door het Natuurnetwerk Nederland, dat een samenhangend netwerk vormt van natuurgebieden. De provincies zijn in de meeste gevallen het bevoegd gezag. Alleen in een aantal situaties, zoals bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, is het Rijk het bevoegd gezag. In deze bijlage wordt kort ingegaan op de relevante regels waaraan voldaan moet worden.

Bescherming van soorten

Het uitgangspunt bij het onderdeel soortenbescherming (toetsing flora- en fauna-activiteit) is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde dieren of planten. De wet kent een drietal beschermingsregimes; beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn, beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn en beschermingsregime "Andere soorten".

Verbodsbepalingen

Het systeem van de Omgevingswet wijkt af van wat eerder in de Wet natuurbescherming was opgenomen; er is niet langer sprake van absoluut verbod met een mogelijkheid om ontheffing van dit verbod te krijgen, maar van verbod behoudens wanneer men beschikt over een daartoe bedoelde omgevingsvergunning. De Omgevingswet gaat uit van het 'nee, tenzij-principe'. In de wet worden ten aanzien van de beschermde soorten een aantal verbodsbepalingen genoemd (zie tabel 2). De verbodsbepalingen zijn gekoppeld aan het beschermingsregime van de soort (resp. Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of de groep 'Andere (nationaal) beschermde soorten').

Voor welke situaties een omgevingsvergunning voor de flora- en fauna-activiteit nodig is vastgelegd in hoofdstuk 11 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).

Vogels (Vogelrichtlijnsoorten)

Dit regime betreft alle vogels cf. artikel Vogelrichtlijn. Hiervoor gelden de volgende verbodsbepalingen:

- er geldt vergunningplicht voor activiteiten die kunnen leiden tot het opzettelijk doden of vangen van van nature in Nederland in het wild levende vogels als bedoeld in artikel 1 Vogelrichtlijn;
- tevens geldt vergunningplicht voor het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren én het opzettelijk storen van vogels.

Dit is vastgelegd in artikel 11.37 van het Bal.

Europees beschermde soorten

Soorten uit Bijlage IV Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage II van het Verdrag van Bonn. In de bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd³. Hiervoor gelden de volgende verbodsbepalingen:

³ De brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen', versie 1.3. Ministerie van EZ, december 2016 impliceert dat de bescherming uit de Vogelrichtlijn prevaleert boven de bescherming van vogels uit de verdragen van Bonn en Bern



Eelerwoude

Op weg naar 100% natuurinclusief ➔

050225Batch968

- er geldt vergunningplicht voor het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk verstoren, doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn;
- er geldt vergunningplicht voor het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren én het verstoren en het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van bedoelde diersoorten;
- er geldt ook vergunningplicht voor het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, onwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied.

Dit is vastgelegd in artikel 11.46 van het Bal.

Andere (nationaal) beschermde soorten

Soorten die uit nationaal oogpunt bescherming behoeven. Hiervoor gelden de volgende verbodsbepalingen:

- er geldt vergunningplicht voor het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten zoals genoemd in bijlage IX, onder A van het Bal;
- vergunningplicht geldt ook voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van de hiervoor bedoelde dieren;
- vergunningplicht geldt ook voor het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, onwortelen of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder B van het Bal.

Dit is vastgelegd in artikel 11.54 van het Bal.

Tabel 1. Overzicht verbodsbepalingen Omgevingswet.

| Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn (art. 11.37 Bal) | Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (art. 11.46 Bal) | Beschermingsregime Andere soorten (art. 11.54 Bal) |
|--|--|---|
| Lid 1, onder a het is verboden van nature in Nederland in het wild levende vogels opzettelijk te doden of opzettelijk te vangen | Lid 1, onder a het is verboden in het wild levende dieren in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of opzettelijk te vangen | Lid 1, onder a het is verboden beschermde, in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers opzettelijke te vangen en te doden |
| Lid 1, onder b het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, beschadigen of nesten weg te nemen | Lid 1, onder b het is verboden in het wild levende dieren opzettelijk te storen | Lid 1, onder b het is verboden vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren als bedoeld onder a opzettelijk te beschadigen of te vernielen |
| Lid 1, onder c Het is verboden eieren te rapen of onder zich te hebben | Lid 1, onder c het is verboden eieren van in het wild levende dieren opzettelijk te vernielen of te rapen | Lid 1, onder c het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken, verzamelen, af te snijden, onwortelen of te vernielen |
| Lid 1, onder d Het is verboden opzettelijk vogels te storen, tenzij het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort | Lid 1, onder d het is verboden voortplantings- of rustplaatsen van in het wild levende dieren te beschadigen of te vernielen | |
| | Lid 1, onder e het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken, verzamelen, af te snijden, onwortelen of te vernielen | |



Eelerwoude

Op weg naar 100% natuurinclusief ➔

050225Batch968

Deze verbodsbepalingen mogen niet overtreden worden, tenzij voor de soort(en):

- een vrijstelling van vergunningplicht geldt;
- er gewerkt wordt met een goedgekeurde Gedragscode (feitelijk een collectieve vergunning);
- de activiteit deel uitmaakt van een vastgesteld programma;
- een vergunning is verkregen.

Voor een aantal handelingen zijn vrijstellingen mogelijk in de vorm van een provinciale verordening of een (goedgekeurde) gedragscode.

De verbodsbepalingen voor de groep van overige, 'nationale' soorten zijn geïnspireerd op de Habitatrichtlijn en op een aantal punten versoepeld. Zo is het opzettelijk verstoren van beschermde soorten (en hun verblijfplaatsen) uit deze groep van overige soorten niet langer verboden. Wel is het nog steeds verboden om vaste verblijfplaatsen van dieren onder dit beschermingsregime opzettelijk te beschadigen of te vernielen.

Voor vogels geldt dat verstoren niet verboden is als de verstoring maar niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de soort (*artikel 5.1, lid 2 onder g Ow gelezen in samenhang met § 11.2 Bal*). Het beschadigen van in gebruik zijnde vogelnesten tijdens het broedseizoen blijft verboden, maar het verstoren dus niet meer, tenzij er sprake is van een wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van de specifieke soort(en). Het is aan de initiatiefnemer om zich op de hoogte te (laten) stellen, en waar nodig aan te tonen, dat de op zich verstorende activiteit geen bedreiging vormt voor de staat van instandhouding van de betreffende vogelsoort.

Tot slot geldt het opzettelijk doden of vangen en het verbod om vaste verblijfplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te vernielen of beschadigen, niet voor bosmuis, huisspitsmuis of veldmuis in of op gebouwen of de daarbij behorende erven of roerende zaken (*artikel 11.54 lid 2 sub a Bal*).

Vrijstellingen

De vergunningplicht zoals hiervoor benoemd is niet absoluut. Het verbod om zonder omgevingsvergunning bepaalde handelingen uit te voeren bestaat niet als er voor bepaalde handelingen of activiteiten een vrijstelling is verleend. Dergelijke vrijstellingen kunnen landelijk gelden en worden door de Minister vastgesteld. De provincies kunnen in hun omgevingsverordening ook bepaalde vrijstellingen verlenen. Deze vrijstellingen verschillen per provincie.

Er bestaan ook andere wetsinstrumenten die een vergunningplicht uitsluiten. Dit kan doordat bepaalde activiteiten zijn opgenomen in een programma, of dat de handelingen worden uitgevoerd op grond van een aangewezen gedragscode. Wanneer dit aan de orde is wordt dit verderop in het rapport toegelicht.

Provinciale verordening

Provinciale Staten kunnen vrijstelling van de verbodsbepalingen verlenen. Zo zijn met een provinciale verordening een aantal vooral algemeen voorkomende en beschermde zoogdieren vrijgesteld van de vergunningplicht. Door deze mogelijkheid ontstaan echter wel verschillen in de bescherming van soorten tussen de verschillende provincies.

Programmatische aanpak

De Omgevingswet biedt de mogelijkheid om een programmatische aanpak toe te passen. Een dergelijk programma kan zowel door het Rijk als door provincies worden opgesteld. Onder de Flora en faunawet en Wet natuurbescherming is reeds ervaring opgedaan met een dergelijke programmatische aanpak. Tevens is voor een aantal grootschalige ontwikkelingen en plangebieden een generieke vergunningen verleend. Het biedt de



Eelerwoude

Op weg naar 100% natuurinclusief ➤

050225Batch968

mogelijkheid om door middel van een actieve leefgebiedenbenadering te streven naar een betere verbinding tussen economie en ecologie.

Beheerplan Natura 2000-gebied

Tot slot zijn handelingen die onderdeel uitmaken van een beheerplan voor een Natura 2000-gebied of een programmatische aanpak vrijgesteld, mits de handelingen zijn getoetst aan de criteria voor afwijking van de soortenbeschermingsregimes.

Afwijken van verbodsbepalingen

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen (en deze toch te mogen overtreden) via een vergunning of een vrijstelling moet aan drie criteria worden voldaan:

1. er is geen andere bevredigende oplossing voor de handeling (=alternatievenafweging);
2. de afwijking is gebaseerd op een in de wet genoemd belang (b.v. openbare veiligheid of volksgezondheid);
3. de ingreep of handeling mag geen afbreuk doen aan en/of verslechtering betekenen voor de staat van instandhouding van de soort.

Als aan (alle) drie deze vereisten voldaan is, kan een vergunning worden verleend. Hieronder worden de drie vereisten nader toegelicht.

Andere bevredigende oplossing(en)

De initiatiefnemer moet aantonen en beargumenteren dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn waardoor overtreding van de verbodsbepaling(en) kan worden voorkomen, bijvoorbeeld door plaanpassing of het aanpassen van de uitvoeringsperiode. Het is aan het bevoegd gezag (doorgaans dus de provincie) om de alternatieve oplossingen te beoordelen en hierover te besluiten. De onderbouwing moet gebaseerd zijn op objectieve en controleerbare gegevens.

Belangen

Voor de soorten die beschermd zijn onder de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn kan alleen vergunning worden verleend op grond van de in deze richtlijnen genoemde belangen. Voor de groep van overige, nationaal beschermde soorten wordt uitgegaan van de in de Habitatrichtlijn genoemde belangen, plus een aantal aanvullende belangen. In het Kader - Wettelijk Belang wordt een overzicht gegeven van deze belangen.

Staat van instandhouding van de soort

Tot slot moeten de effecten van de voorgenomen handeling(en) worden beoordeeld aan de staat van instandhouding (Svl) van de soort. Zie ook kader – Staat van instandhouding. De Svl varieert per soort en per handeling, en is niet vastgelegd in de wet. Een handeling op een zeldzame beschermde soort zal eerder leiden tot een negatief effect op de Svl dan bij een algemene soort. Belangrijk is ook de trend (aantalsontwikkeling) en de ruimtelijke verspreiding van de soort. Bij de beoordeling moet rekening worden gehouden met cumulatieve (versterkende) effecten, bijvoorbeeld door andere handelingen of ontwikkelingen in de omgeving en met reeds verleende vergunningen voor dezelfde populaties van deze soort(en). Bij de beoordeling mogen compenserende en mitigerende (verzachtende) maatregelen worden betrokken. Het ecologische toetsingscriterium verschilt per beschermingsregime. Om te beoordelen of aan deze criteria wordt voldaan, moet inzicht worden gegeven in:

1. de Svl (van de populatie) van de soort (in zijn natuurlijke verspreidingsgebied);
2. het effect van de handeling of ontwikkeling op de soort.



Eelerwoude

Op weg naar 100% natuurinclusief ➤

050225Batch968

Kader - Staat van instandhouding

- **Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn:** "De maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de betreffende soort".
- **Beschermingsregime soort Habitatrichtlijn:** "Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan".
- **Beschermingsregime Overige soorten:** "Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan".

Voorkomen van overtreding verbodsbepalingen

In sommige situaties kunnen maatregelen worden getroffen waardoor negatieve effecten en overtreding van de verbodsbepalingen van het natuurbeschermingsrecht onder de Omgevingswet kunnen worden voorkomen. Bijvoorbeeld door de kap van bomen met broedende vogels uit te stellen tot na de broedtijd. Al kan de boom ook een nest bevatten van een vogelsoort waarbij het nest jaarrond beschermd is, waardoor overtreding niet kan worden voorkomen. Het plannen van werkzaamheden buiten de kwetsbare periode(n) van beschermde soorten is een veel toegepaste maatregel. Andere mogelijkheden om overtreding te voorkomen zijn wellicht het aanpassen van de werkvolgorde, gebruik te maken van andere apparatuur of de werkzaamheden te faseren in ruimte en tijd (zoals in het voorbeeld).



Eelerwoude

Op weg naar 100% natuurinclusief ▶

050225Batch968

Kader - Wettelijk Belang

Voor vogels beschermd onder de Vogelrichtlijn kan vergunning worden verleend op grond van de volgende belangen:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- ter bescherming van flora en fauna;
- voor onderzoek en onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt;
- om het vangen, onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Voor soorten beschermd onder de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern of het Verdrag van Bonn kan vergunning worden verleend op grond van de volgende belangen:

- in het belang van de bescherming van wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen eigendom;
- in het belang van volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de vergunning of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen, onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de vergunning of vrijstelling vastgesteld aantal planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Voor andere 'nationaal' beschermde soorten kan vergunning worden verleend op grond van de volgende belangen:

- de belangen die gelden voor soorten van de Habitatrichtlijn zoals hierboven genoemd;
- in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- ter voorkoming van schade en overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes of begraafplaatsen;
- ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud van landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied;
- in het algemeen belang van de betreffende soort.



Eelerwoude

Op weg naar 100% natuurinclusief ➤

050225Batch968

Zorgplichten

Tot slot gelden onder de Omgevingswet een aantal (nieuwe en uitgebreide) specifieke zorgplichtbepalingen. Deze worden hieronder toegelicht. Belangrijk is dat vanaf 2024 ook een specifieke zorgplicht geldt voor soorten die op een Nederlandse Rode lijst zijn geplaatst. Deze zorgplicht heeft tot gevolg dat ook vooraf moet worden nagegaan of er een kans is dat één of meer van deze Rode lijst-soorten binnen of in de directe omgeving van het plangebied kunnen voorkomen. Dit voor zover het om soorten gaan die niet al onder het hiervoor beschreven beschermingsregime vallen en waarvoor vergunningplicht geldt in geval van handelingen met schadelijke gevolgen. Voor deze Rode lijst-soorten is in hoofdstuk 4 en 5 een eigen paragraaf opgenomen.

Voor iedere activiteit, handeling, ruimtelijk plan of ruimtelijke ontwikkeling is het verplicht om te toetsen of deze kan leiden tot vergunningplicht, of dat mogelijk een vrijstelling van deze vergunningplicht geldt. Maar ook of er mogelijk een specifieke zorgplicht van toepassing kan zijn.

Algemene zorgplicht

In artikel 1.7 van de Omgevingswet is opgenomen dat iedereen die weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat zijn activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving:

- alle maatregelen moet nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
- als die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, moet hij die gevolgen zoveel mogelijk beperken en ongedaan maken;
- als de gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt, moet hij die activiteit achterwege laten voor zover dat redelijkerwijs van hem kan worden gevraagd.

Daarnaast is in artikel 1.7a van de Omgevingswet ook een algemeen verbod opgenomen. Daarin is vastgelegd dat het verboden is om een activiteit te verrichten of na te laten als daardoor aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving (dreigen te) ontstaan. Het betekent bijvoorbeeld dat het verboden is onnodig dieren en planten te doden, wanneer er redelijkerwijs een andere oplossing voor is, bijvoorbeeld de dieren te verplaatsen naar een ander gebied.

Verder is het op grond van artikel 2.1 van de Wet dieren verboden om zonder redelijk doel of met overschrijding van hetgeen ter bereiking van zodanig doel toelaatbaar is, bij een dier pijn of letsel te veroorzaken dan wel de gezondheid of het welzijn van het dier te benadelen. Dat geldt ook voor in het wild levende dieren.

Specifieke zorgplicht

Naast deze algemene zorgplicht gelden vanaf 2024 ook een aantal specifieke zorgplichten (artikel 4.3 van de Omgevingswet).

Deze specifieke zorgplichten in relatie tot natuur staan in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).

Flora- en fauna-activiteiten

Voor dit plan zijn de in artikel 11.27 van het Bal opgenomen specifieke zorgplichten voor het uitvoeren van Flora- en fauna-activiteiten van belang.

Samengevat komen deze zorgplichten op het volgende neer:

Een ieder die een activiteit wil gaan uitvoeren en waarbij hij of zij weet, of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor beschermde natuurwaarden of soorten dan is hij/zij verplicht om alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen of zelfs de activiteit niet uit te voeren. Is er toch noodzaak voor deze activiteit en kunnen de



Eelerwoude

Op weg naar 100% natuurinclusief ➔

050225Batch968

nadelige gevolgen niet geheel worden voorkomen dan moet er voor gezorgd worden die gevolgen zoveel mogelijk worden beperkt of ongedaan gemaakt.

Meer specifiek geldt een plicht om:

voorafgaand aan de activiteit na te (laten) gaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid op of nabij de locatie waar de activiteit wordt verricht of in de directe nabijheid daarvan:

- van nature in Nederland in het wild levende vogels;
- van nature in Nederland in het wild levende dieren of planten van soorten, genoemd in de bijlagen II, IV en V bij de Habitatrichtlijn;
- dieren of planten van soorten, genoemd in bijlage IX bij het Bal of in de (Nederlandse) Rode lijsten; en
- voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats;

Wanneer dit het geval is dient de initiatiefnemer op objectieve wijze (laten) vaststellen dat nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor dieren van die soorten, hun nesten, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten. Kan dat niet dan zal moeten worden nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor dieren van die soorten, hun nesten, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten en moet er (aantoonbaar) passende preventieve maatregelen worden getroffen om die nadelige gevolgen te voorkomen, wordt gemonitord of de maatregelen werken en worden zo nodig herstelmaatregelen uitgevoerd.

Bescherming van gebieden

Met het onderdeel gebiedsbescherming (toetsing Natura 2000-activiteit) worden binnen de Omgevingswet de Natura 2000-gebieden beschermd. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Voor alle gebieden gelden instandhoudingsdoelstellingen. De kern van de bescherming is dat deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar mogen worden gebracht.

Activiteiten of projecten mogen geen negatieve effecten hebben op de waarden waarvoor het gebied is aangewezen. Essentieel is dat vergunningplicht geldt als uit een Natura 2000-toets volgt dat activiteiten een verslechterende of significant verstorende gevolgen kunnen hebben voor een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied.

Net als bij soorten zijn er ook in de wet mogelijkheden om van deze vergunningplicht af te wijken wanneer de bepaalde activiteit is vastgelegd in een programma, de provinciale omgevingsverordening of ministeriële regeling. Dit is vastgelegd in paragraaf 11.1.2 van het Bal.

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter met elkaar en met het omringende agrarisch gebied verbinden. Dit Natuurnetwerk is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van het Natuurnetwerk en hebben hiervoor soms een andere benaming. In of in de directe nabijheid van het NNN geldt het 'ja, mits- principe. In principe zijn ontwikkelingen toegestaan mits zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied niet aantasten.

Een toetsing aan het natuurbeleid is alleen noodzakelijk als de ontwikkeling in strijd is met het omgevingsplan. In een aantal provincies kent het natuurbeleid externe werking of zijn bepalingen opgenomen waaraan het omgevingsplan dient te voldoen. Dit is vastgelegd in de provinciale Omgevingsverordening.



Eelerwoude

Op weg naar 100% natuurinclusief ➤

050225Batch968

Gelders Natuurnetwerk

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter met elkaar en met het omringende agrarisch gebied verbinden. Dit Natuurnetwerk is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van het Natuurnetwerk en hebben hiervoor soms een andere benaming. Zo gebruikt Gelderland de benaming Gelders Natuurnetwerk (GNN). De provincie heeft daarnaast de Groene Ontwikkelingszone (GO) vastgelegd. Dit zijn gebieden die over het algemeen rond en tussen de GNN liggen, zoals de ecologische verbindingzones, weidevogelgebieden en rustgebieden voor wintergasten (ganzen). In de GO is ruimte voor economische ontwikkelingen indien deze samengaan met een substantiële versterking van de samenhang tussen aangrenzende en inliggende natuurgebieden.

In het GNN en GO geldt het 'nee, tenzij'-principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

Wanneer bij een ontwikkeling mogelijke effecten op het GNN of GO denkbaar zijn, is het noodzakelijk een GNN-toetsing uit te voeren. De GNN en de GO worden beide beschermd tegen aantasting van de kernkwaliteiten.

Bescherming van houtopstanden

Het kappen of rooien van een boom of bomen uit een houtopstand is niet zomaar toegestaan onder de Omgevingswet. Dit geldt ook bij het rooien of het verrichten van handelingen die de dood of ernstige beschadiging van bomen tot gevolg hebben. Hieronder valt ook beschadiging door vee. Onder houtopstand wordt verstaan:

- iedere zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend.

De gemeente stelt de grenzen van de 'bebouwingscontour houtkap' bij besluit vast. De grenzen zijn bij de gemeente na te vragen.

De bescherming van houtopstanden kent twee belangrijke instrumenten: meldingsplicht en maatwerkvoorschrift. Een kapmelding is verplicht bij de kap van bomen buiten de bebouwingscontour houtkap. Veelal geldt een 1 op 1 herplantplicht. Provincies bepalen welke gegevens bij een melding moeten worden aangeleverd. Voor het vellen van een houtopstand in verband met realisatie van een Natura 2000-doel geldt er geen meld- en herplantplicht.

De voorgenomen kap van een houtopstand hoeft niet gemeld te worden als het gaat om:

- houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwingscontour houtkap;
- houtopstanden op erven of in tuinen;
- fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- kweekgoed;
- uit populieren of wilgen bestaande:
 - wegbepantingen;
 - bepantingen langs waterwegen, en
 - eenrijige bepantingen langs landbouwgronden.
- het dunnen van een houtopstand;



Eelerwoude

Op weg naar 100% natuurinclusief ➔

050225Batch968

- uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
 - ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
 - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en
 - zijn aangelegd na 1 januari 2013.
- houtopstanden die een kleinere oppervlakte grond beslaan dan 10 are, of bestaan uit een rijbeplanting die 20 of minder bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen.

De provincie kan middels een maatwerkvoorschrift een kapverbod opleggen. Mag er wel worden gekapt, dan moeten meestal ook nieuwe bomen worden aangeplant. De provincie kan met een maatwerkvoorschrift afwijken van de Rijksregels over vellen en herbeplanten. Dit hangt ervan af of hiervoor een provinciale verordening is opgesteld. Mogelijk is ook een omgevingsvergunning van de gemeente nodig. Het aanvragen van deze omgevingsvergunning en het indienen van een kapmelding moet apart van elkaar worden gedaan.

Voor onderstaande houtopstanden geldt geen melding- en herplantplicht:

- het vellen van houtopstanden ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel;
- het vellen van houtopstanden voor de aanleg en het onderhoud van brandgangen op natuurterreinen;
- het vellen van houtopstanden en herbeplanten op een wijze die is beschreven in een goedgekeurde gedragscode.



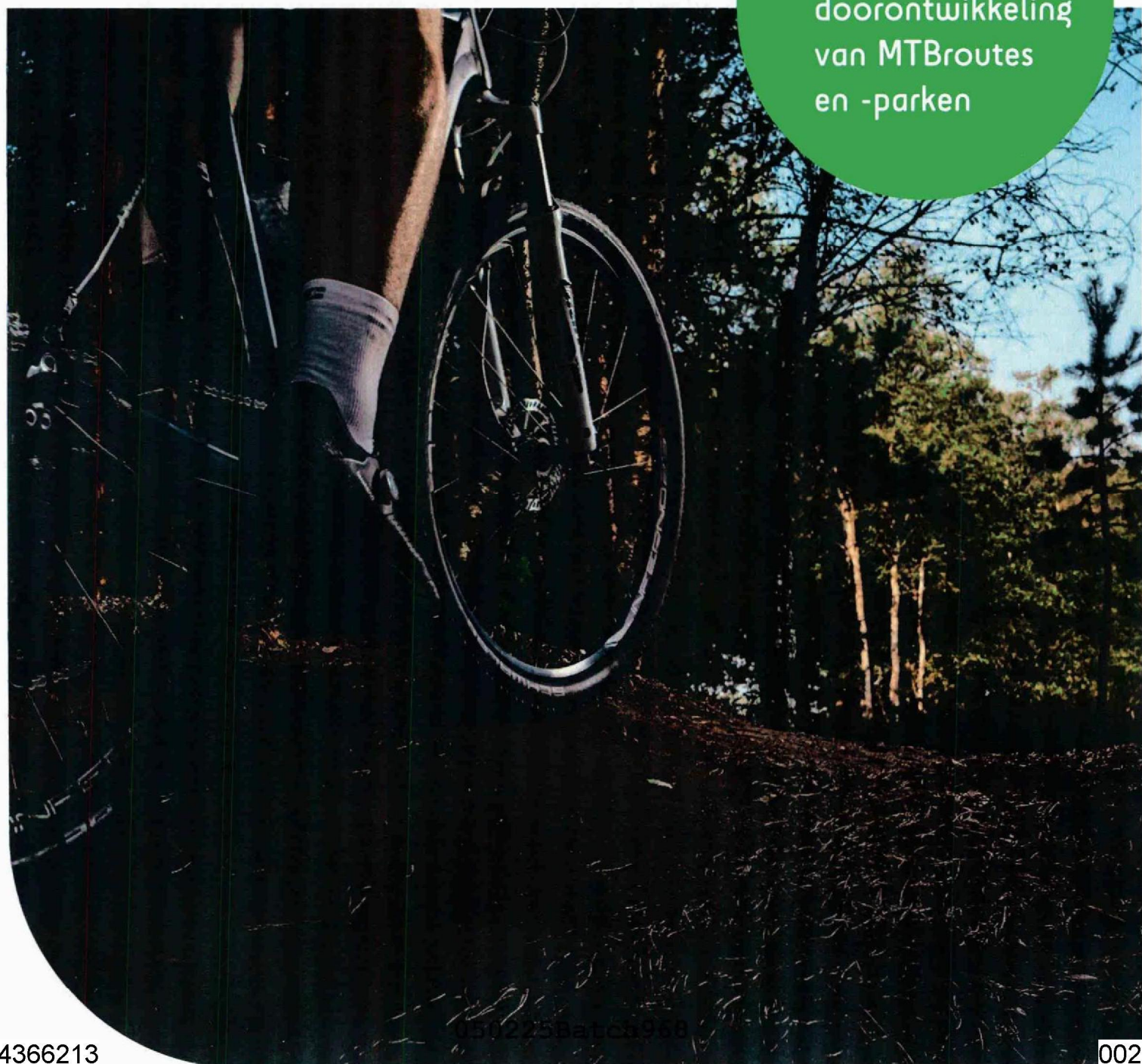
Eelerwoude

Op weg naar 100% natuurinclusief ➤

050225Batch968

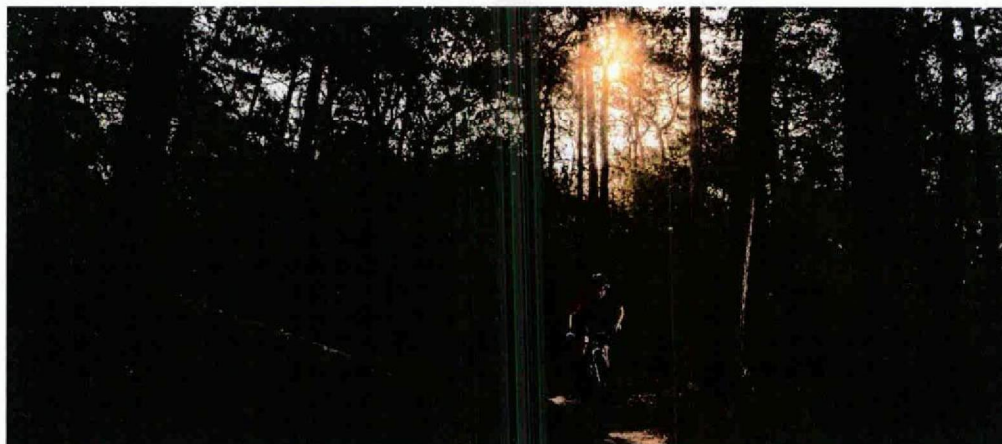
Protocol MTBnetwerk Veluwe

Aanleg, beheer,
onderhoud en
doorontwikkeling
van MTBroutes
en -parken



INHOUD

- 2** Inleiding
- 3** Wettelijk kader
- 4** Toepassing
- 4** Stappenplan en checklist
 - 4** Ontwikkeling routes
 - 4** Stap 1: Verkenningsfase
 - 6** Stap 2: Haalbaarheidsonderzoek en conceptontwerp
 - 9** Stap 3: Definitief ontwerp, vergunningsaanvraag en financiering
 - 9** Stap 4: Aanleg en overdracht
- 12** Beheer en onderhoud routes
 - 12** Inspectie & onderhoud
 - 14** Aanpassing / doorontwikkeling routes
 - 16** Monitoring
- 17** Bijlagen & bronnen
 - 18** FCRI-matrix
 - 19** Bruikleenovereenkomst
 - 20** Appendix beheer en onderhoud
 - 21** Vrijwilligersovereenkomst - Algemeen
 - 22** Vrijwilligersovereenkomst - Met vergoeding
 - 23** Checklist Gedragscode Bosbeheer
 - 27** Checklist Gedragscode Natuurbeheer
 - 32** Overige bronnen



INLEIDING

Routebureau Veluwe staat er bekend om dat ze bewoners en bezoekers het Veluwse landschap optimaal laten beleven. Dat geldt zeker ook voor het mountainbikenetwerk (MTBnetwerk) dat constant in beweging is. Routes en parken worden doorontwikkeld en geoptimaliseerd of nieuw ontwikkeld en aan het bestaande netwerk toegevoegd.

Dat kan alleen wanneer dit op een verantwoorde en zorgvuldige manier gebeurt. Mountainbikeroutes moeten passen bij een bepaalde plaats en omgeving, integreren in het landschap in plaats van een verstorende factor te zijn. MTBroutes moeten bovendien ecologisch en sociaal duurzaam zijn en uiteraard economisch verantwoord. En we spreken pas van een succesvolle route wanneer de beoogde beleving ook daadwerkelijk zo ervaren wordt door de gebruiker van de route en deze past bij haar of zijn vaardigheidsniveau.

Er komt steeds meer kijken bij het ontwikkelen en managen van routes. Routebureau Veluwe is wat dat betreft een voorloper voor haar mate van professionaliteit op dit vlak. Met C-TIP wordt geborgd dat alle Veluwse routes digitaal ingetekend en alle objecten geregistreerd zijn in een op maat gemaakte database. XiC is een aanvullende digitale applicatie waarmee vrijwilligers en professionals inspecties en onderhoudswerkzaamheden kunnen vastleggen.

Dit protocol draagt bij aan de verdere professionalisering van het ontwikkelen, beheren, onderhouden en doorontwikkelen van MTBroutes en -bikeparken op de Veluwe. Door elk proces stapsgewijs te beschrijven wordt de grootste zorgvuldigheid in het proces nagestreefd en ontstaat transparantie wie waarvoor verantwoordelijk is. Op deze manier wordt door een klein team professionals en een grote groep vrijwilligers zorg gedragen voor het prachtige MTBnetwerk Veluwe.

Dit protocol draagt bij aan de verdere professionalisering van MTBroutes en -parken op de Veluwe.

INHOUD

- 2 Inleiding
- 3 Wettelijk kader
- 4 Toepassing
- 4 Stappenplan en checklist
 - 4 Ontwikkeling routes
 - 4 Stap 1: Verkenningfase
 - 6 Stap 2: Haalbaarheidsonderzoek en conceptontwerp
 - 9 Stap 3: Definitief ontwerp, vergunningsaanvraag en financiering
 - 9 Stap 4: Aanleg en overdracht
 - 12 Beheer en onderhoud routes
 - 12 Inspectie & onderhoud
 - 14 Aanpassing / doorontwikkeling routes
 - 16 Monitoring
- 17 Bijlagen & bronnen
 - 18 FCRI-matrix
 - 19 Bruikleenovereenkomst
 - 20 Onderhoudsovereenkomst
 - 21 Vrijwilligersovereenkomst - Algemeen
 - 22 Vrijwilligersovereenkomst - Met vergoeding
 - 23 Checklist Gedragscode Bosbeheer
 - 27 Checklist Gedragscode Natuurbeheer
 - 32 Overige bronnen

WETTELIJK KADER

De aanleg en onderhoud van het MTBnetwerk kan mogelijk schadelijk zijn voor de natuur. Om werkzaamheden uit te mogen voeren kan een ontheffing of vergunning op grond van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) *nodig zijn*. De Wnb geeft regels voor de bescherming van de natuurgebieden (Natura 2000-gebieden), planten- en diersoorten en houtopstanden in Nederland. Met de Wnb wordt uitvoering gegeven aan de Europese Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Op grond van de Wnb is het onder meer verboden om beschermde soorten opzettelijk te doden, verwonden, (ver)storen en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te beschadigen of te vernietigen. Provincies bepalen het natuurbeleid voor hun gebied en zorgen voor de vergunningen en ontheffingen.

Voor de aanleg van nieuwe routes of bikeparken kan op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo) ook een omgevingsvergunning nodig zijn. Deze kan worden aangevraagd bij de desbetreffende gemeente.

Naar verwachting gaan op 1 januari 2023 de Wnb en de Wabo op in de Omgevingswet.

Voor het juridische kader met betrekking tot aansprakelijkheid voor schade van derden tijdens het recreatieve gebruik van bos en natuur, wordt tot slot verwezen naar de brochure 'Juridisch kader recreatief gebruik van bos en natuur' (2020) op de website van de [Vereniging van bos- en natuureigenaren \(VBNE\)](#)

Wanneer het gaat om aanleg of aanwijzing van nieuwe routes in Natura 2000-gebieden is obv de Wet Natuurbescherming ook een voortoets nodig en daarna eventueel een passende beoordeling i.k.v. vergunningverlening obv de Wnb.

TOEPASSING

Dit protocol beschrijft per fase (ontwikkeling, aanleg, beheer, inspectie, onderhoud) welke acties ondernomen moeten worden door middel van een stappenplan en checklist. Het protocol is specifiek toegespitst op het officiële MTBnetwerk Veluwe. Routebureau Veluwe is verantwoordelijk voor het tot stand komen en onderhouden van de routes in het MTBnetwerk Veluwe, waaronder mede begrepen het beheren en coördineren van het routenetwerk en borgen van uniformiteit binnen de routes. Het betreft hier een richtlijn waar verder geen rechten aan ontleend kunnen worden.

Het MTBprotocol wordt gezien als het te volgen proces en de standaard werkwijze, welke door RBV wordt gevolgd. RBV doet dit om tot een zorgvuldige en verantwoorde inpassing en duurzaam beheer te komen, passend binnen wettelijke kaders en aansluitend op de Veluwekwaliteit.

Het MTBprotocol Veluwe is in nauwe samenwerking met experts op verschillende vlakken, stakeholders, wetgevingdeskundigen en andere regio's, welke een soortgelijke ontwikkeling ondergaan, tot stand gekomen.

050225Batch968





Dit protocol beschrijft per fase welke acties ondernomen moeten worden.

ONTWIKKELING ROUTES

- ☐ *Gekleurde aankruisvakjes zijn taken waarvan we verwachten dat ze worden uitgevoerd door een professionele routebouwer/ ontwerper/ aannemer/ ecologisch adviesbureau middels de (vastgestelde) MTBvisie Veluwe.*
- ☐ *Zwarte aankruisvakjes zijn taken waarvan we verwachten dat de vereniging / stichting deze in samenwerking met Routebureau Veluwe uitvoert.*

Stap 1: Verkenningfase

| <input checked="" type="checkbox"/> | CHECKLIST TAKEN / STAPPEN | ONDERSTEUNENDE INFORMATIE |
|-------------------------------------|---|--|
| <input type="checkbox"/> | Document waarin idee kort beschreven wordt. | <p>Wat? Route of bikepark.</p> <p>Waar? Ideeën voor een potentiële / gewenste locatie (plangebied).</p> <p>Waarom? Idee achter het project, waar draagt het aan bij? Is er een aantoonbare behoefte, welke meerwaarde heeft het voor de gemeente of</p> <p>Regio? Denk aan beleid op het gebied van sport, gezondheid, sociale cohesie, vrijetijdseconomie en toerisme.</p> <p>Wie? Wie is de beoogde doelgroep, bv segmentatiemodel of leefstijlvinder.</p> <p>Wanneer? Hoe lang zal het duren om het project te realiseren.</p> <p><i>Lees meer over Routebureau Veluwe.</i></p> <p><i>Hier vind je meer achtergrond en data over de wielersport in NL.</i></p> |
| <input type="checkbox"/> | Zet een kleine werkgroep op. | <p>De groep kan bestaan uit o.a.:</p> <ul style="list-style-type: none"> › Vertegenwoordiger(s) vereniging / stichting › Terreineigenaren › Ondernemers › Ambtelijke vertegenwoordiger gemeente › Routebureau Veluwe <p>Idealiter hebben deze mensen verschillende kennis, competenties en netwerken om ideeën verder te ontwikkelen. Let op dat er een organisatie (juridische entiteit) nodig is om evt. subsidies te werven, vergunningen aan te vragen en overeenkomsten aan te gaan. Dit zal Routebureau Veluwe zijn.</p> |
| <input type="checkbox"/> | Nadere oriëntatie geschiktheid locatie. | <p>Is er één geschikte locatie of zijn er meerdere opties? Wie is of zijn de terreineigenaren? Past de beoogde locatie voor de route / bikepark in de regionale ontwikkeling van het MTBnetwerk? Vult het bestaande faciliteiten aan of vult het witte vlekken op de kaart in?</p> <p>Met welke andere recreatieve gebruikers en/of routes moet rekening gehouden worden? Wat is het potentieel van de locatie om toerisme en/of bedrijfsleven verder te ontwikkelen?</p> <p>Ligt het plangebied in of naast een Natura 2000 gebied? Natura 2000 gebieden vallen onder Europese wetgeving en recreatieve ontwikkelingen in dergelijke gebieden zijn beperkt en vereisen aanvullend onderzoek (voortoets N2000) en uiterste zorgvuldigheid bij ontwerp en aanleg.</p> <p>→ <i>De tekst gaat verder op volgende pagina</i></p> |

| | | |
|--------------------------|--|--|
| | | <p><i>Mogelijk kunnen niet alle vragen in deze fase beantwoord worden, deze komen mogelijk terug in de haalbaarheidsstudie. Deze stap is bedoeld om aan te tonen dat er zorgvuldig is gekeken naar de verschillende locatie opties.</i></p> |
| <input type="checkbox"/> | Benader alle terreineigenaren om het idee toe te lichten en om draagvlak te verkrijgen. | <p>Het is essentieel om draagvlak te creëren onder terreineigenaren en beheerders. Terreineigenaren dragen zorg voor de veiligheid van wegen, paden en andere opstellen op het terrein die voor recreatieve gebruikers opengesteld zijn. Op toegangsvoorwaarden borden staat vermeld welke recreatieve gebruikersgroepen dit zijn.</p> <p>In Nederland is de openstelling van paden, wegen en routes voor mountainbikers lokaal bepaald. Met bruikleenovereenkomsten kunnen derde partijen de aansprakelijkheid t.a.v. het gebruik van routes overnemen van de terreineigenaar. Op de Veluwe worden dergelijke overeenkomsten met terreineigenaren afgesloten door Stichting Routebureau Veluwe, het samenwerkingsverband van de veertien Veluwe gemeenten.</p> <p><i>Meer inzicht krijgen in het juridisch kader recreatief gebruik van bos en natuur? Klik dan hier voor de publicatie van de vereniging van bos- en natuurterreineigenaren (VBNE).</i></p> |
| <input type="checkbox"/> | ROUTEUREAU VELUWE DIENT DE BETROKKEN TERREINEIGENAREN AL IN EEN VROEG STADIUM TE INFORMEREN OVER DE INHOUD VAN DE BRUIKLEENOVEREENKOMST (TERREINEIGENAREN) EN ONDERHOUDSOVEREENKOMST (VERENIGING / STICHTING) DIE AFGESLOTEN DIENT TE WORDEN. | |
| <input type="checkbox"/> | Nadere oriëntatie type en doelgroep route of bikepark. | <p>Bepaal het gewenste moeilijkheidsniveau van de beoogde route. Wielersportbond NTFU hanteert 4 classificatieniveaus, van makkelijk tot zeer moeilijk. Routes kunnen ook differentiëren in moeilijkheid. Een hoofdroute kan als gemiddeld geclassificeerd worden maar wel aftakkingen hebben die meer technische obstakels bevatten en daardoor een hogere moeilijkheidsgraad hebben.</p> <div> <div>  <p>Moeilijkheidsgraad: Makkelijk</p> </div> <div>  <p>Moeilijkheidsgraad: Moeilijk</p> </div> <div>  <p>Moeilijkheidsgraad: Gemiddeld</p> </div> <div>  <p>Moeilijkheidsgraad: Zeer moeilijk</p> </div> </div> <p>Technische moeilijkheid is slechts één factor. Denk daarnaast na over het soort beleving dat je wilt creëren en of dit past bij de beoogde doelgroep. De ene groep MTBers kan bijv. op zoek zijn naar een route waarbij natuurbeleving, uitzichtpunten en rust centraal staan en een hoge technische moeilijkheid juist afbreuk doet aan die beleving, terwijl een andere groep juist op zoek is naar een route met speelse elementen en technische uitdagingen die bijdragen aan het verbeteren van hun vaardigheden.</p> |

| | | |
|--------------------------|--|---|
| <input type="checkbox"/> | Maak een eerste inschatting van het benodigde projectbudget. | Baseer de inschatting van het benodigde budget op basis van soortgelijke route of bikepark projecten op de Veluwe of elders in Nederland. Kijk verder dan de ontwikkel- en aanlegkosten en houdt rekening met structurele onderhoud- en beheerkosten. <i>Afstemming met Routebureau Veluwe i.v.m. jaarlijkse onderhoudskosten.</i> |
| <input type="checkbox"/> | Inventariseer de bereidwilligheid tot vrijwilligerswerk. | Vrijwilligers vormen een belangrijke schakel bij de aanleg en het onderhoud van routes. Zonder vrijwilligers kunnen routes niet ontwikkeld en in stand worden gehouden. Bevrraag leden van de vereniging / stichting of zet een korte enquête uit om een beter beeld te krijgen van het vrijwilligerspotentieel in de gemeente of regio. |
| <input type="checkbox"/> | Onderzoek financieringsmogelijkheden. | Onderzoek welke subsidiemogelijkheden er zijn op gemeentelijk of provinciaal niveau en voor welke fondsen, die maatschappelijke initiatieven ondersteunen, het project in aanmerking komt. |
| <input type="checkbox"/> | Vastlegging en evaluatie. | De resultaten van alle voorgaande stappen kort en krachtig in een document samenvatten. Het document, waarin het idee kort beschreven wordt, uitbreiden met de beantwoording van de vragen. |

EINDE VERKENNINGSFASE

Stap 2: Haalbaarheidsonderzoek en conceptontwerp

| <input checked="" type="checkbox"/> | CHECKLIST TAKEN / STAPPEN | ONDERSTEUNENDE INFORMATIE |
|-------------------------------------|--|--|
| <input type="checkbox"/> | Start verkennend onderzoek door Routebureau Veluwe. | Tijdens het verkennend onderzoek wordt gekeken of de beoogde locatie (plangebied) geschikt is voor de ontwikkeling van een MTBroute (of -park). Een terreinbezoek, bestudering van kaartmateriaal en vastgestelde kaart Recreatiezonering, en bestaande beheerplannen maken onderdeel uit van het haalbaarheidsonderzoek. |
| <input type="checkbox"/> | Aanvraag en goedkeuring budget voor de uitvoering van een haalbaarheidsonderzoek* door een externe professional. | Opdrachtgeverschap komt in deze fase formeel te liggen bij Routebureau Veluwe. Deze kiest voor een passende aanbestedingsprocedure. Indien noodzakelijk, dan selectie in te huren professional en ecologisch adviesbureau op basis van benodigde competenties en ervaring op het gebied van planning en ontwerp van MTBroutes. Informatie uit de verkenningsfase wordt gedeeld met de uitvoerder van het haalbaarheidsonderzoek. <i>*Indien het geen route maar een MTBnetwerk betreft, is het aan te bevelen een haalbaarheidsstudie en masterplan voor de gehele regio te ontwikkelen.</i> |
| <input type="checkbox"/> | Uitvoering haalbaarheidsonderzoek (1/2). | Uit het haalbaarheidsonderzoek komen ten minste naar voren: <ul style="list-style-type: none"> › Geschiktheid bodemgesteldheid voor de aanleg van een MTBroute; › Te vermijden locaties (omwille van beschermde flora, fauna, natuurwaarden, cultuurhistorische elementen etc.); › Geschikte zoekgebieden voor de ontwikkeling van een conceptroute op de betreffende locatie; › Inschatting van de doelgroep en het verwachte gebruik door het vergelijken met reeds bestaande routes. → De tekst gaat verder op volgende pagina |

050225Batch968

| | | |
|--------------------------|--|--|
| | | <ul style="list-style-type: none"> › Zones waar een risico bestaat op sociale conflicten; › Inventarisatie van geschikte startlocaties; › Mogelijke opties om aan te sluiten op omliggende MTBroutes (als er sprake is van de ontwikkeling van een MTBnetwerk); › Overzicht van gebiedseigen materiaal / bodemtypen die geschikt zijn om een duurzame route aan te leggen; › Mogelijke bezwaren van terreineigenaren. |
| <input type="checkbox"/> | Uitvoeren Wet Natuurbescherming of Voortoets Natura 2000 (2/2). | <p>Toetsing van de plannen aan de natuurwetgeving en natuurbeleid. De Scan is een kort, eerste onderzoek. Onderzocht dient te worden of er (mogelijk) beschermde planten /dieren in het plangebied voorkomen en/of de ontwikkeling van de route effecten heeft voor deze soorten en/of houtopstanden.</p> <p>In het geval van een N2000-gebied wordt onderzocht of de natuurwaarden (neg.) effecten kunnen ondervinden van de ontwikkeling van de route.</p> <p>Uit de Scan komt naar voren:</p> <ul style="list-style-type: none"> › Of er (mogelijk) beschermde planten/dieren in het plangebied voorkomen en of de route-ontwikkeling effecten heeft voor deze soorten; › Of er nader onderzoek nodig is (voortoets). Dat kan een nader onderzoek zijn naar bijv. vogelsoorten die voorkomen in heide of duingebieden of bepaalde reptielen; Of er mitigerende en/of compenserende maatregelen nodig zijn om de gevolgen van het project te verzachten dan wel te compenseren; › Of er een ontheffing of vergunning (Wet Natuurbescherming) benodigd is omdat niet alle negatieve effecten uitgesloten zijn of voorkomen worden met evt. mitigerende en/of compenserende maatregelen. <p>Uit de Voortoets N2000 komt naar voren:</p> <ul style="list-style-type: none"> › Project / plan heeft met zekerheid geen negatief effect (geen vergunning nodig); › Negatieve effecten zijn niet uitgesloten maar niet significant negatief (activiteiten schaden het behalen van instandhoudingsdoelen niet). Vergunningsaanvraag bij aanleg noodzakelijk; › Project / plan heeft negatieve effecten én deze zijn significant (één of meerdere instandhoudingsdoelen worden mogelijk geschaad). Verdiepend onderzoek is nodig in de vorm van een 'Passende Beoordeling' evt. gevolgd door een vergunningsprocedure. |
| <input type="checkbox"/> | OP BASIS VAN DE UITKOMSTEN VAN HET HAALBAARHEIDSONDERZOEK NEEMT ROUTEBUREAU VELUWE AL DAN NIET HET BESLUIT OM OPDRACHT UIT TE VOEREN/TE VERLENEN VOOR DE ONTWIKKELING VAN EEN CONCEPTONTWERP. | |
| <input type="checkbox"/> | Opstellen concept ontwerp A: MTBroute B: MTBpark | <p>A: Het opgeleverde concept geeft minimaal inzicht in:</p> <ul style="list-style-type: none"> › Kaartbeeld met ingetekende conceptroute; › Legenda met onderverdeling naar type paden / wegen dat beoogd wordt in de route op te nemen. Bestaande paden incl. aanduiding huidig recreatief gebruik, bestaande paden die geoptimaliseerd worden voor MTB gebruik en corridors waar nieuwe aan te leggen paden voorzien zijn; › Rustgebieden, specifieke habitats (beschermd onder de NB-wet) en kwetsbare cultuurhistorische elementen die ontzien moeten worden; <p>→ De tekst gaat verder op volgende pagina</p> |

| | | |
|--------------------------|---|---|
| | | <ul style="list-style-type: none"> › Mogelijke compenserende dan wel mitigerende maatregelen die getroffen moeten worden; › Zones met intensief recreatief gebruik waar ontvlechten van verschillende recreatieve gebruikers nodig is; › Beoogd materiaal gebruik (evt. half verharding) om paden bestendig te maken tegen intensief recreatief gebruik; › Evt. aan te brengen voorzieningen (bruggen, hekjes, technische obstakels) incl. risicoprofiel; › Geplande startlocaties, aanrijroutes en evt. verbinding- of afkortroutes (bewegwijzeringsplan); › Begroting (micro-ontwerp en aanleg) en projectplanning. › Accordering grondeigenaren voor verdere uitwerking en aanleg. <p>B: Het opgeleverde concept geeft inzicht in:</p> <ul style="list-style-type: none"> › Ontwerp / technische tekening van het bikepark met daarin alle opgenomen technische elementen, gedifferentieerd naar moeilijkheid en beoogde rijlijnen; › Stuklijst om de totale volumes en hoeveelheden benodigde materialen in kaart te krijgen; › Signaleringsplan en Risicoprofiel; › Overige voorzieningen ter plaatse (bijv. parkeergelegenheid, waterpunt etc.); › Begroting en projectplanning. |
| <input type="checkbox"/> | Organiseer een feedbackronde met de werkgroep en terreineigenaren om het conceptontwerp te bespreken. | <p>Controleer het conceptontwerp op de volgende punten:</p> <ul style="list-style-type: none"> › Sluit het ontwerp aan bij de doelgroep, moeilijkheidsniveau en beoogde beleving? › Worden ecologisch kwetsbare gebieden en habitats in het ontwerp ontzien? › Komt de begroting overeen met de eerste inschatting van het beoogde projectbudget? › Is er voldoende rekening gehouden met andere recreatieve gebruikers in het gebied? › Bieden de startpunten mogelijkheden voor verdere toeristische ontwikkelen / economische spin-off? <p>Breng eventuele knelpunten in kaart en bespreek oplossingsrichtingen.</p> |
| <input type="checkbox"/> | Vastlegging en evaluatie. | De resultaten van alle voorgaande stappen kort en krachtig in een document samenvatten. Het document, waarin het idee kort beschreven wordt, uitbreiden met de beantwoording van de vragen. |

EINDE HAALBAARHEIDSONDERZOEK EN CONCEPTONTWERP

Stap 3: Definitief ontwerp, vergunningsaanvraag en financiering

| <input checked="" type="checkbox"/> | CHECKLIST TAKEN / STAPPEN | ONDERSTEUNENDE INFORMATIE |
|-------------------------------------|--|---|
| <input type="checkbox"/> | Aanpassing conceptvoorstel tot definitief ontwerp. | Laatste wijzigingen worden doorgevoerd op basis van de feedbackronde. Klaarmaken definitief ontwerp voor vergunningsfase. |
| <input type="checkbox"/> | Vergunningsaanvragen starten door Routebureau Veluwe, evt. in vooroverleg met de provincie / Team Wnb. | Uit de Scan Wet Natuurbescherming of Voortoets Natura 2000 is gebleken of er een wel of geen vergunning Wet Natuurbescherming of ontheffing aangevraagd moet worden bij de Provincie. |

→ De tekst gaat verder op volgende pagina
050225Batch968

| | | |
|--------------------------|---------------------------|--|
| | | <p>Ook kan het voorkomen dat aanvullend onderzoek in het kader van een Passende Beoordeling nodig is alvorens de vergunningsprocedure te starten.</p> <p>Bij aanleg van nieuwe paden dient ook een Omgevingsvergunning aangevraagd te worden.</p> |
| <input type="checkbox"/> | Start fondsenwerving | Subsidieaanvragen worden opgesteld en ingediend. Hetzelfde geldt voor mogelijke aanvragen bij maatschappelijke fondsen. Van private investeringen (sponsoring) kan geen sprake zijn aangezien Routebureau Veluwe een bestuurlijke uitvoeringsorganisatie is. Vrijwilligersuren kunnen wel ingebracht worden. |
| <input type="checkbox"/> | Start aanvraag subsidie | |
| <input type="checkbox"/> | Vastlegging en evaluatie. | De resultaten van alle voorgaande stappen kort en krachtig in een document samenvatten. Het document, waarin het idee kort beschreven wordt, uitbreiden met de beantwoording van de vragen. |

EINDE ONTWERPFASE

Stap 4: Aanleg en overdracht

| <input checked="" type="checkbox"/> | CHECKLIST TAKEN / STAPPEN | ONDERSTEUNENDE INFORMATIE |
|-------------------------------------|--|--|
| | AANLEG VAN ROUTE / PARK GAAT PAS VAN START NA DEFINITIEVE VERLENING VAN DE BEOOGDE VERGUNNINGEN EN HET VEILIGSTELLEN VAN DE BENODIGDE FINANCIERING (AANLEG EN ONDERHOUD). | |
| <input type="checkbox"/> | Aanbesteding aanleg MTBroute of park door Routebureau Veluwe. | <p>Routebureau Veluwe kiest voor een passende aanbestedingsprocedure en selecteert routebouwer of aannemer op basis van benodigde competenties en ervaring op het gebied van ontwerp en aanleg van MTBroutes. Routebouwer / aannemer heeft kennis van de Gedragscode Bosbeheer en Gedragscode Natuurbeheer.</p> <p>Routebureau Veluwe brengt de verschillende werkzaamheden behorende bij de aanleg van de route (uitvlagen, projectbegeleiding en aanleg) bij voorkeur bij twee of meer externe partijen onder.</p> |
| <input type="checkbox"/> | Start aanleg route / park door routebouwer / aannemer. | <p>De aanleg kan op twee manieren ingestoken worden:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aanleg volledig verzorgd door professionals; 2. Hybride model waarbij de routebouwer gebruik maakt van vrijwilligers. <p>Ad 1) Deze aanpak brengt hogere kosten met zich mee, maar heeft als voordeel dat de kwaliteit van de afwerking consistent is.</p> <p>Ad 2) Deze aanpak heeft als voordeel dat er kosten bespaard worden en vrijwilligers praktijkervaring opdoen. De afwerking van de route is wellicht van wat mindere kwaliteit maar vrijwilligers kunnen wel alvast getraind worden in de onderhoudstaken die zij op zich zullen nemen na oplevering.</p> <p>De routebouwer dient zorg te dragen voor een veilige werkomgeving, veiligheidsinstructies en naleving van geldende veiligheidsprotocollen.</p> |

→ De tekst gaat verder op volgende pagina

050225Batch968

| | | |
|--------------------------|--|---|
| | | <p>Bij de planning van de verschillende type werkzaamheden wordt rekening gehouden met kwetsbare perioden, zoals vermeld in de Gedragscodes Bos- en Natuurbeheer.</p> <p>De aanleg van nieuwe tracés wordt uitgevoerd in een doorlooptijd die zo kort is als redelijkerwijs mogelijk.</p> |
| <input type="checkbox"/> | Werkbare periode vaststellen. | <p>Bij de voorbereiding en uitvoering van de werkzaamheden worden algemene en voorzorgsmaatregelen in acht genomen zoals beschreven in de Gedragscode Bosbeheer en/of Natuurbeheer.</p> <p>Vóór aanvang van de werkzaamheden vindt een inventarisatie door een deskundige plaats van de aanwezige flora- en fauna-elementen die bij het uitvoeren van de aanleg- of herstelwerkzaamheden moeten worden ontzien of beschermd. Op basis van deze inventarisatie en natuurkalenders wordt de werkbare periode vastgesteld voor de aanleg / ontwikkeling van de route.</p> <p>De tijdvakken die in de natuurkalenders worden genoemd zijn niet absoluut. Zo kan het zijn dat door een vroeger of later ingezet voorjaar een kwetsbare periode eerder of later begint dan in de natuurkalender is vermeld.</p> |
| <input type="checkbox"/> | Kwaliteitsbewaking. | Routebureau Veluwe ziet toe op de uitvoering van de werkzaamheden en stuurt bij waar nodig. |
| <input type="checkbox"/> | Aanbrengen bewegwijzering, waarschuwingsborden en informatiepanelen. | <p>Routebureau Veluwe is verantwoordelijk voor de plaatsing van bewegwijzering, waarschuwingsborden en informatiepanelen. Het Middelenhandboek Routenetwerken Veluwe is hierin leidend.</p> <p><i>Indien nodig vraagt Routebureau Veluwe een KLIC-melding aan voor het machinaal plaatsen van bewegwijzering langs wegen en op terreinen.</i></p> |
| <input type="checkbox"/> | Vastleggen route / park in digitale beheerssystemen. | Routebureau Veluwe draagt zorg voor het vastleggen van de routetracés (of park) en alle bijbehorende voorzieningen (bebording, TTF's) in C-TIP (digitaal beheer) en het routeportal (frontoffice) van Visit Twente / Routebureau Veluwe. |
| <input type="checkbox"/> | Bruikleen- en onderhoudsovereenkomsten. | Routebureau Veluwe sluit alle bruikleenovereenkomsten af met de betreffende terreineigenaren en onderhoud / doorontwikkeling overeenkomst(en) met vereniging(en) / stichting(en). |
| <input type="checkbox"/> | Oplevering route. | <p>De routebouwer / aannemer levert de route op nadat er een eindcontrole heeft plaatsgevonden. Onderdeel van de oplevering is tevens:</p> <ul style="list-style-type: none"> › Risicoprofiel van de gehele route / bikepark; › Onderhouds- en inspectieplan (overdrachtsdocument voor de vereniging / stichting die een deel van het regulier onderhoud op zich zal nemen); › GPX-bestand van hoofdroute, aanrijroutes en evt. verbindings- of afkortroutes; › Externe beoordeling moeilijkheidsniveau van de route / bikepark door Wielersportbond NTFU. |
| <input type="checkbox"/> | Vastlegging en evaluatie. | De resultaten van alle voorgaande stappen kort en krachtig in een document samenvatten. Het document, waarin het idee kort beschreven wordt, uitbreiden met de beantwoording van de vragen. |

BEHEER EN ONDERHOUD ROUTES

Structureel onderhoud aan en periodieke inspecties van MTBroutes en -parken zijn bedoeld om de veiligheid en kwaliteit te waarborgen. Inspecties helpen om veranderende of onverwachte condities van de route tijdig te signaleren, dat noodzakelijke maatregelen getroffen worden en rapportages worden vastgelegd. Inspecties maken daarmee onderdeel uit van het risicomanagementplan van Routebureau Veluwe.

Voor wat betreft het reguliere onderhoud van MTBroutes en -parken heeft Routenetwerken Veluwe o.a. overeenkomsten afgesloten met verenigingen / stichtingen. Dit betekent dat de vereniging / stichting in opdracht van Routebureau Veluwe bepaalde onderhoudswerkzaamheden aan de route uitvoert. Dit altijd onder regie van Routebureau Veluwe. Niet alle onderhoudswerkzaamheden worden uitgevoerd door vrijwilligers van verenigingen / stichtingen. Werkzaamheden die gerelateerd zijn aan de bewegwijzering en overige informatievoorzieningen worden door Routebureau Veluwe zelf uitgevoerd. Inzet van gemotoriseerd gereedschap t.b.v. onderhoudswerkzaamheden aan de routes in het MTBnetwerk Veluwe mag alleen met gediplomeerde / gecertificeerde mankracht.

Onderhoudswerkzaamheden aan de ondergrond, dan wel padverharding, voorzieningen zoals opstellen en TTF's (Technische Trail Features) en onderhoudswerkzaamheden ten behoeve van de doorwaadbaarheid worden doorgaans door de vereniging / stichting uitgevoerd. Routebureau Veluwe is verantwoordelijk voor de verslaglegging van het beheer van de routes en heeft hiervoor een digitale inspectie- en onderhoudsapplicatie ontwikkeld die de routecoördinatoren van de verenigingen / stichtingen gebruiken. Deze zgn. XiC (Xpert in Control) applicatie is gebaseerd op de landelijke richtlijn inspectie en onderhoud mountainbikeroutes van Wielersportbond NTFU en draagt bij aan een uniforme wijze van inspecteren en rapporteren op de Veluwe. Ook maakt Routebureau Veluwe gebruik van C-TIP, een digitaal platform voor het centraal beheer van alle recreatieve routestructuren op de Veluwe.

- ☐ *Gekleurde aankruisvakjes zijn taken waarvan we verwachten dat ze worden uitgevoerd door een professionele routebouwer/ ontwerper/ aannemer/ ecologisch adviesbureau.*
- ☐ *Zwarte aankruisvakjes zijn taken waarvan we verwachten dat de vereniging / stichting deze in samenwerking met Routebureau Veluwe uitvoert.*

| Inspectie & onderhoud | | |
|---|---|---|
| <input checked="" type="checkbox"/> | CHECKLIST TAKEN | ONDERSTEUNENDE INFORMATIE |
| <input type="checkbox"/> | Risicoprofiel en inspectieniveau bepalen. | Op basis van de FCRI-matrix (Functie, Classificatie, Risico, Inspectie) wordt per deel van de route / park het risicoprofiel en inspectieniveau vastgelegd. Het laagste risiconiveau is 0 (openbare weg), het hoogste risiconiveau is 7 (zeer moeilijke Technische Trail Features). De FCRI-matrix is terug te vinden in de bijlage en beschrijft tevens wie (organisatie / expert) de inspectie mag uitvoeren. |
| <input type="checkbox"/> | Reguliere afstemming grondeigenaren. | RBV zal regulier, volgens een vast te stellen agenda, overleg voeren met de grondeigenaren. Hierbij wordt de focus gelegd op het gebruik, onderhoudsstatus, mogelijke schades en ongevallen en toekomstige verbeteringen. |
| <input type="checkbox"/> | Taakverdeling en frequentie inspecties. | Gebruikers: gebruikers van de route of park kunnen hun ervaring delen (MTBroutes.nl) of melding maken van een gebrek op de route of park. Meldingen kunnen digitaal, via de routeportal ingediend worden bij Routebureau Veluwe. |
| → De tekst gaat verder op volgende pagina | | |

| | | |
|--------------------------|---|---|
| | | <p>Routecoördinator vereniging: de routecoördinator is verantwoordelijk voor de maandelijkse schouw van de hoofd-, aanrij- en verbindingsroutes. Ook parallelle paden met een hoger moeilijkheidsniveau dan de hoofdroute worden meegenomen in de maandelijkse schouw. Controle vindt plaats tegen de normen zoals deze zijn vastgesteld in de onderhoudsovereenkomst tussen vereniging / stichting en Routebureau Veluwe. Rapportages worden vastgelegd in XiC, de digitale onderhoud- en inspectie applicatie van Routebureau Veluwe.</p> <p>Routebureau Veluwe (RBV) vrijwilliger: getrainde vrijwilligers van RBV voeren halfjaarlijkse inspecties uit. RBV-vrijwilligers zijn niet verbonden aan een vereniging / stichting en voeren een objectieve inspectie uit. Deze inspecties zijn vooral gericht op de tracés en TTF's met een hoger risicoprofiel. Rapportages worden vastgelegd in XiC.</p> <p>Expert: een externe beroepsprofessional voert jaarlijks een inspectie uit van de gebouwde TTF's. De expert heeft kennis van de speeltoestellen in bos- en natuur publicatie (Probos) en past de hierin voorgestelde werkwijze toe op de inspectie van TTF's.</p> <p>VTa-controlle: een gecertificeerde boomveiligheidexpert voert eens per 1-3 jaar een boomveiligheidscontrole uit.</p> <p>RBV-regisseur: De RBV regisseur voert een halfjaarlijkse risico-monitoring uit van alle routes / parken die in beheer zijn van Routebureau Veluwe. De risicomonitoring wordt gebaseerd op het XiC-dashboard met bijbehorende rapportages.</p> |
| <input type="checkbox"/> | Wijze van uitvoering halfjaarlijkse inspecties RBV-vrijwilliger. | <p>Het uitvoeren van de halfjaarlijkse inspectie door de RBV-vrijwilliger is in stappen onderverdeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> › Voorbereiding, deskresearch, wat is het risicoprofiel, welke ontwikkelingen spelen er, wat is de status in de databases (C-TIP, XiC), welke meldingen van gebruikers zijn er binnengekomen; › Inspectieronde, registratie in XiC; › Uitwerking in XiC en rapportage; › Onderhoud of herstelwerkzaamheden inplannen; › Indien route niet correct is ingetekend in C-TIP, deel van de route nauwkeuriger laten intekenen door databeheerder. |
| <input type="checkbox"/> | Wijze van uitvoering maandelijkse schouw routecoördinator vereniging. | <p>De routecoördinator controleert tijdens de schouw de:</p> <ul style="list-style-type: none"> › Hoofdroute of bike/skills park en/of; › Parallele paden en; › Aanrijroute(s) en; › Verbindingsroute(s); › Registratie in XiC (gekeken wordt naar loopvlak, doorwaadbaarheid, opstallen / TTF's en bewegwijzering); › Risicosituaties dienen direct hersteld te worden. Regulier onderhoud wordt gepland. |
| <input type="checkbox"/> | Wijze van uitvoering jaarlijkse inspectie-expert. | <p>De (externe) expert ontvangt de laatste inspectierapportages van Routebureau Veluwe en controleert:</p> <ul style="list-style-type: none"> › Alle gebouwde opstallen/TTF's op de hoofdroute, parallelle paden of in het bike / skills park (moeilijkheidsniveau blauw, rood of zwart); › Inspectieronde, registratie in XiC; › Verbeterplan en rapportage aan Routebureau Veluwe. |

| | | |
|--------------------------|---|--|
| <input type="checkbox"/> | Wijze van uitvoering reguliere onderhoudswerkzaamheden. | Vrijwilligers van de betreffende vereniging / stichting voeren reguliere onderhoudswerkzaamheden uit zoals beschreven in het protocol Inspectie en onderhoud MTBroutes van Wielersportbond NTFU, overgenomen in XiC. Werkzaamheden die plaatsvinden op boswegen en -paden en in bermen, waaronder onderhoud, aanbrengen van routebebording en infopanelen, kunnen het hele jaar worden uitgevoerd zonder dat een ontheffing of speciale voorzorgsmaatregelen nodig zijn (gedragscode Bosbeheer). |
|--------------------------|---|--|

| Aanpassing / doorontwikkeling routes | | |
|--------------------------------------|---|--|
| <input checked="" type="checkbox"/> | CHECKLIST TAKEN | ONDERSTEUNENDE INFORMATIE |
| <input type="checkbox"/> | Procedure aanpassing / doorontwikkeling routes of bikeparken. | <p>Aanpassing en/of doorontwikkeling van routes en parken kunnen op de volgende wijze tot stand komen:</p> <p>Optie 1: op basis van het jaarplan dat door de betreffende routecoördinator wordt ingebracht en waarin de wens tot aanpassing of doorontwikkeling van route of park wordt onderbouwd.</p> <p>Optie 2: vanuit urgente veiligheidsoverwegingen, zichtbare en gefunceerde natuurschade of voortkomende uit de halfjaarlijkse risicomonitoring.</p> |
| <input type="checkbox"/> | Conceptvoorstel aanpassing / doorontwikkeling. | <p>Van de gewenste aanpassing of doorontwikkeling wordt eerst een concept-voorstel gemaakt. Stap 2, 3 en 4 van het proces 'ontwikkeling nieuwe route of park' worden hierbij herhaald, zij het in een afgeslankte versie. Als er nieuwe paden aangelegd worden, zal er opnieuw een Scan of Voortoets Natura 2000 moeten plaatsvinden door een extern ecologisch adviesbureau.</p> <p>De beoogde aanpassing mag er niet toe leiden dat het moeilijkheidsniveau van de hoofdroute zal veranderen. Wel is het mogelijk dat er een nieuw tracé parallel aan de hoofdroute wordt aangelegd met een hogere moeilijkheid dan de hoofdroute zelf. Bewegwijzering dient aangepast te worden op deze nieuwe situatie.</p> |
| <input type="checkbox"/> | Vergunningsaanvraag en financiering. | Wanneer het conceptvoorstel goedgekeurd is door Routebureau Veluwe en de betreffende terreineigenaar of beheerder, vindt (indien nodig) de vergunningsaanvraag plaats en wordt financiering aangevraagd. |
| <input type="checkbox"/> | Aanleg en herziening risicoprofiel. | Aanleg van nieuwe tracés wordt door Routebureau Veluwe aanbesteed aan een externe professionele routebouwer. Onderdeel van de oplevering is een herziening van het risicoprofiel, gebaseerd op de nieuwe situatie. Ook worden nieuwe tracés of andere veranderingen vastgelegd in de digitale beheerssystemen (C-TIP, XiP) en het routeplatform Routebureau Veluwe. |

AANPASSINGEN AAN ROUTES EN AANLEG VAN NIEUWE TRACÉS OF VOORZIENINGEN, ZOALS TTF'S DIENEN ALTIJD AFGESTEMD TE WORDEN MET ROUTEBUREAU VELUWE EN DE BETREFFENDE TERREINBEHEERDER. IN DE PRAKTIJK BLIJKT DAT DIT NIET ALTIJD GEBEURT EN ER SPRAKE IS VAN ZGN. ONGEAUTORISEERDE AANLEG. DIT KAN LEIDEN TOT VEILIGHEIDSRISICO'S VOOR ANDERE RECREANTEN, IS MOGELIJK IN STRIJD MET GELDENDE WET- EN REGELGEVING (NB-WET) EN BRENGT ONGEWENSTE AANSPRAKELIJKHEIDSRISICO'S MET ZICH MEE.

→ De tekst gaat verder op volgende pagina

050225Batch968

OOK KUNNEN ER GELEIDELIJK NIEUWE PADEN OF AFKORTINGEN ONTSTAAN DOOR TE FIETSEN OF WANDELEN BUITEN DE ROUTE (ONTWIJKEN MODDER, HET NIET KUNNEN ONDERSCHIEDEN VAN EEN WILDWISSEL VAN EEN PAD ETC.). MOGELIJK IS DIT ONBEWUST GEDRAG, HET VRAAGT WEL OM PASSENDE BEHEERSMAATREGELEN.

ROUTEUREAU VELUWE ZAL IN BEIDE SITUATIES PASSENDE MAATREGELEN TREFFEN ZOALS HIERONDER TOEGELICHT.

| | | |
|--------------------------|---|---|
| <input type="checkbox"/> | <p>Ongeautoriseerde aanleg paden / TTF's.</p> | <p>In het geval van ongeautoriseerde aanleg van paden of TTF's zal Routebureau Veluwe een beoordeling maken van de situatie alvorens één van de volgende maatregelen te treffen:</p> <ul style="list-style-type: none"> › Wanneer ongeautoriseerde paden of TTF's leiden tot onacceptabele risico's voor (andere) gebruikers of in strijd zijn met geldende wet- en regelgeving worden deze direct verwijderd; › Wanneer ongeautoriseerde aanpassingen tot een verbetering leiden van de route of het bikepark, deze niet in strijd zijn met geldende wet- en regelgeving en niet tot extra risico's of onderhoudskosten leiden, onderzoekt Routebureau Veluwe of permanente inpassing in het MTBnetwerk mogelijk is; › Wanneer ongeautoriseerde paden of TTF's niet duurzaam of veiligheids zijn aangelegd maar niet in strijd zijn met geldende wet- en regelgeving kan Routebureau Veluwe overwegen kwaliteit en veiligheid van het pad of TTF te verbeteren en alsnog inpassen in het MTBnetwerk. Mits de aanpassing niet direct leidt tot aanpassing van het moeilijkheidsniveau van de hoofdroute. |
| <input type="checkbox"/> | <p>Ongeautoriseerde paden / sporen / afkortingen die zijn ontstaan door te rijden op de open bosbodem, heide of over wildwissels.</p> | <p>Hoewel dit type paden / sporen in veel gevallen zonder opzet is ontstaan (vaak onwetendheid) door bijvoorbeeld modderige delen van de route te ontwijken of bochten af te snijden, kan het zijn dat deze toch tot schade of overlast leiden.</p> <p>In dat geval zal Routebureau Veluwe de routecoördinator vragen een beoordeling van de lokale situatie te maken en een verbetervoorstel te doen. Dit kan bijvoorbeeld zijn het verbeteren of aantrekkelijker maken van het originele tracé en het verwijderen dan wel afsluiten van de ongeautoriseerde sporen / afkortingen.</p> |

| Monitoring | | |
|---|--|--|
| <input checked="" type="checkbox"/> | CHECKLIST TAKEN / STAPPEN | ONDERSTEUNENDE INFORMATIE |
| <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> | Gebruik MTBnetwerk / bikeparken en sportparticipatie. | <p>Strava kan geraadpleegd worden om een globaal inzicht te krijgen in het gebruik van de routes. Strava Metro biedt opties om maatwerk data te verzamelen.</p> <p>Trail counters (TRAFx, Eco-counter) bieden een mogelijkheid om het daadwerkelijke gebruik van de routes te monitoren. Deze data zijn waardevolle input op het gebied van visitor management.</p> <p>De landelijke Wielersport monitor (NTFU en GfK) geeft o.a. inzicht in de ontwikkeling van het aantal MTB-ers, socio-demografische gegevens en bestedingsprofiel.</p> <p>Veluwebreed wordt aan een monitoringaanpak Bezoekersmanagement gewerkt. Hierin zullen zaken als 'dragen de MTBroutes bij aan een betere regulering' en het 'rustiger krijgen/houden van kwetsbare plekken' onderzocht worden. Resultaten uit deze aanpak kunnen t.z.t. leiden tot aanpassingen van het MTBprotocol.</p> |
| <input type="checkbox"/> <input checked="" type="checkbox"/> | Tevredenheid, bekendheid en draagvlak en economische spin-off. | <p>Het CVTO (Continu Vrijetijdsonderzoek) en het Trendrapport toerisme, recreatie en vrijetijd (CBS) geven inzicht in de structuur, ontwikkelingen, bestedingen, banen en trends in de vrijetijd en toerisme sector.</p> <p>In samenwerking met Visit Veluwe kan aanvullend onderzoek gedaan worden naar de tevredenheid en bekendheid met het MTBAanbod in de regio en daarnaast, in hoeverre er draagvlak is onder bewoners en overige stakeholders voor Routebureau Veluwe.</p> |

Bijlagen en bronnen

FCRI-MATRIX

| FCRI-matrix | | | MELDING | | Inspecties | | | | Risico monitoring | |
|---|----------------|-----------------|----------------|--|-------------------------|-----------------------------|---------------------------------|---|-------------------|--|
| FUNCTIE | TYPE | CLASSIFICATIE | RISICO-PROFIEL | BELEVING | NIVEAU 1 | NIVEAU 2 | NIVEAU 3 | NIVEAU 4 | | |
| | | | | | MAANDELIJKE SCHOUW | HALFJAARLIJKE INSPECTIE | JAARLIJKE INSPECTIE | 1-3 JAAR | HALFJAARLIJKS | |
| Bike/skills park | Gebouwde TTF's | ◆ Zeer moeilijk | 7 | Gebruikerservaringen en officiële meldingen: meldpuntroutes.nl | Vereniging of stichting | RBV-vrijwilliger | Externe expert (gebouwde TTF's) | | RBV regisseur | |
| | | ▲ Moelijk | 6 | | | | | | | |
| | | ■ Gemiddeld | 5 | | | | | | | |
| | | ◆ Zeer moeilijk | 4 | | | | | | | |
| Hoofdroute (alleen routes met ≤ 40% asfalt worden als MTBroute gezien) | >1 zwarte TTF | ▲ Moelijk | 3 | | Vereniging of stichting | RBV-vrijwilliger | Externe expert (gebouwde TTF's) | | RBV regisseur | |
| | | ■ Gemiddeld | 2 | | | | | | | |
| | | ● Makkelijk | 1 | | | | | | | |
| | | | 0 | | | | | | | |
| Parallele paden Zowel gebouwde als natuurlijke TTF's | Openbare weg | | 0 | | Vereniging of stichting | Steekproef RBV-vrijwilliger | Externe expert (gebouwde TTF's) | Gecertificeerde boomveiligheid (VTA) controleur | RBV regisseur | |
| | | ◆ Zeer moeilijk | 4 | | | | | | | |
| | | ▲ Moelijk | 3 | | | | | | | |
| | | ■ Gemiddeld | 2 | | | | | | | |
| Aanrijdroute | Singletrack | ● Makkelijk | 1 | | Vereniging of stichting | Steekproef RBV-vrijwilliger | | | | |
| | | | 0 | | | | | | | |
| | | | 0 | | | | | | | |
| | | | 0 | | | | | | | |
| Verbindingsroute | Openbare weg | ● Makkelijk | 1 | | Vereniging of stichting | Steekproef RBV-vrijwilliger | | | | |
| | | | 0 | | | | | | | |
| | | | 0 | | | | | | | |
| | | | 0 | | | | | | | |

BRUIKLEENOVEREENKOMST

Routenetwerken Veluwe

pagina 1 van 5

Contracthouder: Stichting Routebureau Veluwe

Contractnummer:

Versienummer contract: 6

De ondergetekenden:

I., gevestigd te
aan het adres
ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door
hierna te noemen: '**bruikleengever**'.

II. Stichting Routebureau Veluwe, gevestigd te Ermelo aan het adres De Beek 105, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd
door, hierna te noemen: '**bruiklener**'.

Bruikleengever en bruiklener hierna gezamenlijk te noemen: partijen

Overwegende dat:

- A. Bruikleengever eigenaar is van de digitaal vastgestelde te gebruiken percelen.
- B. Bruiklener met bruikleengever regelt dat bruiklener de hiervoor bestemde percelen, op een niet exclusieve basis, mag gebruiken ten behoeve van het realiseren en onderhouden van opengestelde, toegankelijke routes onder de naam van '**Routenetwerken Veluwe**':
- ☐ ☐ Fietsnetwerk Veluwe incl. geïntegreerde LF Icoonroute(s);
 - ☐ ☐ Wandelnetwerk Veluwe incl. geïntegreerde LAW(en), Streekpad(en) en Klompenpad(en);
 - ☐ ☐ Ruiter- en Mennetwerk Veluwe;
 - ☐ ☐ Mountainbikenetwerk Veluwe;
 - ☐ ☐ Informatievoorziening(en) m.b.t. startlocaties / Ontvangstlocaties.
- C. Bruikleengever de hiervoor bestemde percelen in bruikleen zullen worden gegeven aan bruiklener.

BRUIKLEENOVEREENKOMST

Routenetwerken Veluwe

pagina 2 van 5

Komen als volgt overeen:

Artikel 1 - De in bruikleen gegeven onroerende zaak

1. Bruikleengever geeft de op bijgevoegde (digitale) bestanden aangegeven (delen van) wegen en paden van het terrein zoals onder A aangegeven, hierna te noemen 'het routenetwerk' in bruikleen aan bruiklener.
2. De bevoegdheid tot het in bruikleen nemen berust bij bruiklener. Deze bevoegdheid mag zonder schriftelijke toestemming van ruikleengever niet worden overgedragen in bruikleen of elke andere vorm van gebruik (zoals pacht of huur) aan anderen. Het in bruikleen gegeven terrein mag uitsluitend door bruiklener gebruikt worden ten behoeve van het realiseren en in standhouden van hetgeen onder B hierboven is aangekruist.
3. Bruikleengever blijft eigenaar en gebruiker van het in bruikleen gegeven terrein en geeft bruiklener, voor eigen rekening, risico en verantwoording, toestemming tot het aanleggen, in stand houden en gebruiken van materialen en voorzieningen, van hetgeen in onder B hierboven is aangekruist en verder in de bijbehorende appendix in detail is opgenomen.
4. Bruikleengever behoudt het volle genot en gebruik van het betrokken gedeelte van het terrein, dat in bruikleen is gegeven, met dien verstande dat bruikleengever instemt met het gebruik van hetgeen onder B hierboven is aangekruist voor de gebruikers daarvan.
5. Bruikleengever is exclusief bevoegd om regels te stellen ten aanzien van het beheer, gebruik, toegankelijkheid en inrichting van het terrein. Bij het beheer en gebruik van het terrein door bruikleengever dienen de gebruikelijke zorgvuldigheidsnormen in acht te worden genomen.
6. Bruiklener verklaart het in bruikleen gegeven terrein voldoende te kennen en te aanvaarden in de staat waarin het zich bevindt.
7. Het is bruiklener niet toegestaan, zonder overleg met bruikleengever, veranderingen aan te brengen op het terrein.
8. Wanneer bruikleengever beheer- en onderhoudswerkzaamheden verricht laat verrichten is hij jegens bruikleenemer niet aansprakelijk voor schade die onbedoeld ontstaat aan materialen / voorzieningen welke onder regie zijn aangelegd door bruiklener, die op het perceel aanwezig zijn. Bruiklener draagt zelf zorg voor het herstel / vervanging van eventueel aangebrachte schade aan deze materialen of voorzieningen.

Artikel 2 - Tijdsduur en opzegging

Deze overeenkomst treedt per (datum invullen) in werking:

- ☐ voor onbepaalde tijd tot opzegging van een der partijen met inachtneming van een opzegtermijn van 6 maanden;
 - ☐ bepaalde tijd tot (datum invullen); na afloop van deze termijn wordt deze overeenkomst stilzwijgend en onder dezelfde voorwaarden verlengd tenzij een van de partijen deze voordien heeft opgezegd met inachtneming van een opzegtermijn van 6 maanden.
9. De bruikleen kan tussentijds eindigen met wederzijds goedvinden. Opzegging dient schriftelijk plaats te vinden en met inachtneming van een opzegtermijn van 6 maanden.
 10. Zowel bruiklener als bruikleengever zijn bevoegd om zonder rechterlijke tussenkomst en met onmiddellijke ingang tot ontbinding van deze overeenkomst over te gaan in het geval de andere partij, ondanks ingebrekestelling toerekenbaar tekort komt in de naleving van enige bepaling van deze overeenkomst.
 11. Voor zover in deze bruikleenovereenkomst niet anders is bepaald, dient bruiklener het in gebruik gegeven perceel na het eind van deze overeenkomst op leveren in de staat waarin het zich bij het aangaan van deze bruikleenovereenkomst bevond, tenzij de bruikleengever schriftelijk aan bruiklener heeft aangegeven dat hij de op het terrein aanwezige objecten wil behouden. In dat geval draagt bruiklener deze objecten tegen reële marktwaarde over aan bruikleengever.

Artikel 3 - Financiële regelingen

1. De bruiklener is voor het gebruik van het in bruikleen gegeven terrein een financiële vergoeding verschuldigd, welke in een aparte tabel voor alle bruikleengevers wordt vastgesteld voor een periode van 5 jaar. De vergoedingensystematiek is voor alle grondeigenaren gelijk en is gebaseerd op de standaardbedragen zoals genoemd in de bijlage.
2. De vergoedingen, bedoeld onder lid 1, worden als volgt berekend:
 - Wandelnetwerk (WN): # km over grondgebied bruikleengever in WN * standaardbedrag Infra B&O = € XXX

BRUIKLEENOVEREENKOMST

Routenetwerken Veluwe

pagina 3 van 5

- Ruiter- en mennetwerk (RN): # km over grondgebied bruikleengever in RN * standaardbedrag Infra B&O = € XXX
- Mountainbikenetwerk (MN): # km over grondgebied bruikleengever in MN * standaardbedrag boomveilig. = € XXX
- 3. De onder lid 1 bedoelde financiële vergoeding is voor specifiek onderhoud naast en boven routenetwerken, zoals dat door de bruikleengever wordt uitgevoerd. Deze vergoeding wordt jaarlijks, aan het begin van het kalenderjaar, uitgekeerd.
- 4. Bij de bedragen in lid 2 wordt ervan uitgegaan dat de Veluwse routenetwerken over bestaande paden en routes lopen. In het geval er sprake is van aanleg van nieuwe paden / infra treden bruikleengever en bruiklener met elkaar in overleg over de financiering hiervan.
- 5. Opname van paden en routes in het Veluwse routenetwerk kan leiden tot een intensiever gebruik en hogere kosten voor bruikleengever in verband met haar zorgplicht op het gebied van boomveiligheid en -controle. Bruikleengever en bruiklener zien het als een gezamenlijke inspanning om in dat geval naar oplossingen en aanvullende financiering te zoeken. In het werkoverleg, zoals omschreven in artikel 6, worden hier nadere afspraken over gemaakt.
- 6. De onder lid 1 bedoelde financiële regeling vervalt bij het doorvoeren van vignetten of andere regelingen i.c. dat de bruiklener dit voor de bruikleengever gaat regelen.
- 7. In de situatie dat lid 6 van toepassing is, kan de bruikleengever voorwaarden stellen aan de wijze waarop de bruiklener deze (aanvullende of alternatieve) financiële regelingen toepast of wil gaan toepassen.
- 8. Kosten voor juridische zaken, het coördineren van vrijwilligers, te dekken aansprakelijkheid en de ontsluiting van digitale gegevens / logboeken zullen door de bruiklener gedragen worden.
- 9. Indien de periode, benoemd onder lid 1, niet wordt verlengd, dan zorgt bruiklener ervoor dat alle route-elementen worden verwijderd op kosten van de bruiklener.

Artikel 4 - Aanleg en onderhoud

1. Bruiklener draagt de kosten van de aanleg en het onderhoud van de voorzieningen van hetgeen onder B hierboven is aangekruist en in de appendix is opgenomen.
2. Voor de aanvang van aanleg is door bruiklener afstemming noodzakelijk met bruikleengever. Voor beheer en onderhoud zal periodiek een afstemming met de bruikleengever plaatsvinden.
3. Bruiklener is geheel verantwoordelijk voor benodigde overheidsvergunningen voor haar activiteiten en aan te leggen werken.
4. Bruiklener is verplicht op aanwijzing van bruikleengever de route te verleggen voor rekening van bruiklener indien bruikleengever dit noodzakelijk acht vanwege herinrichting van een terrein.
5. Bruiklener houdt bij de ontwikkeling van hetgeen onder B hierboven aangekruiste routenetwerk(en) rekening met het (aanstaande) Recreatiezoningsplan voor de Veluwe en neemt in acht dat dit op termijn kan leiden tot aanpassingen van een route(s) of (het) betreffende routenetwerk(en).
6. Bruiklener kan de aanleg en/of het onderhoud aan de voorzieningen door derden laten uitvoeren. Bruikleengever is gerechtigd aan bruiklener aanwijzingen te geven, welke de bruiklener weer dient op te leggen aan die derde. Indien de aanleg en/of het onderhoud door bruiklener dan wel door bruiklener in te schakelen derden wordt uitgevoerd, dan verleent bruikleengever aan bruiklener en de namens bruiklener ingeschakelde derden toestemming om met motorvoertuigen te rijden op daarvoor geschikte en toegankelijke wegen en paden die in eigendom zijn bij bruikleengever.
7. In het kader van hetgeen onder B hierboven is aangekruist omschreven gebruik, zullen door bruiklener onderhoudswerkzaamheden gepleegd worden met betrekking tot de bewegwijzering en, op nog nader wijze vastgelegd tussen bruikleengever en bruiklener, de ondergrond dan wel padverharding en doorwaadbaarheid van de routes in het netwerk. Deze nadere omschrijving van deze werkzaamheden is omschreven in de bijbehorende appendix / -ces. Deze appendix / -ces maakt / maken een integraal onderdeel uit van deze overeenkomst.
8. Bruiklener gaat uit van eenheid in vorm en uitstraling van route-elementen, die tot de Veluwse routenetwerken behoren. De kwaliteitsrichtlijnen voor ontwerp, vormgeving, beheer en onderhoud zijn beschreven in het beslisdocument 'Toekomstige Organisatie Routebureau Veluwe', zoals op 10 juni 2021 is vastgesteld door de Veluwe Alliantie. Voor grondeigenaren blijft er ruimte voor het uitdragen van de eigen stijl. In de appendix / appendices worden hier tussen bruikleengever en bruiklener nadere afspraken over gemaakt.

BRUIKLEENOVEREENKOMST

Routenetwerken Veluwe

pagina 4 van 5

9. Bruiklener heeft een signalerende rol t.a.v. een juist gebruik van routenetwerken en het beheersen en voorkomen van natuurschade of overlast. Onjuist gebruik, onwenselijk gedrag en/of overtredingen worden direct bij de contactpersoon van bruikleengever gemeld en waar nodig of op verzoek van bruikleengever bij toezichthouders of BOA's van andere bevoegde instanties gemeld. Bruikleengever pakt eventuele verdere toezicht- en handhavingsacties, conform het convenant handhaving op elkaars terreinen, op. In het periodieke werkoverleg tussen bruikleengever en bruiklener, zie artikel 6, komen dit soort situaties en mogelijke maatregelen aan de orde.

Artikel 5 - Schade, preventie & aansprakelijkheid

1. Bruiklener is verplicht tijdig passende maatregelen te nemen ter voorkoming en beperking van schade aan het in bruikleen gegeven terrein en daarop aangelegde voorzieningen. Bruiklener is bovendien verplicht om bruikleengever terstond op de hoogte te stellen indien zich dergelijke schade of een gebeurtenis als bedoeld in 5.4 voordoet of dreigt voor te doen.
2. Bruiklener is jegens bruikleengever aansprakelijk voor alle schades en verliezen aan het in bruikleen gegeven terrein en daarop aangelegde voorzieningen, tenzij bruiklener bewijst dat hem, de personen die hij tot het in bruikleen gegeven terrein heeft toegelaten, zijn personeel en personen waarvoor hij aansprakelijk is, daaromtrent geen schuld treft of dat hem dienaangaande geen nalatigheid is te verwijten, dan wel dat sprake is van gebruik van een openbare weg / pad in de zin van de Wegenwet.
3. Bruiklener vrijwaart bruikleengever tegen schade die bruikleengever lijdt en boetes die bruikleengever worden opgelegd door gedragingen of nalatigheden van bruiklener.
4. Bruikleengever is niet aansprakelijk voor schade toegebracht aan de persoon of goederen van bruiklener of van derden, en bruiklener vrijwaart bruikleengever voor aanspraken van derden ter zake, behoudens in geval van schade als gevolg van grove schuld of ernstige nalatigheid van bruikleengever ten aanzien van de staat van het in bruikleen gegeven terrein.
5. Bruikleengever is niet aansprakelijk voor schade als gevolg van activiteiten van bruiklener of van belemmeringen in het gebruik die derden veroorzaken, tenzij er sprake is van grove schuld of ernstige nalatigheid van bruikleengever dienaangaande.
6. Bij landgoederen c.q. opengestelde gebieden zullen de bepalingen, die in de wetgeving NSW zijn opgenomen, gelden boven de vrijwillig gegeven toegankelijkheid van de bruikleengever.
7. Verjaring en hiermee de intreding van openbaarheid is met het in bruikleen geven van bestemde percelen niet van toepassing.

Artikel 6 - Afstemming

1. Bruikleengever en bruiklener voeren een periodiek werkoverleg, waarin onder meer de volgende onderwerpen worden besproken: relevante ontwikkelingen in het gebruik, de beheer en onderhoudsituatie, klachten en meldingen, schade- en aansprakelijkheidskwesties, financiële zaken, maatregelen om overlast en natuurschade te beperken, belevingskwaliteit voor bezoekers te optimaliseren en de wijze van samenwerken. De bruiklener stelt aan het begin van het jaar een jaarplanning voor deze overleggen op en bereidt de agenda voor.

Aldus overeengekomen en in tweevoud getekend op:

| | |
|---------------------|-----------------|
| te | |
| Bruikleengever: | Bruiklener: |
| | |
| | |
| | |

BRUIKLEENOVEREENKOMST

Routenetwerken Veluwe

pagina 5 van 5

| Bijlage Rekenschema financiële vergoedingen | | | | |
|---|--------------|-----------|----------------|-----------|
| TYPE | EENHEID (KM) | INFRA B&O | BOOMVEILIGHEID | SUBTOTAAL |
| Wandelnetwerk | 1 | € 11 | € 0 | € 11 |
| Ruiter- en Mennetwerk | 1 | € 32 | € 0 | € 32 |
| MTBnetwerk | 1 | € 0 | € 37 | € 37 |
| TOTAAL | | € 43 | € 37 | € 80 |

De vergoedingen worden uitgekeerd vanuit de door de gemeente beschikbaar gestelde B&O-gelden.
RBV neemt andere B&O-taken op zich, waaronder route-elementen en infra MTBnetwerk.
RBV vertegenwoordigt, behalve B&O, meerwaarde door o.a. afhandeling meldingen en geschillen, databeheer en aansprakelijkheid.

APPENDIX BEHEER EN ONDERHOUD

Mountainbikenetwerk Veluwe

pagina 1 van 4

Behorende bij de 'Bruikleenovereenkomst - Routenetwerken Veluwe' met het contractnummer:

Bruikleengever:

Contracthouder: Stichting Routebureau Veluwe

Versienummer appendix: 1

ALGEMEEN

1. 'Stichting Routebureau Veluwe', hierna te noemen '**RBV**', is bruiklener van het 'Mountainbikenetwerk Veluwe', hierna te noemen '**MNW Veluwe**'.
2. Als bruiklener is RBV verantwoordelijk voor het tot stand komen en in stand houden van de routes in het MNW Veluwe, waaronder mede begrepen het beheren en coördineren van het MNW Veluwe en borgen van uniformiteit binnen de routes.
3. De partijen leggen in deze appendix de gemaakte afspraken vast over het beheer en onderhoud van het (sub)lokale 'MNW Veluwe - ###', hierna te noemen '**routenetwerk**'.
4. RBV is toegestaan om, in overleg met bruikleengever, één of meerdere vrijwilligersorganisaties in te schakelen voor het onderhouden van het routenetwerk. RBV zal in dat geval een overeenkomst met deze partij afsluiten en aan deze appendix toevoegen. RBV vrijwaart bruikleengever voor iedere schade of aansprakelijkheid van bruikleengever voortvloeiend uit door RBV ingeschakelde vrijwilligers.

ONDERHOUD ALGEMEEN

1. RBV is verplicht in alle opzichten zorgvuldig te werk te gaan, met respect voor de natuur en bezoekers.
2. De controles, uitgevoerde werkzaamheden en incidenten worden door RBV bijgehouden in een digitaal logboek, waarbij in ieder geval genoteerd wordt:
 - a. datum van inspectie / uitgevoerde werkzaamheid / incident;
 - b. naam van controleur of coördinator van werkzaamheden;
 - c. bevindingen van controle / beschrijving van uitgevoerde werkzaamheden / beschrijving van incident.
3. RBV is niet bevoegd de aard, bestemming, inrichting of gedaante van het routenetwerk geheel of gedeeltelijk te veranderen dan na voorafgaande schriftelijke toestemming van de bruikleengever. Of deze toestemming wordt verleend, staat ter beoordeling van de bruikleengever. RBV is zich er van bewust dat voor dergelijke wijzigingen mogelijk ook publiekrechtelijke vergunningen nodig zijn voor het verkrijgen waarvan zij verantwoordelijk is.
4. RBV is niet bevoegd het routenetwerk hetzij om niet hetzij tegen een vergoeding aan derden te verhuren of anderszins in gebruik of genot af te staan.
5. RBV mag geen andere markeringen, voorzieningen, installaties of inrichtingen aanbrengen tenzij hiervoor vooraf schriftelijk toestemming van bruikleengever is verkregen.
6. RBV mag geen obstakels in het routenetwerk aanleggen, tenzij uitdrukkelijk toestemming is gegeven door bruikleengever.
7. RBV mag geen reclame-uitingen aanbrengen op het routenetwerk of elders op grondgebied van bruikleengever.
8. RBV treedt bij calamiteiten en andere problematiek rondom het gebruik in contact met de voor het betreffende gebied aangestelde beheerder. Partijen geven over en weer elkaars contactpersonen en geven eventuele wijzigingen ten spoedigste aan elkaar door.
9. Onderhoud en andere werkzaamheden aan het routenetwerk mogen alleen uitgevoerd worden met inachtneming van de veiligheidsvoorschriften zoals die door bruikleengever worden gehanteerd. Indien de veiligheidsvoorschriften niet worden nagekomen kan bruikleengever de werkzaamheden stilleggen.
10. Bruikleengever stelt de handgereedschappen voor de vrijwilligers in principe ter beschikking, tenzij anders afgesproken.
11. Bruikleengever voert zelf de boomveiligheidscontrole en -beheer uit.

APPENDIX BEHEER EN ONDERHOUD

Mountainbikenetwerk Veluwe

pagina 2 van 4

ONDERHOUDSWERKZAAMHEDEN

1. In het kader van de uitoefening van deze appendix is RBV zowel verantwoordelijk voor, als verplicht tot de structurele uitvoering van de volgende onderhoudswerkzaamheden:
 - a. onderhoudswerkzaamheden aan de bewegwijzering;
 - b. onderhoudswerkzaamheden aan de ondergrond, dan wel padverharding;
 - c. onderhoudswerkzaamheden aan de voorzieningen;
 - d. onderhoudswerkzaamheden ten behoeve van de doorwaadbaarheid.
2. Inzet van gemotoriseerd gereedschap (inclusief mankracht), ten behoeve van de onderhoudswerkzaamheden aan het routenetwerk mag alleen met gediplomeerde / gecertificeerde mankracht. Deze kan worden ingezet door zowel bruikleengever zelf alsmede, in overleg, door RBV.

Sub a. Bewegwijzering

1. Met het onderhoud van de bewegwijzering, zijnde: palen, borden, panelen en bevestigingsmaterialen in het routenetwerk, worden in ieder geval de volgende werkzaamheden bedoeld:
 - a. elke maand inspecteren op de staat van gesteldheid van de bewegwijzering;
 - b. het schoonmaken, rechtzetten en vervangen / herstellen van de bewegwijzering.

Sub b. Ondergrond / padverharding

1. Met het onderhoud van de ondergrond, dan wel padverharding van het routenetwerk, worden in ieder geval de volgende werkzaamheden bedoeld:
 - a. elke maand inspecteren van de ondergrond, dan wel padverharding, op de staat van gesteldheid;
 - b. het herstellen van onregelmatigheden in de ondergrond, dan wel padverharding;
 - c. het egaal houden van de ondergrond, dan wel padverharding;
 - d. het verwijderen van afval langs het routenetwerk.

Sub c. Voorzieningen

1. Met het onderhoud van de voorzieningen in het routenetwerk, zijnde: bruggetjes, fietsplanken, poortjes, technical trail features (specifieke uitdagende voorzieningen) e.d. worden in ieder geval de volgende werkzaamheden bedoeld:
 - a. elke maand inspecteren op de staat van gesteldheid van de voorzieningen;
 - b. het verrichten van reparaties aan de voorzieningen.

Sub d. Doorwaadbaarheid

1. Met het onderhoud van de doorwaadbaarheid van het routenetwerk worden in ieder geval de volgende werkzaamheden bedoeld:
 - a. elke maand inspecteren op de staat van gesteldheid van de doorwaadbaarheid;
 - b. het verwijderen van overhangende takken en niet-passeerbare obstakels;
 - c. het opsnoeien van struikgewas.
2. Met het onderhoud van de doorwaadbaarheid van het routenetwerk wordt niet bedoeld het verwijderen van bomen en groot struikgewas.
3. Bruikleengever behoudt te allen tijde het recht om zelf het onderhoud van de doorwaadbaarheid van de het routenetwerk te verzorgen. Zij is tevens bevoegd om de RBV uit te sluiten van enige onderhoudswerkzaamheden ten behoeve van de doorwaadbaarheid.

Sub e. Overige bepalingen

1. Het onderhoud door RBV ingeschakelde vrijwilligersorganisatie(s), mag uitsluitend worden uitgevoerd met handgereedschap, tenzij anders overeengekomen met bruikleengever.
2. In afwijking van het bepaalde in het voorgaande lid is RBV toegestaan voor het onderhouden van het routenetwerk een onderhoudsvoertuig / smalspoortrekker in te (laten) zetten mits deze en de berijder voldoen aan de terzake geldende voorschriften en verzekeringen.

APPENDIX BEHEER EN ONDERHOUD

Mountainbikenetwerk Veluwe

pagina 3 van 4

3. Werkzaamheden waarvoor een certificaat of opleiding is vereist conform de Arbowet en de Arbocatalogus Bos en Natuur, worden uitsluitend uitgevoerd door mensen die een dergelijke certificaat hebben behaald of een dergelijke opleiding hebben gevolgd waarbij deze mensen gebruik maken van de bijbehorende persoonlijke beschermingsmiddelen.
4. Werkzaamheden dienen te allen tijde te worden uitgevoerd met inachtneming van de Gedragscode Bosbeheer en Gedragscode Natuurbeheer.
5. Werkzaamheden vinden uitsluitend plaats buiten het broedseizoen, waar dit is geëist.
6. Werkzaamheden worden uitgevoerd tussen zonsopgang en -ondergang.
7. Grotere ingrepen zoals het verwijderen van bomen, het aanbrengen van wijzigingen ter voorkoming van erosieproblemen en het aanbrengen van wijzigingen in het tracé van het routenetwerk, worden besproken met bruikleengever en kunnen slechts plaatsvinden met voorafgaande schriftelijke toestemming van de bruikleengever. Of deze, al dan niet onder ter zake te stellen nadere voorwaarden, toestemming wordt verleend, staat ter beoordeling van bruikleengever. RBV is zich er van bewust dat voor dergelijke wijzigingen mogelijk ook publiekrechtelijke vergunningen nodig zijn, welke ze hiervoor aanvraagt en financiert.
8. Onveilige situaties worden direct na signalering gemeld bij bruikleengever en afhankelijk van aard en omvang door bruikleengever of RBV ongedaan gemaakt of er worden door RBV direct passende maatregelen getroffen om gebruikers te waarschuwen voor het betreffende gevaar en/of een onveilige locatie wordt door RBV ontoegankelijk gemaakt.
9. Bruikleengever is voor de werkzaamheden geen vergoeding verschuldigd aan RBV.

AANVAARDING

1. Partijen inspecteren gezamenlijk de staat van onderhoud van het routenetwerk vóór de aanvang van de bruikleenovereenkomst en leggen die staat vast in een door beide partijen te ondertekenen proces-verbaal gelardeerd met fotomateriaal. In dat proces-verbaal worden tevens de afspraken vastgelegd over herstel van eventueel achterstallig of dringend noodzakelijk onderhoud.
2. RBV is er van op de hoogte dat het routenetwerk in een Natura2000-gebied / multifunctioneel bos ligt waarop meerdere doelstellingen rusten, waaronder natuur, houtproductie en recreatie. Tijdens bosbouwkundige maatregelen zal bruikleengever zich inspannen rekening te houden met het aanwezige routenetwerk. Bruikleengever kan echter niet voorkomen dat door de aard van de bosbouwmachines en de daarbij behorende werkwijze schade aan het routenetwerk ontstaat. Deze ontstane schade zal door, respectievelijk in opdracht van bruikleengever worden hersteld, tenzij partijen anders overeenkomen. Herstel zal zo snel als mogelijk worden uitgevoerd, afhankelijk van de weersomstandigheden, het broedseizoen en de staat van de paden.
3. Tijdens bosbouwwerkzaamheden (bijvoorbeeld dunnen) zal bruikleengever tijdig in overleg met RBV het betreffende routenetwerk tijdelijk gedeeltelijk afsluiten en/of zal er een omleiding worden aangegeven.

REIKWIJDTE APPENDIX

1. Het in deze appendix bedoelde onderhoud betreft alleen de paden die zijn aangeduid als routenetwerk, zoals aangegeven op bijgevoegde trajectkaart (bijlage 1).
2. Het in deze appendix bedoelde onderhoud heeft uitsluitend betrekking op het onderhouden van het routenetwerk. Wedstrijden, tochten en andere evenementen mogen niet plaatsvinden op het betreffende routenetwerk anders dan met instemming van RBV en schriftelijke toestemming van bruikleengever.
3. Het is RBV niet toegestaan om beperkingen in de zin van verplicht lidmaatschap of verplichte financiële bijdragen te stellen aan gebruikers die van het routenetwerk gebruik willen maken, onder wat voor benaming dan ook.

AANWIJZINGEN

1. In het kader van deze appendix is bruikleengever bevoegd (al dan niet op verzoek van) het RBV te allen tijde aanwijzingen te geven met betrekking tot de (uitvoering van de) te verrichten werkzaamheden.
2. RBV is verplicht op eerste aanzegging van bruikleengever hetgeen in strijd met deze appendix en de gemaakte afspraken is verricht, teniet te doen dan wel de daardoor veroorzaakte schade te herstellen.
3. Bruikleengever is gerechtigd om, indien RBV ingevolge het bepaalde in het tweede lid van dit artikel nalaat te doen wat daar staat, hetgeen in strijd met een verplichting ingevolge deze appendix is verricht, teniet te doen en tevens om datgene uit te voeren hetgeen

APPENDIX BEHEER EN ONDERHOUD

Mountainbikenetwerk Veluwe

pagina 4 van 4

RBV ingevolge deze appendix had behoren doen. De kosten die hierdoor door bruikleengever worden gemaakt, komen ten laste van RBV. Eén en ander geldt onverminderd het recht van bruikleengever om vervangende en/of aanvullende schadevergoeding en/of deze appendix tussentijds op te zeggen of ontbinding van deze appendix te vorderen.

4. Bruikleengever is te allen tijde bevoegd als het bos, natuur of enig ander belang het vergt, na op overeenstemming gericht overleg met RBV, het routenetwerk te verleggen of op te heffen. In dat geval kan RBV geen aanspraak maken op vergoeding van kosten.

OVERIGE AFSPRAKEN

1. Jaarlijks hebben partijen minimaal één keer overleg om in ieder geval het gebruik, het onderhoud, het digitale logboek en de communicatie over het routenetwerk te bespreken.
2. Partijen zullen in hun communicatie uitingen, die betrekking hebben op het routenetwerk en het gebruik ervan, samen optrekken en in ieder geval steeds elkaars namen vermelden tenzij anders wordt afgesproken.
3. Indien bruikleengever een overeenkomst sluit met een andere organisatie over een (landelijke) vignet of andere (landelijke) regeling over het gebruik van het routenetwerk in terreinen van bruikleengever, overleggen partijen met elkaar in hoeverre wijziging van de appendix wenselijk is. Daarbij wordt rekening gehouden met het belang van bruikleengever bij een (landelijk) uniforme regeling.
4. Bruikleengever heeft te allen tijde het recht om een routenetwerk (geheel of gedeeltelijk) met onmiddellijke ingang te sluiten als de toestand acuut gevaar oplevert.
5. In alle gevallen waarin schriftelijk voorafgaande toestemming van bruikleengever is vereist, kunnen aan die toestemming voorwaarden worden verbonden.
6. De op- of aanzeggingen ingevolge deze appendix dienen te geschieden bij aangetekende brief.

SLOTBEPALINGEN

1. Als RBV of bruikleengever in enigerlei verplichting tekortschiet, waardoor schade ontstaat in de zin van artikel 6:96 lid 2 BW, dan moet de partij die tekortschiet deze schade vergoeden.
2. Als RBV failliet gaat, in surseance van betaling komt of anderszins ophoudt te bestaan of zijn verplichtingen niet nakomt, dan staat het bruikleengever vrij deze appendix per direct op te zeggen.
3. Op deze appendix is Nederlands recht van toepassing.
4. Indien naar aanleiding van deze appendix, dan wel bij de uitvoering daarvan, geschillen ontstaan, zullen partijen met elkaar in overleg treden om tot oplossing daarvan te komen. Indien een geschil niet in der minne kan worden opgelost, zal het geschil worden voorgelegd aan bevoegde Nederlandse rechter.
5. Een geschil zoals bedoeld in dit artikel wordt geacht aanwezig te zijn indien een der partijen van opvatting is dat er een geschil aanwezig is.

GEDRAGSREGELS

Bruikleengever en RBV verzoeken de gebruikers van het routenetwerk in ieder geval de volgende gedragsregels te respecteren (conform het onderschrijven van de nationaal gebruikte 'Buitencode'):

- Houd je aan de toegangsregels - fiets alleen waar het is toegestaan;
- Respecteer de natuur, zowel plant en dier - maak geen onnodig lawaai en neem je afval mee;
- Geef elkaar de ruimte - maak plaats voor een ander, fiets langzaam op drukke locaties;
- Wees vriendelijk - groet elkaar, waarschuw tijdig en heb begrip voor de (natuur)beleving van een ander;
- Spreek elkaar aan - wijs op iemands gedrag met vriendelijke en respectvolle woorden;
- Veiligheid boven alles - draag beschermende kleding, onderhoud het materieel en overschat jezelf niet.

BIJLAGEN

1. Trajectkaart van het routenetwerk, al dan niet digitaal ontsloten;
2. Veiligheidsvoorschriften (bruikleengever), al dan niet digitaal ontsloten;
3. Logboek beheer en onderhoud van routenetwerk, al dan niet digitaal ontsloten.

VRIJWILLIGERSOVEREENKOMST ALGEMEEN

VRIJWILLIGERSOVEREENKOMST MET VERGOEDING

CHECKLIST GEDRAGSCODE BOSBEHEER

Inclusief aanpassing aan nieuwe Wet natuurbescherming (Wnb)

pagina 1 van 4

De Checklist bosbeheer of een kopie daarvan wordt (inclusief bijbehorende kaarten en inventarisatielijsten), gerekend vanaf het moment waarop de werkzaamheden zijn beëindigd, ten minste twee jaar door de beheerder bewaard, teneinde ook op termijn aan te kunnen tonen dat zorgvuldig is gehandeld.

DEEL 1: WERKVOORBEREIDING

Deze Checklist bosbeheer deel 1 wordt vóór aanvang van de werkzaamheden door de beheerder ingevuld en ondertekend. Ook de aannemer ondertekent als blijk van ontvangst, kennisname en akkoord. De Checklist bosbeheer wordt in tweevoud opgemaakt; beheerder en aannemer behouden elk een getekend exemplaar.

→ Op welk(e) vak/afdelingen heeft deze checklist bosbeheer betrekking?

Gebieds-/objectaanduiding:

.....

.....

→ Is er een kaart gemaakt en bijgevoegd waarop de te beschermen elementen zijn aangeduid?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

→ Omschrijving van de uit te voeren werkzaamheden:

.....

.....

.....

.....

.....

→ Wanneer worden de maatregelen uitgevoerd:

Aanvang werkzaamheden:

Afronding werkzaamheden:

CHECKLIST GEDRAGSCODE BOSBEHEER

Inclusief aanpassing aan nieuwe Wet natuurbescherming (Wnb)

pagina 2 van 4

→ Te beschermen soorten en/of elementen

AANTAL LOCATIES VAN NESTEN OF VOORKOMENS,
GEMARKEERD DOOR BEHEERDER

LOCATIES GEMARKEERD
OP KAART:

AANGeweZEN EN
GEMARKEERD IN HET TERREIN:

ELEMENTEN DIE JAARROND WORDEN GESPAARD EN ONTZIEN

› Bijzondere nestbomen (zie 'begrippen')

› Holenbomen (zie 'begrippen')

› Dassenburchten

› Mierenhopen

› Jeneverbesbomen

› Rood peperboompje (nieuw onder Wnb)

› Zweedse kornoelje (nieuw onder Wnb)

BROEDGEVALLEN VAN VOGELS

Broedgevallen van vogels van de Rode lijst 2004:

› Boomvalk

› DraaihalS

› Grauwe vliegenvanger

› Groene Specht

› Kneu

› Koekoek

› Kortsnavelboomkruiper

› Matkop

› Nachtegaal

› Raaf

› Ransuil

› Spotvogel

› Wielewaal

› Zomertortel

Broedgevallen van vogels van Bijlage 1 Vogelrichtlijn:

› Blauwborst

› Boomleeuwerik

› Middelste Bonte Specht

› Nachtzwaluw (tevens op Rode Lijst 2004)

› Oehoe

› Rode Wouw

› Ruigpootuil

› Slechtvalk

› Wespendif

› Zwarte Specht

ANDERE VOGEL-, PLANT- OF DIERSOORTEN OF ELEMENTEN

Die bescherming behoeven (aan te geven door de beheerder, op basis van specifieke omstandigheden ter plekke, bijvoorbeeld Bosranden, habitat van Hazelmuis):

›

›

›

050225Batch968

44366213

0021

Inclusief aanpassing aan nieuwe Wet natuurbescherming (Wnb)

pagina 3 van 4

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There is no text or other markings on the paper.

Aannemer:

Datum: _____

Plaats:

Naam:

Handtekening:

Inclusief aanpassing aan nieuwe Wet natuurbescherming (Wnb)

pagina 4 van 4

Het afwijkingsrapport kan worden gebruikt wanneer bij de werkzaamheden als gevolg van onvoorziene omstandigheden is afgeweken van deel 1 van de Checklist bosbeheer of van de Gedragscode bosbeheer. In dat geval wordt dit na de werkzaamheden ingevuld. Hierbij wordt aangegeven in hoeverre is afgeweken van de Gedragscode bosbeheer en/of de Checklist bosbeheer, en welke maatregelen direct na deze constatering zijn getroffen (zie ook onder nummer 20 van de maatregelen).

Afwijkingen ten opzichte van deel 1 van de checklist bosbeheer:

Aannemer:

Datum:

Plants: _____

Naam: _____

Handtekening:

CHECKLIST GEDRAGSCODE NATUURBEHEER

Inclusief aanpassing aan nieuwe Wet natuurbescherming (Wnb)

pagina 1 van 5

De Checklist bosbeheer of een kopie daarvan wordt (inclusief bijbehorende kaarten en inventarisatielijsten), gerekend vanaf het moment waarop de werkzaamheden zijn beëindigd, ten minste twee jaar door de beheerder bewaard, teneinde ook op termijn aan te kunnen tonen dat zorgvuldig is gehandeld.

DEEL 1: WERKVOORBEREIDING

Deze Checklist Natuurbeheer deel 1 wordt vóór aanvang van de werkzaamheden door de beheerder ingevuld en ondertekend. Ook de aannemer ondertekent als blijk van ontvangst, kennisname en akkoord. De Checklist Natuurbeheer wordt in tweevoud opgemaakt; beheerder en aannemer behouden elk een getekend exemplaar. De checklist wordt tenminste twee jaar bewaard.

→ Op welk(e) (deel)gebied(en)/object(en) heeft deze checklist betrekking?

Gebieds-/objectaanduiding:

→ Indien de werkzaamheden slechts een deel van het gebied of object betreffen, dient een kaart toe te worden gevoegd. Is als bijlage een kaart toegevoegd met daarop de locatie(s) van de werkzaamheden?

- ☐ Ja
☐ Nee

→ Welke soort werkzaamheden worden uitgevoerd? Aankruisen wat van toepassing is; meer dan één mogelijk?

- | | |
|--|---|
| <input type="checkbox"/> begrazen van natuurterreinen | <input type="checkbox"/> beheer van bijzondere gras- en hooilanden |
| <input type="checkbox"/> omzagen en afzetten van houtige beplantingen | <input type="checkbox"/> maaien van rietland |
| <input type="checkbox"/> plaggen, chopperen, maaien en strooisel vegen van heide | <input type="checkbox"/> schonen en baggeren van poelen en waterlopen |
| <input type="checkbox"/> branden van heide | <input type="checkbox"/> akkerwerkzaamheden |
| <input type="checkbox"/> beheer van weidevogelgrasland | <input type="checkbox"/> onderhoud van gebouwen en bouwwerken |

→ Omschrijving van de uit te voeren werkzaamheden:

pagina 2 van 5

CHECKLIST GEDRAGSCODE NATUURBEHEER

Inclusief aanpassing aan nieuwe Wet natuurbescherming (Wnb)

pagina 3 van 5

→ Zijn er zwaarder beschermde soorten en/of elementen aanwezig in het plangebied?

AANTAL LOCATIES VAN NESTEN OF VOORKOMENS, GEMARKEERD DOOR BEHEERDER

LOCATIES GEMARKEERD OP KAART:

AANGEWEZEN EN GEMARKEERD IN HET TERREIN:

| ELEMENTEN DIE JAARROND WORDEN GESPAARD EN ONTZIEN | | |
|---|--|--|
| > Horstbomen en nestkasten van roofvogels | | |
| > Bomen met holen, spleten, rottingsgaten | | |
| > Nesten van kolonievogels | | |
| > Mierenhopen | | |
| > Dassenburchten | | |
| > Jeneverbesbomen | | |
| > | | |
| > | | |
| > | | |
| > | | |
| > | | |
| > | | |
| > | | |
| > | | |

| BROEDGEVALLEN VAN VOGELS | | |
|--------------------------|--|--|
| > | | |
| > | | |
| > | | |
| > | | |
| > | | |
| > | | |
| > | | |
| > | | |
| > | | |
| > | | |
| > | | |
| > | | |
| > | | |
| > | | |

| ANDERE VOGEL-, PLANT- OF DIERSOORTEN OF ELEMENTEN | | |
|---|--|--|
| > | | |
| > | | |
| > | | |
| > | | |
| > | | |
| > | | |
| > | | |
| > | | |
| > | | |
| > | | |
| > | | |
| > | | |
| > | | |

Inclusief aanpassing aan nieuwe Wet natuurbescherming (Wnb)

pagina 4 van 5

☐ Ja
☐ Nee

Handtekening:

Handtekening:

CHECKLIST

GEDRAGSCODE NATUURBEHEER

Inclusief aanpassing aan nieuwe Wet natuurbescherming (Wnb)

pagina 5 van 5

DEEL 2: AFWIJKINGSRAPPORT

Deze Checklist Natuurbeheer deel 2 wordt, na de werkzaamheden, ingevuld wanneer is afgeweken van de uitvoering zoals beschreven in deel 1.

→ Op welke wijze is afgeweken van de uitvoering zoals beschreven in deel 1, en waarom?

Afwijkingen ten opzichte van deel 1 van de checklist bosbeheer:

→ Indien van de planning is afgeweken vanwege de aanwezigheid van beschermde plant- en/of diersoorten die niet op voorhand bekend waren, is het nodig om de locaties op kaart aan te geven. Is in de bijlage een kaart met aanvullende beschermde soorten opgenomen?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

Beheerder:

Aannemer:

Datum:

Datum:

Plaats:

Plaats:

Naam:

Naam:

Handtekening:

Handtekening:

BRONNEN

- › Protocol Inspectie en onderhoud MTBroutes;
- › C-TIP Routebeheer en XiC;
- › Classificatiesysteem & beoordelingsformulier moeilijkheidsniveaus mountainbikeroutes NTFU;
- › Middelenhandboek Routenetwerken Veluwe
- › Speeltoestellen in bos- en natuur publicatie (Probos)
- › Gedragscode Bosbeheer
- › Gedragscode Natuurbeheer
- › Juridisch kader recreatief gebruik van bos en natuur, VBNE

5.1.2e

06 50 434 212

han@routesopdeveluwe.nl

Kijk voor meer informatie over het Routebureau Veluwe op
routebureauveluwe.nl

Op zoek naar de mooiste routes?
Kijk dan op **routesopdeveluwe.nl**

REGIE & CREATIE

Centroide

www.centroide.nl

STRATEGIE & ONTWERP

diezit, te Deventer

www.diezit.nl

In samenwerking met Mark Torsius (IMBA Europe) en Berend Jongebloed

© september 2022. Dit document is met de grootste zorg samengesteld.
Wijzigingen of aanpassingen van de informatie in dit document zijn altijd
voorbehouden. Aan dit document kunnen geen rechten worden ontleend.

050225Batch968

Routebureau Veluwe
De Beek 105,
3852 PL Ermelo



Gedeputeerde Staten van de Provincie Gelderland
5.1.2e
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

050225Batch968